

Mihailo LIŠANIN

osebnost mojega kraja

(raziskovalna naloga – zgodovina, biografija)

Avtorici:

Tea HORVATIČ, 8.a

Klara KLINC, 8.a

Mentorica:

Jana DRAKSLEK, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, marec 2019

KAZALO

	stran
KAZALO SLIK	3
POVZETEK	6
UVOD	7
OTROŠTVO	8
ŠPORTNA POT	13
DRUŽINA	23
SLUŽBOVANJE	25
NAGRADE IN PRIZNANJA	100
DRUGI O MIHAILU LIŠANINU	109
ZAKLJUČEK	129
ZAHVALA	130
VIRI IN LITERATURA	131

KAZALO SLIK

slika številka

- 1 MIHAILO LIŠANIN NA RAZSTAVI V HONG KONGU, KITAJSKA (2012)
- 2 RAZISKOVALKI MED OBISKOM MIHAILA LIŠANINA (2019)
- 3 MIHAILO V OBJEMU DRUŽINE (1950)
- 4 MIHAILOVA ROJSTNA HIŠA DANES – HACIENDA LIŠANIN (2017)
- 5 MIHAILO Z ZVESTIM PRIJATELJEM – KUŽA ŽUČKO (1966)
- 6 DIPLOMA ZA SODELOVANJE NA FINALNEM TEKMOVANJU MATEMATIKOV (1964)
- 7 MIHAILO V PETEM RAZREDU OSNOVNE ŠOLE (1960)
- 8 MIHAILO OB ZAKLJUČKU OSNOVNE ŠOLE (1964)
- 9 POHVALA ZA PRIZADEVNOI DELO IN POMOČ PRI SKAVTSKI ORGANIZACIJI (1967)
- 10 NA SREČANJU SKAVTOV V ŽIČI, SRBIJA (196
- 11 PO TRENINGU (1967)
- 12 ATLETSKI KLUB METALAC KRALJEVO (1969)
- 13 KOT ČLAN SRBSKE EKIPE NA PRVENSTVU JUGOSLAVIJE (1971)
- 14 NA STARTU (1973)
- 15 ENA OD DIPLOM ZA ODLIČEN ŠPORTNI DOSEŽEK (1972)
- 16 MED DELOM NA DELOVNI BRIGADI V BEOGRADU (1967)
- 17 ZLATA GENERACIJA ATLETIKE V KRALJEVU (1973)
- 18 SANJE VSAKEGA MLADENIČA – NA PRIJATELJEVEM MOTORJU (1968)
- 19 NEKDAJ SOTEKMOVALCI, DANES DOBRI PRIJATELJI (2017)
- 20 MLADI PERSPEKTIVNI ATLET NA CELJSKEM STADIONU (1975)
- 21 MIHAILO Z DELOM SVOJIH MEDALJ (1972)
- 22 NA STARTU PRVENSTVA SLOVENIJE V KROSU (1976)
- 23 MED MARATONOM (1975)
- 24 POSTAVNI ATLET MIHAILO OB KIPU CELJSKEGA SPLAVARJA (1975)
- 25 SLOVENSKA EKIPA NA NEWYORŠKEM MARATONU V DRUŽBI MARATONCEV IZ IRANA (1995)
- 26 POROČNA FOTOGRAFIJA (1975)
- 27 TRI GENERACIJE NA GOLTEH (2008)
- 28 DRUŽINA, ZBRANA NA HACIENDI LIŠANIN V LAZCU, SRBIJA (2013)
- 29 MED PRAZNOVANJEM VNUKINJINEGA 21. ROJSTNEGA DNE (2018)
- 30 LOGOTIP MIHAILOVEGS PRVEGA PODJETJA
- 31 MARIJANA KOLENKO NA ODPRTJU RAZSTAVE V ZZZV CELJE (2000)
- 32 OB ZAKLJUČKU PRVE LIKOVNE DELAVNICE (1993)
- 33 O LIKOVNIH DELAVNICAH SO POROČALI TUDI V MEDIJIH (1993)
- 34 MED ODPRTJEM ENE PRVIH SLIKARSKIH RAZSTAV LIMIT ŠTORE (1993)
- 35 MED ODPRTJEM RAZSTAVE ŽELEZNICA NEKOČ IN DANES (1996)
- 36 MED PRVIM TV INTERVJUJEM (1993)
- 37 NASLOVNICA PRVE ŠTEVILKE LIKOVNEGA SVETA (1995)
- 38 VLASTA PREVOLŠEK MED USTVARJANJEM ENE PRVIH ŠTEVILK REVIJE LIKOVNI SVET (1995)
- 39 TATAJANA HOČEVAR Z UČENKAMA NA PODELITVI PRIZNANJ (2015)
- 40 MIHAILO S PROF. MARIO CRISTINO ESPASANDIN PRED ODPRTJEM RAZSTAVE NA STAREM GRADU CELJE (2005)
- 41 RENI PETROVA MED PRIREDITVIJO, KO SO MIHAILU LIŠANINU PODELILI ZNAČKO ČASTNEGA GOSTA MESTA MONTANA V BOLGARIJI (2008)
- 42 SVETLANA VEŠIĆ RALEVIĆ OB 20. OBLETNICI LIKOVNEGA STUDIA ARTINO (2016)
- 43 MED IZBIRANJEM NAJBOLJŠIH LIKOVNIH DEL (2015)
- 44 MED ODPRTJEM ENE OD RAZSTAV V ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO CELJE (2006)
- 45 ČASOPISNI ČLANEK O ENI OD RAZSTAV V CELJU (2009)
- 46 LAKSMISHREE A.J.S. IN NJEN OČE JAYAPRAKASH A.G.K. S CELJSKIM ŽUPANOM BOJANOM ŠROTOM V GALERIJ MLADIH (2009)
- 47 Z DARINKO KLOPČIČ MED ODPRTJEM RAZSTAVE V VODICAH (2013)
- 48 MARGARITA AVRAMOVSKA NA ENI OD RAZSTAV (2018)
- 49 PROF. MARTHA CHIARLO MED PREDAVANJEM V CORDOBI (2017)

50 O RAZSTAVI V PARIZU SO POROČALI V CELJANU (2005)
 51 ODPRTJE RAZSTAVE IN PODELITEV NAGRAD V HONG KONGU, KITAJSKA (2011)
 52 Z DOBITNIKI NAGRAD IZ SRBIJE (2012)
 53 NA SREČANJU Z DR. IRENO BANDO
 54 DRUŽINA CLOSE IZ KANADE MED OBISKOM V CELJU (2005)
 55 MAG. SEIDA BELEGOVIČ NA GRAFIČNI DELAVNICI (2018)
 56 MIHAILO Z AKADEMSKIMA SLIKARJEMA YURIEJM IZOSIMOVOM IN DAVIDOM
 RUJEM (2017)
 57 UTRINEK Z RAZSTAVE V CELJU (2012)
 58 VLASTA PREVOLŠEK S SVOJIMI UČENCI NA ENI OD RAZSTAV (2000)
 59 VABILO NA RAZSTAVO V VALJEVU (2002)
 60 PLAKAT ZA OTVORITEV RAZSTAVE V DZERŽINSKU, BELORUSIJA (2018)
 61 IZ IRANSKEGA ČASOPISA HOSBAN (2008)
 62 NATALIJA MITINA OB PODELITVI PRIZNANJA MIHAILU LIŠANINU (2018)
 63 PROF. MERYEM CAVGA AKKAYA Z MIHAILOM LIŠANINOM IN OKTAYEM
 YAPICIJEM (2006)
 64 MIHAILO Z NATALIO ERMOLOVIČ NA UMETNIŠKI ŠOLI (2005)
 65 SOLZE SREČE OB POGLEDU NA LASTNO NAGRAJENO DELO (2017)
 66 MED ODPRTJEM GALERIJE LIKOVNIH DEL MLADIH STARI GRAD CELJE (2000)
 67 GALERIJI NA POT (2000)
 68 EDEN OD NAKLJUČNIH VPISOV V KNJIGI VTISOV (2000)
 69 DARILO ZA NIKOLAYA CHEBANOVA (2017)
 70 ODPRTJE RAZSTAVE CRISTINE ESPASANDIN IZ ARGENTINE (2005)
 71 VPIS DR. BOGOMILA KARLAVARISA (2005)
 72 VPIS VELEPOSŁANIKI SRBIJE IN ČRNE GORE (2005)
 73 VPIS MLADE LIKOVNICE IN NJENE MENTORICE (2005)
 74 VPIS ENEGA OD NAGRAJENCEV (2002)
 75 VPIS DIREKTORICE VRTCA IZ CETINJA (2002)
 76 VPIS MEDNARODNO PRIZNANEGA SLIKARJA MICHAELA CLOSA (2005)
 77 UTRINKI IZ KNJIGE VTISOV (2005)
 78 MIHAILO LIŠANIN V NOVIH PROSTORIH GALERIJE (2005)
 79 ČLANEK O RAZSTAVI MLADIH UMETNIKOV IZ ŠMARJA PRI JELŠAH (2009)
 80 PREDAJA DARIL ČASTNEMU GOSTU (2008)
 81 ZAPIS O RAZSTAVI IRANSKE ILUSTRATORKE (2008) MIHAILO, KOT GA VIDI
 SLIKARKA ELENA PALLO, KALININGRAD (2019)
 82 MIHAILO, KOT GA VIDI SLIKARKA ELENA PALLO, KALININGRAD (2019)
 83 ROBOV VODNJAK, KOT GA JE UPODOBIL NIK SKUŠEK (2008)
 84 DANES 29 LETNI SLIKAR NIK SKUŠEK, MAG. SLIKARSTVA (2019)
 85 »SMETANA« MLADIH LIKOVNIH UMETNIKOV V CELJU (2004)
 86 MIHAILO MED MLADIMI ROMSKIMI UMETNIKI V VASI JAROVNICE (2008)
 87 PLAKAT ZA RAZSTAVO V MONTANI, BOLGARIJA (2015)
 88 MIHAILO MED ODPRTJEM RAZSTAVE V HONG KONGU, KITAJSKA (2018)
 89 PO ODPRTJU RAZSTAVE V BANJULU, GAMBIJA (2014)
 90 400 m² ZA CELJSKO RAZSTAVO V KOŠICAH NA SLOVAŠKEM (2015)
 91 Z RASTAVE V MOSKVI (2015)
 92 PLAKAT ZA ODPRTJE RAZSTAVE V MESTU ZIMA, SIBIRIJA (2017)
 93 MED ENIM OD INTERVJUJEV (2013)
 94 IZ INDIJSKEGA ČASOPISA (2008)
 95 PODPIS AVTORJA RAZSTAVE MLADIM NAGRAJENKAM (2012)
 96 ODPRTJE RAZSTAVE V BEOGRADU LETA 2000 (2000)
 97 AVTOR RAZSTAVE MED VPISOM V KNJIGO VTISOV (2018)
 98 SPROŠČENO DELOVNO VZDUŠJE NA 1. KIPARSKO-GRAFIČNI DELAVNICI (2002)
 99 ENA OD SKULPTUR, NASTALIH NA KIPARSKO-GRAFIČNI DELAVNICI (2002)
 100 DEL RAZSTAVE MALIH PLASTIK V GALERIJI NA STAREM GRADU CELJE (2003)
 101 MED OBISKOM GRAFIČNE DELAVNICE 2018 (2018)
 102 ENA OD GRAFIK, NASTALIH NA GRAFIČNI DELAVNICI 2018 (2018)
 103 Z ODPRTJA PREGLEDNE RAZSTAVE GRAFIK V CELJU (2017)
 104 MED ZAHTEVNIM DELOM STROKOVNE OCENJEVALNE KOMISIJE (2016)
 105 STROGI OCENJEVALCI MED DELOM (2017)
 106 MED IZBRANIMI NAJBOLJŠIMI IZDELKI (2015)

107 MED OGLEDOM ZBIRKE GRAFIK V ZGODOVINSKEM ARHIVU CELJE (2019)
 108 RAZGLEDNICA S PREDSTAVITVIJO DELOVANJA GALERIJE LIKOVNIH DEL
 MLADIH STARI GRAD CELJE
 109 ENA OD RAZSTAV, KI SO BOTROVALE TRDNEMU SODELOVANJU (2012)
 110 PLAKETA MUZEJA SAMSUN, TURČIJA
 111 MED PODELITVIJO ZLATEGA KLJUČA V ARGENTINI (2000)
 112 POTRDILO O PREJEMU ZLATEGA KLJUČA (2000)
 113 MED SVEČANIM SPREJEMOM V ROTARY KLUBU , ARGENTINA (2000)
 114 PREJEMNIKI VISOKIH OBČINSKIH PRIZNANJ LETA 2003 (2003)
 115 BRONASTI CELJSKI GRB
 116 POTRDILO ČASOPISA CELJAN (2007)
 117 ČASTNI GOST WORLD OF ART INDIA (2008)
 118 DIPLOMA – ČASTNI ZNAK MESTA MONTANA, BOLGARIJA (2008)
 119 DOKAZILO – ČASTNI GOST MESTA DZERŽINSK, BELORUSIJA (2008)
 120 MIHAILO S PRIZNANJEM ARYABHATA INTERNATIONAL AWARD (2019)
 121 ZLATA PLAKETA ZA MIHAILA LIŠANINA V GAZIANTEPU
 122 MIHAILO KOT GOST NA II. ZASEDANJU UNESCA V SEULU (2010)
 123 PRIZNANJE ZA ČASTNEGA GOSTA MESTA DZERŽINSK, BELORUSIJA (2018)
 124 ŽUPANOVO PRIZNANJE MESTA USOLJE SIBIRSKOJE V SIBIRIJI (2018)
 125 MIHAILO OB PRAZNOVANJU 60. ROJSTNEGA DNE (2009)

POVZETEK

Mihailo Lišanin se je rodil v majhni vasici Lazac v osrčju Šumadije v Srbiji, a je že leta 1974, ko ga je športna pot pripeljala v Slovenijo, postal Celjan.

Kot bosonogi fantič si je po vaških travnikih nabiral kondicijo, ki mu je kasneje, ob napornih treningih, pomagala pri doseganju odličnih športnih rezultatov v tekih na dolge proge.

Čeprav se je izšolal za strojnika, je svojo poklicno pot posvetil likovni dejavnosti mladih. Z izdajanjem revije Likovni svet je likovnim pedagogom omogočil kvalitetnejši vpogled v dogajanja na področju likovne dejavnosti doma in v svetu ter jim pomagal pri bogatenju in ustvarjalnosti.

S svojim neomajnim pogumom in optimizmom, predvsem pa z veliko ljubeznijo do likovne ustvarjalnosti mladih, je podiral meje med narodi, ki ne govorijo istega jezika, a znajo čutiti in se sporazumevati v jeziku umetnosti. S številnimi mednarodnimi razstavami likovnih del mladih, doma in v svetu, je bogatil njihovo likovno ustvarjalnost in jim omogočal kulturno povezovanje. Z zbliževanjem različnih kultur ter širjenjem in prepoznavanjem likovnih stvaritev mladih, je poskrbel tudi za prepoznavnost Celja in Slovenije, saj je s svojo vizijo, ko je začutil in promoviral pomen ustvarjalnosti mladih, Celje uvrstil na visoko mesto med svetovnimi kulturnimi prizorišči, ki predstavljajo likovno dejavnost mladih.

slika 1: MIHAILO LIŠANIN NA RAZSTAVI V HONG KONGU, KITAJSKA
(leta 2012; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

UVOD

O izdelavi raziskovalne naloge sva že nekaj časa premišljevali, zato sva se letos odločili, da nalogo tudi izdelava. Ko se je bilo potrebno odločiti za temo, sva bili malo v dvomih, saj sva imeli več idej.

Na pomoč nama je priskočila najina mentorica, ki nama je predlagala, da izdelava nalogo na temo Osebnost mojega kraja. Ideja se nama je zdela zanimiva in pričeli sva razmišljati, koga naj predstaviva. Po kratki predstavitvi možnih kandidatov, sva se odločili za gospoda Mihaila Lišanina, človeka, ki je svoje življenje in delo posvetil likovnim stvaritvam mladih.

Po uvodnih formalnostih, ki jih je opravila najina mentorica, sva tudi midve pričeli z delom. Pri najinem delu sva se seznanili z različnimi metodami raziskovalnega dela, kot so: intervjuvanje in anketiranje, zbiranje in urejanje literature in slikovnega materiala, razvrščanje in urejanje delavnic in razstav, fotografiranje, delo z računalnikom in oblikovanje naloge.

Predpostavili sva:

- da je s svojim delom spodbujal mlade likovne talente in njihove mentorje v Sloveniji,
- da je skrbel za promocijo mladih slovenskih umetnikov,
- da je v Celju in v Sloveniji prepoznavna osebnost in da je dovolj pomemben Celjan, da je bila najina odločitev, da v nalogi predstaviva njegovo življenje in delo, upravičena.

Prebiranje časopisnih člankov, številni intervjuji, predvsem pa osebna srečanja z g. Mihailom Lišaninom, so naju navdušili, saj sva spoznavali življenje in delo človeka, ki je svoje življenje posvetil odkrivanju mladih likovnih talentov doma in v tujini, njihovi promociji in prepoznavanju in vrednotenju njihovih likovnih del.

Nekaj težav sva imeli z obilico gradiva, saj sva morali za oblikovanje njegovega življenjskega mozaika prebrskati številne članke in zapise, ki so omenjali njegovo delovanje in med vsemi izbrati najpomembnejše podatke ter jih oblikovati v življenjsko zgodbo, kar je prav gotovo pionirsko delo.

Ob koncu sva ugotovili, da je bila najina odločitev, da predstaviva življenje in delo g. Mihaila Lišanina, pravilna, saj je s svojim neumornim delom in vztrajnostjo poskrbel za promocijo mladih likovnih talentov v domovini in v tujini, omogočil mladim, da predstavljajo svoja dela v mnogih svetovnih galerijah ter nenehno skrbel za prepoznavnost Celja in Slovenije v številnih državah na vseh kontinentih sveta.

slika 2: RAZISKOVALKI MED OBISKOM g. MIHAILA LIŠANINA
(februar 2019; fotografija je last raziskovalk)

OTROŠTVO

Mihailo Lišanin se je rodil 19. novembra 1949 v majhni hribovski vasici Lazac blizu Kraljeva, v osrčju Šumadije v Srbiji, eni od republik nekdanje Jugoslavije. Bil je prvi otrok Slavka Lišanina in njegove žene Leposave, rojene Štavljanin.

slika 3: MIHAILO V OBJEMU DRUŽINE
(leta 1950; z babico Miro, očetom Slavkom in mamo Leposavo;
iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Njegovo »usodo« je prerokovala stara, zgubana ciganka, ki je Mihailovi materi napovedala njegovo prihodnost. Kot dojenček je Mihailo hudo zbolel in mati ga je, v hudem mrazu in snegu, peš nesla do 5 kilometrov oddaljene železniške postaje, nato pa z vlakom nadaljevala pot do bolnišnice. Zelo jo je skrbelo za njegovo zdravje in, ko je vstopila v topel, lesen železniški vagon, se je od napora in skrbi razjokala. Nasproti nje je sedela zgubana ciganka, ki je mlado in prestrašeno mamo nagovorila z besedami: »Ne joči, hčerka. Preživel bo, močan fant je. Velik človek bo, veliko sveta bo videl. Bodi ponosna, da si mu mati.« Mihailovi materi je bilo ob teh besedah veliko lažje pri srcu. Zahvalila se je ciganki za spodbudne besede in pot od železniške postaje do bolnišnice je bila, kljub mrazu, veliko lahkotnejša. Te cigankine napovedi je mati še večkrat z veseljem omenjala.

Mihailo se spominja, da je, kljub velikemu pomanjkanju v težkih poveljnih letih, preživel lep otroštvo. S prijatelji so pretaknili vsak kotiček v bližnjih gozdovih in do podrobnosti poznali vse skrite kotičke v okolici. Na domačem dvorišču, na okoliških travnikih in po gozdovih je narava v izobilju ponujala jabolka, hruške, murve, robide, grozdje in slive, prve banane pa je videl šele v sedmem razredu.

Leta 1957 se je družina povečala. Mihailo je dobil sestrico Dobrilo.

slika 4: MIHAILOVA ROJSTNA HIŠA DANES – HACIENDA LIŠANIN
(Lazac, leta 2017; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Doma so imeli nekaj ovc in svinj, kasneje pa so dokupili še nekaj krav. Vso živino je bilo potrebno napasti. To je bilo Mihailovo opravilo, ki ga je opravljal na okoliških travnikih. Njegov zvesti prijatelj in hkrati njegov sočuvaj, je bil kuža Žučko, ki je Mihaila pri paši živine večkrat rešil pred kakšnimi neprijetnimi situacijami.

slika 5: MIHAILO Z ZVESTIM PRIJATELJEM – PSOM ŽUČKOM
(leta 1966; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

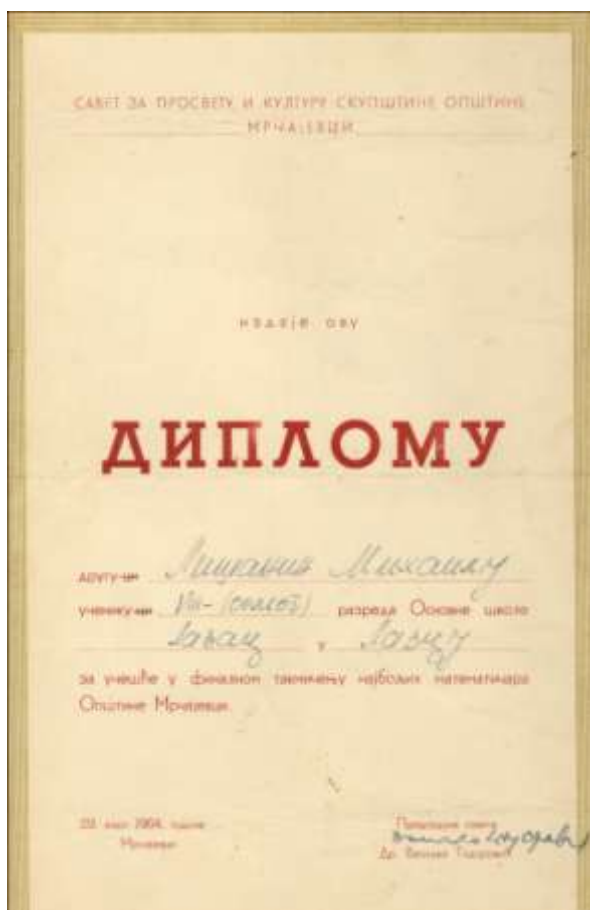
Rad se spominja časov, ko je med pašo, ko je budno pazil na živino, z drugim očesom ves čas z veseljem bral knjige. Rad je prebiral romane svetovnih klasikov – Dostojevskega, Julesa Verna, Londona, Andrića in drugih. Z branjem si je krajšal prosti čas tudi doma. Čeprav elektrike niso imeli, si je iz topovskega naboja izdelal svetilko na petrolej, ki je mežikala ob njegovi postelji. V želji, da bi njeno moč povečal, je svetilko večkrat postavil tik ob glavi in vse skupaj prekril z deko. O nevarnosti svojega početja takrat ni razmišljal.

Osnovno šolo je obiskoval v domači vasi. Kljub temu je moral do šole prepešati dobre tri kilometre. Ker so živeli v skromnih razmerah, je dobršen del leta v šolo odhajal bos.

V vasi je bilo veliko otrok in z veseljem se spominja njihovih skupnih poti iz šole, ko so na vaških travnikih preživljali čas ob igranju nogometa in med štirimi ognji. Kadar je bila bogata letina orehov, pa so se igrali tudi povsem njihovo igro z orehi.

Vaška šola je bila sprva le štirirazredna, ker pa se je število otrok v vasi precej povečalo, so za Mihailovo generacijo organizirali tudi pouk v petem razredu, nato še v šestem, v sedmem in v osmem razredu. Mihailo se pošali, da je bilo toliko otrok zaradi tega, ker so bili otroci prve povojne petletke – otroci, ki so bili rojeni v osvobojeni državi.

Mihailo je bil ves čas odličen učenec. Rad je veliko bral, pa tudi drugi predmeti so ga veselili in je z zanimanjem sledil pouku. Uspešen je bil tudi na različnih tekmovanjih.

slika 6: DIPLOMA ZA SODELOVANJE NA FINALNEM TEKMOVANJU
MATEMATIKOV (iz leta 1964)

slika 7: MIHAILO V PETEM RAZREDU OSNOVNE ŠOLE
(leta 1960; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Leta 1964 je končal osnovno šolo. Šolanje je nadaljeval na Srednji strojni šoli v Kraljevu.

slika 8: MIHAILO OB ZAKLJUČKU OSNOVNE ŠOLE
(leta 1964; na levi in na desni strani ob učencih stojita tudi ravnatelj in pomočnik ravnatelja;
iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Ko je pričel s šolanjem v Kraljevu, se je preselil v na novo zgrajeno družinsko hišo, ki pa še ni bila povsem dokončana. Ostali člani družine so se v Kraljevo preselili leto kasneje.

Ves čas je sodeloval v skavtski organizaciji, kjer je za svoje prizadevno delo dobil tudi več priznanj.

slika 9: POHVALA ZA PRIZADEVNO DELO IN POMOČ PRI SKAVTSKI ORGANIZACIJI (iz leta 1967)

Na številnih skavtskih taborjenjih je sodeloval tudi na različnih krosih, kjer se je redno uvrščal na prva tri mesta. Vsa prizadevanja in trud so obrodili sadove tudi kasneje, ko se je pričela njegova športna pot.

slika 10: NA SREČANJU SKAVTOV V ŽIČI, SRBIJA
(leta 1966; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

ŠPORTNA POT

Po končani osnovni šoli se je leta 1964 vpisal na Srednjo tehnično šolo v Kraljevu, smer strojništvo. Ker je celo življenje rad in veliko tekal, se je prijavil na spomladanski kros, ki so ga organizirali na šoli.

Ure, ki jih je pretekel na pašniku, ko je tekal za ovčami, so se obrestovale. Že na prvem šolskem tekmovanju v krosu je zmagal in uvrstil se je na občinski kros, ki je bil spomladi leta 1965. Na tem krosu se je uvrstil na odlično tretje mesto, čeprav je tekmoval s fanti, ki so že trenirali atletiko. Poleg tega je Mihailo dobršen del poti po blatu in snegu pretekel bos.

Po krosu je k njemu pristopil gospod Milan Matijević, tedanji trener in ustanovitelj Atletskega kluba Metalac iz Kraljeva. Vprašal ga je, če bi treniral pri klubu. Mihailo do takrat sploh ni vedel, da se to da. O atletiki, treningih in tekmovanjih ni vedel ničesar. Ko so mu vse skupaj lepo razložili, se je odločil, da bo začel s treningi. Spominja se, da so z delom pričeli »iz nule«, saj se je z vsem soočal na novo.

Na treninge je, na približno 5 kilometrov oddaljen stadion, večinoma hodil peš. Tam je opravil okrog uro in pol dolg trening ter se nato peš vrnil domov. Ker je imel za seboj številne ure tekanja v naravi in ker je bil vztrajen, so njegova specialnost postali tek na dolge proge (10 000 metrov) in maraton (42 195 metrov).

slika 11: PO TRENINGU

(leta 1967; na stadionu v Kraljevu; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

V klubu so takrat že trenirali številni mladi tekači. Bilo jih je okrog dvajset. Mihailo se je enakovredno vključil v njihovo družbo in z njimi sodeloval na treningih. Kljub temu da je prihajal iz kmečkega okolja v hribih, so ga sprejeli za svojega. Postali so dobri prijatelji.

Spominja se, da se je med njimi zelo dobro počutil. Šele čez nekaj časa je spoznal njihovo vrednost, saj so bili med njimi tudi atleti, ki so bili med najboljšimi, ne samo v domači regiji, ampak tudi v Srbiji, v Jugoslaviji in celo na Balkanu.

Kmalu se je uvrstil tudi v mladinsko reprezentanco in se, kot član ekipe, udeležil številnih tekmovanj.

slika 12: ATLETSKI KLUB METALAC, KRALJEVO

(leta 1968; peti z leve stoji trener Milan Matijević; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Gospod Milan Matijević, Mihailov prvi trener, se spominja, da ga je ob prvem srečanju, ko ga je videl tekmovali, ocenil kot možnega metalca diska. Ko pa sta se o atletiki resneje pogovorila in mu je Mihailo povedal, da je pri skavtih že tekmoval v teku »čez drn in strn«, sta opravila testiranja. Po teh testiranjih ga je vključil v skupino tekačev na srednje in na dolge proge. Ker je na treningih, ki jih je izredno vestno opravljal, dosegal solidne rezultate, ga je vključil v tekmovalno ekipo. Na številnih tekmovanjih je pridobil potrebne tekmovalne izkušnje in sčasoma postal nenadomestljiv član ekipe v tekih na srednje proge. Na tekmovanjih je dosegal solidne rezultate na prvenstvih Srbije in na zveznih tekmovanjih (prvenstvih Jugoslavije). Večkrat je bil finalist na tekmovanjih za Atletski pokal. Za atletski klub Metalac je postal pomemben član v tekih na 3 000 metrov in na 5 000 metrov, saj je prinašal »sigurne« točke na ekipnih tekmovanjih. Bil je zelo discipliniran atlet, saj je številne treninge, ki mu jih je trener zapisal na papirju, saj zaradi službenih obveznosti ni mogel biti vedno prisoten na treningih, opravil točno po planu. Ves njegov trud se je obrestoval in njegovi rezultati so postajali vse boljši.

»Mihailo je pripadal eni najuspešnejših generacij atletov Kraljeva v obdobju 1968 – 1974, ki je v svet poslala prvake Balkana v krosu, mladinske rekorde na atletski stezi, ekipne prvake v krosih ter člane mladinske reprezentance Srbije in Jugoslavije,« še dodaja g. **Milan Matijević**.

slika 13: KOT ČLAN SRBSKE EKIPE NA PRVENSTVU JUGOSLAVIJE
(leta 1971; Zagreb; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Liške, kot so ga klicali prijatelji, se je pogosto udeleževal tudi maratonov v Kadinjači (Titovo Užice), v Kumrovcu, v Novem Sadu, v Obrenovcu, v Čačku ... Orgaizatorji uličnih tekov so ga radi vabili na svoja tekmovanja.

slika 14: NA STARTU
(leta 1973; Mrsać blizu Kraljeva; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

slika 15 : ENA OD DIPLOM ZA ODLIČEN ŠPORTNI DOSEŽEK
(iz leta 1972)

Kot nadarjenega športnika so ga leta 1967 povabili na delovno brigado, kjer je sodeloval kot športni referent. Skrbel je za jutranjo telovadbo.

En mesec so v Beogradu gradili Cesto bratstva in enotnosti.

slika 16: MED DELOM NA DELOVNI BRIGADI V BEOGRADU
(leta 1967; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Mihaila je atletika – kraljica športa – povsem okužila. Žal pa njegov oče nad tem ni bil najbolj navdušen.

Med mladimi športniki je bil Mihailo zelo priljubljen. Na glavni mestni promenadi je imel celo svoje drevo. Vsi so vedeli, da je športna torba na stari lipi, na »njegovem drevesu«, razpoznavni znak, da je Mihailo nekje v bližini. Če torbe na lipi ni bilo, je to pomenilo, da ni šel na »korzo«, ampak se je odpravil domov.

slika 17: ZLATA GENERACIJA ATLETIKE V KRALJEVU
(leta 1973; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 18: SANJE VSAKEGA MLADENIČA – NA PRIJATELJEVEM MOTORJU
(leta 1968; Kraljevo; ob njem Milovan Vukomanović, balkanski prvak v krosu;
iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

V Kraljevu je bil, po končani srednji šoli, štiri leta zaposlen kot vrhunski športnik, nato pa je moral v vojsko. Mihailu bi, kot uspešnemu športniku, služenje vojaškega roka lahko preložili do konca športne kariere, a je oče odšel k trenerju in ga prosil, da naj mu ne izdajo potrdila, da redno trenira in dosega dobre rezultate. Tako je odšel na služenje vojaškega roka v času, ko je dosegal najboljše rezultate. Vojaški rok je odslužil v Samoboru pri Zagrebu.

Leta so minevala. Gospod Matijević je uspel zgraditi povsem nov stadion in s starega stadiona z žlindro so se preselili na stadion, ki je imel neke vrste tartan. Pogoji za treninge so postali odlični in s tem tudi vse boljši rezultati, kar pa je pripomoglo k temu, da so člani »Zlate generacije« atletov iz Kraljeva pričeli počasi odhajati k drugim, bogatejšim klubom. Nekateri so odšli k Partizanu, nekateri k Zvezdi ali k Sarajevu in nekateri celo v Nemčijo. Mihaila pa je opazil znani celjski trener, gospod Valter Štajner, in ga povabil v Atletski klub Kladivar Celje. Zaradi obljubljenih pogojev za delo se je leta 1974 odločil in se preselil v Celje. Tako je postal Celjan.

V klubu Metalac so mu brez postavljanja pogojev dali izpisnico, saj je bil ves čas uspešen, vzoren in za mnoge uspehe zaslužen član kluba.

Nekdanji sotekmovalec, gospod **Milivoj Radojčević**, štirikratni prvak Jugoslavije v maratonu, se takole spominja njunega druženja: »Mihaila Lišanina sem spoznal pred več kot 50 leti v Atletskem klubu »Metalac« Kraljevo, kjer sem sam že treniral, Mihailo pa je pričeval s treningi. Kmalu sem ugotovil, da gre za talentiranega mladeniča, ki ima predispozicije za tekača na dolge proge, kar se je kasneje izkazalo za pravilno. Po dogovoru s pokojnim trenerjem Valterjem Štajnerjem je odšel v AK Kladivar Celje, za katerega je nastopal vrsto let. Glede na talent, ki ga je imel, mislim, da bi lahko rezultatsko še napredoval, a mu je borba za preživetje onemogočila, da bi dosegal še boljše rezultate. Na številnih atletskih tekmovanjih sva se srečevala in se spoprijateljila, saj je hitro vzpostavljaj kontakte, bil je vljuden, družaben in je nadvse ljubi tek. Ker sem bil tudi sam takšen, mi je to povsem odgovarjalo. Že davno sem ga sprejel kot znanca in prijatelja, a tekom zadnjih let sva se odločila, da se še pogosteje druživa in obiskujeva, s čimer bova tudi nadaljevala.«

slika 19: NEKDAJ SOTEKMOVALCI, DANES DOBRI PRIJATELJI
(leta 2017; nekdanji člani AK Metalac Kraljevo; g. Milivoj Radojčević stoji tretji z leve;
iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Po prihodu v Celje je najprej stanoval v sobici na stadionu, ki si jo je delil s še enim dolgooprogašem, Numanom Ukićem. Pridružil se je številnim odličnim celjskim tekačem – Petru Svetu, Stanku Liscu, Numanu Ukiću, Ivanu Škofu, Borisu Podpečanu ... Pod budnim očesom odličnega trenerja, gospoda Valterja Štajnerja, so marljivo trenirali, skupaj pretekli mnoge okoliške hribe in, kot sam pravi, na stadionu puščali dušo. In rezultati so se izboljševali.

slika 20: MLADI PERSPEKTIVNI ATLET
NA CELJSKEM STADIONU
(leta 1975; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 21: MIHAILO Z DELOM
SVOJIH MEDALJ
(leta 1972; iz Mihailovega osebne arhiva)

slika 22: NA STARTU PRVENSTVA SLOVENIJE V KROSU
(leta 1976; Titovo Velenje; drugi z leve je Numan Ukić, Mihailov sostanovalec na celjskem stadionu; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 23: MED MARATONOM
(leta 1975; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

V času, ko se je aktivno ukvarjal s športom in dosegal lepe rezultate, je poskrbel tudi za to, da je sledil modnim smernicam tedanje dobe. Ena od njegovih fotografij, na kateri pozira ob kipu splavarja na Savinjskem nabrežju v Celju, je obogatila tudi razstavo in katalog ob razstavi Dekade: sedemdeseta@Celje 1970-1979, ki ju je pripravil Zgodovinski arhiv Celje.

slika 24: PRVI DNEVI V CELJU – MIHAILO OB KIPU CELJSKEGA SPLAVARJA
(leta 1974; fotografija je iz Kataloga Dekade: sedemdeseta @Celje 1970-1979. Celje: Zgodovinski arhiv Celje, 2017, str. 86)

Mihailo je vedno iskal nove izzive. Tako se je odločil, da si bo redke proste trenutke popestril z aktivnim delom pri TVD Partizan Štore. V Ljubljani je pri legendarnem profesorju Ulagi naredil izpite za atletskega vaditelja in pričel z vadbo otrok na OŠ Štore. Kot zatrjuje sam, je, z instinktom hribovskega fanta, začutil, da je v šoli veliko otrok, ki so nadarjeni za atletiko. Z ravnateljevo podporo je ustanovil atletsko sekcijo, v katero se je vključilo več kot trideset mladih, ki so z navdušenjem sprejemali navodila »pravega atleta« ter se po njih ravнали. In že po enem letu vadbe so na Prvenstvu Celja dosegli odlične rezultate. Kmalu pa so se na šoli odločili, da bo vodenje sekcije prevzel učitelj športne vzgoje. Številni mladi atleti so takrat prenehali trenirati, se pa še danes radi spominjajo treningov, ki so jih preživeli v Mihailovi družbi.

Ker je Mihailo vedno težil k nečemu novemu, se je odločil, da bo, poleg službe in napornih treningov, pričel s študijem strojništva. Istočasno je opravljal tudi šoferski izpit. Vse skupaj ga je precej obremenjevalo in sčasoma napredek pri športnih uspehih ni bil več takšen, kot je želel. Poleg tega je bila konkurenca med tekači na dolge proge zelo huda, saj so v tistem obdobju v tekih na dolge proge tekmovali Luciano Sušanj, Dane Korica, Numan Ukić, Peter Svet in Stane Rozman. Nekateri od njih so še danes, po več kot štiridesetih letih, lastniki rekordov.

Mihailo se je zato leta 1979 odločil, da se bo z atletiko ukvarjal samo še ljubiteljsko. Do leta 1985 je treniral le še občasno in tako tudi tekmoval.

Sam trdi, da je ponosen, da je eden od 12 atletov iz Jugoslavije, ki jim je uspelo 10-krat preteči priznani Maraton Kumrovec in med najboljšimi preteči na cilj na Maratonu Novi Sad in na Maratonu Kadinjača (Titovo Užice).

Takole je, med kasnejšim obiskom Kumrovca, obudil spomin na svoje maratonske podvige v Kumrovcu: »Napotil sem se v Titovo rojstno hišo. Vse je bilo odprto, nikjer nikogar. Zibelka človeka, ki je vzbudil toliko duhov XX. stoletja in na katerega pogrebu je stalo največ kronanih in državniških glav v zgodovini človeštva, je samevala v kotu. Usedel sem se poleg bronastega kipa v naravni velikosti na dvorišču. V mislih sem zavrtel film 10 – 20 let nazaj, ko so 25. maja te ulice bile polne ljudi, otrok, mladine in športnikov iz vse Jugoslavije. Tekli smo Kumrovški maraton, sprva po Zagorskih hribih, potem preko Sotle v Slovenijo in nazaj v Kumrovec – 26 kilometrov družabnosti in tekmovalnosti obenem, veliko žuljev, potoki znoja in nepopisno veselje, ko prideš skozi cilj.

Imena zmagovalcev – Franjo Mihalić, Sead Kondo, Numan Ukić, Milivoj Radojčević, Ibiši, Skočajić med nami niso nikoli izzivala nacionalnih vihanj nosov. Tudi sam sem bil vedno pri vrhu uvrščenih in z doseženimi cilji tega težkega tekmovanja med redkimi, ki so dočakali deseti, jubilejni prihod skozi cilj.« (Likovni svet; številka 150; september 2010, stran 24)

Leta 1995 se mu je uresničila ena od velikih želja vsakega maratonca. Udeležil se je slovitega maratona v New Yorku, kjer je zastopal barve Slovenije. Takole se spominja uresničitve ene svojih velikih želja: »Newyorški maraton je že vrsto let cilj in sen številnih maratoncev iz vsega sveta, tako profesionalnih kot rekreativnih tekačev na dolge proge. Na startu se ponavadi pojavi okoli 30 000 ljudi obeh spolov, vseh barv kože in vseh starosti, tudi osemdesetletnikov. To je številka, ki jo organizatorji še obvladajo in do nje pravzaprav pridejo s skrbno selekcijo prijavljenih maratoncev že eno leto pred samim maratonom. Organizatorji na start povabijo po nacionalnem oziroma državnem ključu komaj 10 – 15 % prijavljenih, ostali prijavljeni pa lahko pridejo na start newyorškega teka prijateljstva s

startom pred palačo Združenih narodov. Tudi ta tek, ki je dolg 7 milj, je zelo množičen. Leta 1995 je na njem teklo 28 000 udeležencev. Med njimi sem po newyorških avenijah in Centralnem parku, kjer je cilj teka, tekel tudi jaz. Teči v takšni množici ljudi na teku, ki ni tekmovalnega značaja, kjer je vsak tekač prijatelj, kjer med tekom in po njem menjavamo majice, trenirke in startne številke, se pogovarjamo v vseh svetovnih jezikih in, za čuda, vse razumemo, je nepopisen občutek. Dan potem pa je start ta pravega maratona – 42 195 m dolgega teka. Skoraj 30 000 tekačev se je v neprijaznem, mrzlem in vetrovnem dnevu pognalo po newyorških ulicah in prek znanega mostu do cilja, kamor je najhitrejši maratonec pritekel v dobrih dveh urah, zadnji pa so prišli zmrznjeni, z bolečinami v nogah in po celem telesu, 5 do 6 ur za zmagovalcem. Imena niso pomembna. Vsak, ki je prišel na cilj v tistih nemogočih pogojih, je bil zmagovalec in tako so se tudi počutili, čeprav so imeli otrple prste na rokah in nogah, nešteto kilogramov »svinca« v nogah, iglice v vseh sklepih in niso več čutili ušes in nosov. Še dolgo v noč so vse radijske in televizijske postaje predvajale novičke, filmske posnetke in intervjuje udeležencev. Ta dan je bil rezerviran samo za njih, zgodaj zjutraj pa je izšla posebna izdaja časopisa z rezultati vse do uvrstitve do 10 000 prispelih na cilj.« (Likovni svet; številka 150; september 2010, stran 26).

slika 25: SLOVENSKA EKIPA NA NEWYORŠKEM MARATONU V DRUŽBI
MARATONCEV IZ IRANA
(leta 1995; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

DRUŽINA

Ko se je Mihailo leta 1974 preselil v Celje, je dobil službo v Železarni Štore. V Štorah je spoznal mlado in prikupno Bronjo Fijavž. Zaljubila sta se in se leta 1975 poročila.

slika 26: POROČNA FOTOGRAFIJA
(29. 11. 1975; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Preselila sta se v najemniško stanovanje v Štorah. Leta 1976 se jima je rodil prvorojenec Sašo. Mlada družina je zaživela srečno življenje. Kmalu sta dobila stanovanje v bloku v Štorah. Sam se rad pošali, da so bili to bloki iz obdobja Napoleona.

Družina se je kmalu povečala. Leta 1978 se jima je rodil še drugi sin, Gorazd.

Zaradi povečanja družine sta se z ženo odločila, da zgradita lastno hišo v Dragi pri Štorah, kamor sta se kmalu preselila.

Družina ga je ves čas podpirala pri njegovih dejavnostih, čeprav so se poleg uspehov večkrat zvrstili tudi manj uspešni trenutki.

slika 27: TRI GENERACIJE DRUŽINE LIŠANIN NA GOLTEH
(leta 2008; vnuk Maj, sin Saša, Mihailo in snaha Zvonka;
iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Sinova sta odrasla, se izšolala in se zaposlila. Sin Sašo je končal višjo šolo za organizacijske vede in sedaj živi v Londonu, sin Gorazd pa je končal frizersko in nato še trgovsko šolo in živi v domači hiši v Dragi pri Štorah.

Radi se družijo, predvsem ob družinskih praznikih. Mihailo je ponosen tudi na svoje tri vnuke.

slika 28: DRUŽINA, ZBRANA NA HACIENDI LIŠANIN V LAZCU, SRBIJA
(leta 2013; Lazac, Srbija; sin Sašo z družino in sin Gorazd na obisku;
iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 29: MED PRAZNOVANJEM VNUKINJINEGA 21. ROJSTNEGA DNE
(leta 2018; ob Mihailu sta vnuk Tai in sin Sašo, sledijo pa sin Gorazd, vnuk May,
vnukinja Nastja, Žiga Srnec, žena Bronja; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

SLUŽBOVANJE

Kmalu po prihodu v Celje, februarja leta 1974, je Mihailo dobil službo v Projektivnem biroju Železarne Štore, kjer je skrbel za dokumentacijo pri različnih gradnjah in dozidavah, ki jih je izvajala Železarna Štore. Za vsako gradbeno delo je moral pridobiti in urediti ustrezno dokumentacijo. Delo ni bilo naporno, a je moral osem ur opravljati delo v pisarni, kar mu je počasi postalo monotono. Iskal je nove izzive.

Odločil se je, da bo nadaljeval študij strojništva, ki pa ga, žal, ni dokončal. Kljub temu se je leta 1985 odločil, da zaključi z delom v Železarni Štore. Kot zastopnik uspešne celjske tovarne Aero Celje se je napotil v Srbijo, kjer je skrbel za promocijo in za dobavo različnega materiala, ki so ga takrat v Aeru izdelovali. To so bili različni obrazci na »neskončnem« papirju, pa kuverte za plače, sličice za čokolade in žvečilne gumije ... Delo je uspešno opravljal, saj je, med drugim, uspel zagotoviti, da so v Rudniku Kolubara (Lazarevac), ki je imel 14 000 zaposlenih, v tovarni Aero naročili kuverte za plače. Takšnih uspešnih naročil je bilo še veliko.

Zaradi zaostrenih političnih razmer ob začetnem političnem vzponu Slobodana Miloševića, je v enem letu službovanja doživel in preživel vse faze slovenskega zastopnika v takratni Srbiji – od spoštovanja vrednega dobavitelja na začetku, do sovražnika na koncu. Zaradi težkih razmer je prenehal z delom zastopnika. Nekaj časa je ostal še pri družini v Srbiji, nato pa se je, poln idej za nove podvige, leta 1989 vrnil v Slovenijo, kjer pa so ga sprejeli z nezaupanjem. Znašel se je v zelo neprijetni situaciji, saj je bil za Srbe izdajalec, za tajno policijo v Sloveniji pa vohun. Da so Slovenci nanj gledali kot na vohuna, je izvedel šele deset let kasneje, ko mu je o tem pripovedoval gospod, ki je bil njegov kontrolor. »Mihailo, priznam, bil sem zadolžen za tvojo kontrolo, ampak ti povem, da si za Slovenijo v tem času naredil več dobrega kot 90 % Slovencev,« mu je zatrjeval.

Po vrnitvi v Slovenijo je leta 1990, kot samostojni podjetnik, ustanovil privatno firmo Limit Štore, ki se je kasneje preimenovala in še sedaj posluje pod imenom Zavod za ustvarjalni razvoj mladih Mihailo Lišanin. Specializiral se je za prodajo pisarniškega materiala, šolskih potrebščin, slikarskega materiala in pripomočkov za likovni pouk. Nudil pa je tudi dostavo tega materiala v vse kotičke Slovenije. To so bili nekakšni zametki »door to door« poslovanja (od vrat do vrat). Delal je v glavnem na terenu in s kombijem prevažal naročeni material, kar je imelo velik pomen predvsem za podeželske šole.

S sojo dejavnostjo je, skupaj z drugimi samostojnimi podjetniki, ki so delovali v Sloveniji, oral ledino razvoja malega gospodarstva v Sloveniji.

Kmalu je opazil, da je trg zelo slabo založen s potrebščinami za likovni pouk in s prepotrebni posebnimi materiali za vse likovne ustvarjalce. Potrebe na šolah so bile velike in, po posvetovanju z mnogimi likovnimi pedagogi, se je odločil in začel uvažati posebne barve za slikanje na steklo, na tekstil in na svilo, glino za oblikovanje in različne druge potrebščine, ki so bile na našem tržišču nedostopne. Za učitelje likovne vzgoje je, kot dopolnilno dejavnost svoje firme, organiziral tudi obiske specializiranih sejmov, na katerih so se lahko seznanili z najnovejšimi materiali.

Material je nabavljal v veleprodaji ali iz uvoza, predvsem pri TOZ Zagreb.

Možnost, da nabavijo različne materiale za potrebe pouka, je mentorjem likovnega pouka veliko pomenila.

slika 30: LOGOTIP MIHAILOVEGA PRVEGA PODJETJA LIMIT ŠTORE

»Prvič sva se srečala v Dobrni. Poučevala sem v osnovni šoli v 1. razredu, kasneje sem poučevala likovni pouk, tehniko in gospodinjstvo na predmetni stopnji.

Gospod Mihailo Lišanin se je pred več kot 25-timi leti začel ukvarjati z uvozom in bogato ponudbo likovnega materiala, ki ga je v skupni državi Jugoslaviji primanjkovalo na vsakem koraku. S pestro in bogato ponudbo likovnih pripomočkov in materialov me je izjemno navdušil, saj sem prvič imela možnost z učenci ustvarjati v novih likovnih tehnikah, kar pred tem ni bilo možno.

Odkril mi je povsem nov svet, ki sem ga izkoristila v celoti, ga približala otrokom v neskončnosti ustvarjanja, saj sem tudi sama neskončno uživala v likovnem ustvarjanju in je še vedno ena izmed mojih največjih ljubezni,« se začetnega sodelovanja spominja **mag. Marijana Kolenko**, ki je kasneje z Mihailom sodelovala tudi na številnih drugih področjih.

slika 31: MARIJANA KOLENKO NA ODPRTJU RAZSTAVE V ZZZV CELJE
(leta 2000; Marijana Kolenko med vodenjem programa)

Vzporedno s prodajo likovnega materiala je, v okviru delovanja svojega podjetja Limit Štore, leta 1993 pričel z organizacijo likovnih delavnic za odrasle likovne umetnike, ki jih je organiziral v različnih krajih po Sloveniji in s pripravo številnih razstav, na katerih so predstavili likovna dela, ki so nastala na likovnih delavnicah ter kasneje tudi razstave priznanih likovnih umetnikov. Na teh delavnicah je bil Mihailo sponzor likovnim umetnikom, saj jim je nudil ves potreben material. Na tak način je promoviral material, ki ga je prodajal in likovni ustvarjalci so ga kasneje lahko pri njem tudi naročili.

V letih 1993 – 1997 so organizirali naslednje delavnice:

28. 5. 1993 – I. likovna delavnica Limit Štore; Grad Štanjel (sodelovali so slikarji Janko Kastelic, Marjan Miklavc, Piero Contestabo, Veronika Rakuš, Erna Ferjanič, Zvonko Morde, Arpad Šalamon, Alojz Zavolovšek, Jure Godec, Viktorija Meh, Oskar Sovinc in Ana Ojsteršek).
11. 6. 1993 – II. likovna delavnica Limit Štore; Terme Dobrna (sodelovali so učenci osnovnih šol Slovenj Gradec, Dravograd in Šmarješke Toplice ter slikarji društev Šaleških, Celjskih in Zasavskih likovnikov).
8. 10. 1993 – III. likovna delavnica Limit Štore; Braslovče (sodelovali so učenci osnovnih šol Braslovče in Bled ter slikarji društev Šaleških, Celjskih in Zasavskih likovnikov).
7. 5. 1994 – IV. likovna delavnica Limit Štore; Bled (sodelovali so učenci osnovnih šol Bled in Lesce ter slikarji društev Šaleških, Celjskih, Zasavskih in Ljubljanskih likovnikov).
4. 6. – 5. 6. 1994 – V. likovna delavnica Limit Štore; Piran – tokrat prvič z mednarodno udeležbo (sodelovali so slikarji Alojz Zavolovšek, Natalie Marliene Adams (Firence), Robert Rebernak in Vitold Košir (Zagreb), Terezija Bastelj, Nelson Takahiro Kihisi (Brazilija), Zlatko Prah, Lidija Žohar, Marija Zavolovšek, Piero Conestabo (Trst), Silva Copič, Renzo Grigolon in Loredana Riavini (Trst), Jure Godec, Marjan Maznik, Adolf Pen, Matjaž Mauser, Drago Jerman in Janez Ambrožič).
23. 9. – 24. 9. 1995 – VI. likovna delavnica Limit Štore; Gornji Grad (sodelovali so slikarji Franci Košec, Jasna Kozar, Mojca Černič, Žiga Okorn, Alojz Zavolovšek, Tereza Bastelj, Vinko Železnikar, Željko Opačak, Dušan Sterle, Jože Rebernak (Zagreb), Lojze Kalinšek, Janak Hutheesing (Indija), Marija Zavolovšek ter kiparki Mirjam Zupančič in Saba Skaberne).
11. 5. 1996 – enodnevna likovna kolonija ob 150. obletnici prihoda prvega vlaka v Celje na temo Železnica nekoč in danes (sodelovali so slikarji Terezija Bastelj, Darinka Pavletič Lorenčak, Željko Opačak, Miran Prodnik, Milan Todić, Alojz Zavolovšek, Janez Ambrožič, Silva Copič, Jure Godec, Erna Ferjanič Fric, Zoran Josić, Milan Lamovec, Stane Petrović, Oskar Sovinc, dr. Stanislav Stojanović, Arpad Šalamon, Ljuban Šega in Emil Škrabec).
16. 6. 1996 – sodelovanje pri organizaciji delavnice, ki jo je organiziralo Kulturno-zgodovinsko društvo Žovnek Braslovče; grad Žovnek (sodelovalo je 32 slovenskih slikarjev).
18. 7. – 20. 7. 1996 – VII. likovna delavnica Limit Štore (v sodelovanju s podjetjem Vite A. Vide Varga iz Ljubljane); Terme Podčetrtek (sodelovali so slikarji dr. Bogomil Karlavaris (Hrvaška), Dragan in Gordana Ristić (Jugoslavija), Jasna Kozar, Renata Bovhan, Leon Pišek, Milojka Drobne, Branko Gajšt, Vesna Plemelj, Aleksander Prokofjev, Ljuban Šega, Zoran Josić, Tanja Plevnik, Karel Pavlinc in Janak Hutheesing (Indija)).

slika 32: OB ZAKLJUČKU PRVE LIKOVNE DELAVNICE
(leta 1993; Grad Štanjel; z Veroniko Rakuš in Ano Ojsteršek;
iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

slika 33: O LIKOVNIH DELAVNICAH SO POROČALI TUDI V MEDIJAH
(12. 10. 1993; ?; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

V času delovanja Limit Štore je pričel tudi z organizacijo in pokroviteljstvom likovnih delavnic za učence osnovnih šol, ki so jih vodili prizadevni mentorji likovnega pouka na osnovnih šolah.

Te delavnice so bile:

- 7. 4. 1996 – delavnica za učence celjskih osnovnih šol v okviru svetovnega dneva zdravja, ki jo je organizirala Projektna pisarna Celje zdravo mesto, Limit Štore pa je prispeval material in nagrade.
- 9. 4. 1996 – delavnica v tehniki suhega pastela za učence osnovnih šol Bele krajine v organizaciji likovne pedagoginje Alenke Vrlinič (OŠ Črnomelj) in pod pokroviteljstvom Limita Štore.
- 4. 10. 1996 – likovna kolonija učencev osnovnih šol šmarske občine; Bistrica ob Sotli (sodelovali so učenci desetih osnovnih šol).
- 4. 12. 1996 – likovna kolonij osnovnih šol Koroške; OŠ Dravograd.

Za likovna dela, nastala na likovnih delavnicah, je Mihailo Lišanin, v organizaciji Limit Štore, pripravil tudi razstave, s katerimi je gostoval v različnih krajih Slovenije. Vmes pa je pripravljaj tudi razstave priznanih likovnih umetnikov.

Razstave so bile:

- 4. 10. 1993 – Terme Dobrna; otvoritev razstave likovnih del, nastalih na I. in na II. likovni delavnici (v Štanjelu in na Dobrni).
- 26. 6. 1994 – Terme Dobrna; otvoritev razstave likovnih del, nastalih na III. in na IV. likovni delavnici (v Braslovčah in na Bledu).
- 20. 8. 1994 – Terme Dobrna; otvoritev razstave slik grafika in slikarja Arpada Šalamona iz Slovenskih Konjic.
- 27. 9. 1994 – Moravske Toplice; otvoritev razstave slik celjskega slikarja Jureta Godca.
- 26. 11. 1994 – Terme Dobrna; otvoritev razstave slik ljubljanske slikarke Vide Pfajfer.
- 21. 1. 1995 – Terme Dobrna; otvoritev razstave slik akademskega slikarja Alojza Zavolovška iz Mozirja in poslikane svile Majde Lovšin iz Celja.
- 4. 3. 1995 – Moravske Toplice; otvoritev razstave slik slikarke Damjane Plešnar iz Ajdovščine.
- 8. 4. 1995 – Terme Dobrna; otvoritev razstave slik akademske slikarke Terezije Bastelj iz Gornjega Grada.
- maj 1995 – Picerija Picikato, Teharje pri Celju; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del učencev slovenskih osnovnih šol (tema ni bila predpisana, izdelke pa so učenci lahko prispevali v tehniki suhega pastela, v poslikavi stekla ali v kiparstvu).
- 20. 5. 1995 – Terme Dobrna; otvoritev razstave slik slikarke Lidije Žohar in slikarja Zlatka Praha iz Slovenskih Konjic.
- 1. 7. 1995 – Terme Dobrna; otvoritev razstave slik slikarja Adolfa Pena iz Murske Sobote.
- 5. 8. 1995 – Moravske Toplice; otvoritev razstave slik akademske slikarke Terezije Bastelj iz Gornjega Grada.
- 10. 10. 1995 – Ljubljana, KD Španskih borcev; otvoritev razstave akademskega slikarja Franca Košca Karasa iz Celja.
- 14. 10. 1995 – Terme Dobrna; otvoritev razstave arhitektke Jelice Kopec in slikarke Jožice Škof iz Novega mesta.
- 18. 11. 1995 – Terme Dobrna; otvoritev razstave celjskega slikarja Jureta Godca.

9. 12. 1995 – Šentjur, Občinska matična knjižnica; otvoritev razstave akademske slikarke Natalie Marilene Adams iz Firenc (Italija).
27. 1. 1996 – Terme Dobrna; otvoritev razstave likovnih del slikarjev in kiparjev, ki so sodelovali na V. in na VI. likovni delavnici (v Piranu in v Gornjem Gradu).
15. 2. 1996 – Terme Zreče; otvoritev razstave akademske slikarke Natalie Marilene Adams iz Firenc (Italija).
9. 3. 1996 – Terme Dobrna; otvoritev razstave likovnih del akademskega slikarja Franca Košca – Karasa iz Celja.
20. 4. 1996 – Terme Dobrna; otvoritev razstave likovnih del akademskih slikarjev slovenskih korenin Vitolda Koširja in Roberta Rebernaka iz Zagreba (Hrvaška).
24. 4. 1996 – Ljubljana, ČZP Kmečki glas; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del, nastalih na III. razpisu Limit Štore in revije Likovni svet (I. razpis na temo Konj).
1. 6. 1996 – Terme Dobrna; otvoritev razstave akademske slikarke Natalie Marilene Adams iz Firenc (Italija) in slikarke Loredane Riavini iz Trsta (Italija).
13. 7. 1996 – Terme Dobrna; otvoritev razstave Vladimirja Renčelja iz Kompol pri Štorah ob njegovi sedemdesetletnic.
8. 8. 1996 – Luče, osnovna šola Luče; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del učencev osnovnih šol Slovenije na temo Konj (v okviru turistične prireditve Lučki dan).
11. 9. 1996 – Rogaška Slatina; otvoritev razstave likovnih del, ki so nastala na delavnicah v Rogaški Slatini.
19. 10. 1996 – Terme Dobrna; otvoritev razstave slik slikarjev slikarske skupine IRIS: Ljubana Šege, Adolfa Mljača in Zorana Josića iz Celja.
- oktober 1996 – Jesenice, OŠ Prežihov Voranc Jesenice; otvoritev razstave likovnih del na temo Konj iz arhiva revije Likovni svet.
- november 1996 – Ljubljana, KD Španski borci; otvoritev razstave 32 likovnih del slovenskih slikarjev. Dela so bila namenjena avkciji, kot pomoč ŠENTu – Slovenskemu združenju za duševno zdravje. Pokroviteljica je bila takratna prva dama Slovenije, gospa Štefka Kučan.
8. 11. – 15. 12. 1996 – Rogaška Slatina; otvoritev razstave likovnih del udeležencev VII. likovne delavnice, ki je bila v Rogaški Slatini.
- december 1996 – Celje, Gimnazija Celje – Center; otvoritev 1. samostojne razstave desetletne Jasmine Trajkoski Vasileski iz Prilepa (Makedonija).
- december 1996 – Terme Dobrna; otvoritev razstave dr Stanislava Stojanovića iz Celja.
27. 1. 1997 – Terme Dobrna; otvoritev 15. jubilejne razstave Limit Štore. Na razstavi so bila razstavljena dela, ki so nastala na mednarodnih slikarskih delavnicah v organizaciji Limit Štore. Na njej je razstavljalo 31 slikarjev in kiparjev iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Indije. Med njimi je bilo 13 akademskih slikarjev in 2 akademski kiparki.
22. 3. 1997 – Terme Dobrna; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok iz desetih držav iz arhiva revije Likovni svet.

slika 34: MED ODPRTJEM ENE PRVIH SLIKARSKIH RAZSTAV LIMIT ŠTORE
(leta 1993; Terme Dobrna; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 35: MED ODPRTJEM RAZSTAVE ŽELEZNICA NEKOČ IN DANES
(leta 1996; Železniška postaja Celje; ob 150. obletnici prihoda prvega vlaka v Celje;
fotografija je last g. Jureta Godca)

Mihailovo delovanje na likovnem področju je bilo deležno tudi medijske pozornosti. Intervjuje z njim so objavljali v časopisih, na radiu in na televiziji.

slika 36: MED PRVIM TV INTERVJUJEM

(leta 1993, Dobrna; z novinarko Tino Huremovič, iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Leta 1997 je Limit Štore prenehal delovati, saj je Mihailo Lišanin med tem že pričel z izdajo časopisa Likovni svet in v okviru revije prevzel tudi del dejavnosti Limita Štore.

Mihailo je med dostavljanjem likovnega materiala po šolah večkrat naletel na negodovanje učiteljev, ki so potožili, da so slabo obveščeni o dogajanjih na likovnem področju, predvsem v tujini. Z različnimi razpisi za likovne natečaje so bili pogosto seznanjeni šele po tem, ko je že potekel rok za oddajo likovnih del. Začutil je, da se počutijo nekako zapostavljene, saj so bili edini, ki niso imeli svojega časopisa. Med številnimi pogovori o pereči problematiki se je v začetku leta 1995 rodila ideja o glasilu, ki bi bilo namenjeno predvsem obveščanju o mednarodnih dogajanjih na likovnem področju, objavljanju razpisov in spremljanju razstav, ki bi se jih lahko udeleževali tudi učenci osnovnih šol.

Zamisel o izdajanju glasila je predstavil učiteljem, ravnateljem in številnim drugim institucijam. Idejo so z navdušenjem sprejeli in, še preden je začel glasilo izdajati, se je prijavilo okrog 600 naročnikov. Na osnovi številnih prednaročil je pričel z izdajanjem glasila, ki ga je poimenoval Likovni svet. Prva številka Likovnega sveta je izšla 1. maja 1995. Urednik revije je postal Mihailo Lišanin.

»Spoštovani bralci, likovni pedagogi in učenci, prišel je čas, ko bom izpolnil obljubo. Luč dneva je zagledala prva številka Likovnega sveta, informatorja za likovno vzgojo in slikarstvo. Časovna stiska in obilica dela sta botrovali zamudi, za katero se vam iskreno opravičujem. S prvo številko smo prebrodili porodne krče in vas od sedaj naprej lepo prosim, sodelujmo, naj Likovni svet resnično postane naš informator, okno v svet likovnih dogajanj, tehnik in materialov. Ne odlašajte s sodelovanjem. Pošljite čim več vaših prispevkov: risb, slik, opisov dogajanj pri likovnem krožku, v likovnih kolonijah. Sodelujmo iz vseh regij, mest in vasi Slovenije. Obljubim, naslednje številke Likovnega sveta bodo bolj obširne, saj bodo v njih vaši prispevki. Želel bi, da bo to naš Likovni svet, v katerem bi do veljave prišla skica, risba, slika in dogodek.

Vse to, kljub mojemu trudu, ne bo možno brez vašega sodelovanja, naročila na revijo v šolskem letu 1995/96.

In na koncu, kot urednik in pokrovitelj Likovnega sveta, se vsem zahvaljujem na moralni podpori, da vztrajam, da prebrodim porodne krče in da je naša prva številka rojena. Zahvaljujem se vsem, ki so prispevali svoje prispevke za prvo številko in ne nazadnje vsem, ki so naročili Likovni svet in potrpežljivo čakali na njegovo rojstvo,« je v uvodniku prve številke Likovnega sveta zapisal urednik Mihailo Lišanin.

slika 37: NASLOVNICA PRVE ŠTEVILKE LIKOVNEGA SVETA
(iz leta 1995; fotografija je posneta v Zgodovinskem arhivu Celje leta 2019)

V prvi številki so svoje prispevke objavili Arpad Šalamon – Čopič; Marijana Kolenko – Povezanost likovne vzgoje z drugimi predmetnimi področji; likovi krožek OŠ Petrovče – Likovne dejavnosti v OŠ Petrovče; Špes Mojca – Računalništvo na OŠ v Piranu; Mihailo Lišanin – Zapisnik o ocenitvi izdelkov I. likovnega natečaja Limit Štore (1994); Mihailo Lišanin – Cenik potrebščin, ki jih ponuja Limit Štore.

Ilustracijo na naslovnici je prispevala slikarka Mojca Vilar iz Domžal.

Likovni svet je postala mesečna revija, ki objavlja razpise za nacionalne in mednarodne razstave otroških likovnih del, predstavlja udeležence in nagrajence, objavlja dela nadarjenih (tudi odraslih) avtorjev ter poroča o razstavah doma in v tujini. Mihailo se je rad pošalil, da je pri reviji »deklica za vse«: »Sem ustanovitelj, založnik, urednik in novinar. Zaposlenih v uredništvu nimam. V Sloveniji in v tujini mi pomagajo tako, da mi pošiljajo objave za razstave ali mednarodne razpise. Umetnostni zgodovinarji in kritiki objavljajo svoje članke, kritike likovnih del, komentarje o razstavah slikarjev in podobno,« je v intervjuju, objavljenem v reviji Spekter, povedal Mihailo. (Spekter, april 2001, strani 42 in 43).

Pri začetnih postavitvah revije mu je pomagala prijateljica, prof. Vlasta Prevolšek, ki je prepisovala tekste za objavo.

»Pomagala sem mu tudi na samem začetku ustvarjanja revije Likovni svet za likovne pedagoge. Številne članke in razpise, ki jih je Mihailo pripravil, sem prepisovala in urejala na računalniku. Niti sanjalo se mi ni takrat, da bodo to revijo brali v več kot 25 državah po svetu in v najbolj oddaljenih kotičkih sveta.

Ko je vodil Galerijo likovnih del mladih Celje na Starem gradu, sem ga velikokrat obiskala in si vsakokrat z veseljem ogledala likovna dela njegovih ustvarjalcev. Na njegove razstave ob številnih razpisih sem pogosto pripeljala tudi učence OŠ Frana Kranjca, kjer sem zaposlena. Največkrat pomislim na njegova razpisa na temo o konjih in o gradovih.

Sedaj rada spremljam njegove zapise, dogodke, spomine preko Facebook strani. Kadar je doma, se slišiva tudi po telefonu in se tudi obiščeva. Zelo rada prisluhnem njegovim doživetjem, ki jih rad pripoveduje in deli s svojimi prijatelji in družino,« se začetnega sodelovanja spominja gospa **Vlasta Prevolšek**.

slika 38: VLASTA PREVOLŠEK MED USTVARJANJEM ENE PRVIH ŠTEVILK REVIJE LIKOVNI SVET

(leta 1995; v domači pisarni; fotografija je last gospe Vlaste Prevolšek iz Štor)

Likovni pedagogi so revijo z navdušenjem sprejeli.

Gospa **Tanja Hočevar**, likovna pedagoginja na Centru Janeza Levca v Ljubljani, se takole spominja začetkov sodelovanja z Mihailom Lišaninom: »Z Mihailom Lišaninom sem začela sodelovati že leta 1995, ko je ustanovil in začel izdajati prvi časopis za likovne pedagoge – Likovni svet. Z objavljanjem vseh pomembnih mednarodnih likovnih natečajev v tem časopisu, smo pedagogi dobili neslutene možnosti kreativnega likovnega ustvarjanja, potrjevanja, povezovanja ... naši učenci pa prav tako neslutene in neprecenljive izkušnje, dodatno motivacijo, potrjevanje, veselje in ponos...«

slika 39: TATJANA HOČEVAR Z UČENKAMA NA PODELITVI PRIZNANJ
(leta 2015; Celje; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Na Zavodu za šolstvo Republike Slovenije so šele nekaj let kasneje pričeli izdajati revijo Likovna vzgoja, ki je prav tako namenjena likovnim pedagogom.

Že v prvi številki svoje revije Likovni svet je objavil tudi razpis za likovna dela osnovnošolcev. Tema ni bila predpisana, so pa izdelki lahko bili v treh različnih tehnikah – poslikava stekla, slikanje na papirju (suhi pastel) ali kiparski izdelek iz gline. Med številnimi prispelimi likovnimi izdelki je petčlanska strokovna komisija, ki jo je vodil likovni pedagog in slikar iz Slovenskih Konjic, gospod Arpad Šalomon, izbrala nagrajene izdelke, ki so jih razstavili v Piceriji Picikato na Teharju pri Celju.

Leta 1997 je revija dobila mednarodno noto, hkrati pa so začeli objavljati tudi mednarodni razpis, na katerega so se številni likovni pedagogi doma in v tujini z veseljem odzvali. To je bil edini zasebni mednarodni razpis za likovna dela mladih na svetu. Po kriteriju števila udeleženihi držav, ki sodelujejo na razpisu in po številu udeležencev je bil uvrščen med tri največje v Evropi in med deset največjih tovrstnih razpisov na svetu.

Istočasno je v reviji pričel pisati tudi o razstavah odraslih umetnikov, slikarjev, kiparjev in grafikov.

Mihailo je s svojo dejavnostjo pridobival vedno večje zaupanje med likovniki. Ko je revija dobila mednarodne razsežnosti, so pričeli objavljati v angleščini tudi druge članke in ne več samo mednarodnih razpisov.

Kljub temu, da revije ni bilo moč kupiti v prosti prodaji, je naklada dosegla zavidljivo številko. Imeli so več kot 1000 naročnikov – posameznikov, galerij, šol, knjižnic in likovnih centrov. Mnogim šolam v odročnih krajih nekaterih držav, ki si naročnine niso mogle privoščiti, je revijo pošiljal brezplačno. V zameno za celoletno naročnino so letno poslali po 25 likovnih izdelkov svojih učencev, ki so obogatila njegovo likovno zbirko. Številni so kasneje poskrbeli tudi za organizacijo odmevnih razstav v znanih galerijah v svoji državi, na katerih so predstavili likovna dela iz arhiva Likovnega sveta.

»Časopis Likovni svet je prvič izšel leta 1995 in še vedno se spominjam, kako smo z nestrpnostjo čakali vsako novo številko. Moram omeniti, da v tistem obdobju ni bilo možnosti tako velikega in hitrega pretoka informacij, kot je to sedaj in da je bil ta časopis edini vir informacij o mednarodnih razpisih za likovne natečaje in o dogajanjih na področju likovnega ustvarjanja za mlade, pa tudi za starejše, že uveljavljene likovne umetnike širom sveta,« se začetkov revije spominja **prof. Svetlana Vesić Ralević**, mag. grafike, ki je direktorica Likovnega studia Artino v Beogradu v Srbiji.

Prof. Maria Cristina Espasandin, direktorica Taller del Sol v Villa Constitucionu v Argentini pa dodaja: »Revija Likovni svet mi je omogočila dostop do kulturnih informacij drugih narodov. ... Publikacija Likovni svet je odličen komunikacijski kanal, ki spodbuja razumevanje in prijateljstvo med ljudstvi sveta in omogoča boljši dostop do drugih kultur. Omogoča nam stik z različnimi umetniškimi manifestacijami, širjenjem mednarodnih tekmovanj in razstav in promocijo izjemnih umetnikov. To pomeni, da prikazuje trenutno stanje v umetnosti. Z leti je ta revija osvojila svet. Pri tem je prebujala interes med otroki, mladino in odraslimi, ki ustvarjajo pomembno dejavnost na področju umetnosti.«

slika 40: MIHAILO S PROF. MARIO CRISTINO ESPASANDIN PRED ODPRTJEM
RAZSTAVE NA STAREM GRADU CELJE
(leta 2005, Celje; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

»Vsako novo številko revije pričakujemo z velikimi pričakovanji. V njej spoznavamo novice iz sveta umetnosti, druga mednarodna tekmovanja, strokovno delo sodelavcev, umetnikov in učiteljev, ustvarjalnost otrok iz različnih regij sveta, najboljše šole v različnih državah sveta, ne glede na njihovo vero in prepričanja, različne tehnike, materiale, oblike in načine dela in še več. Mihailo Lišanin je oblikoval skupino ljudi z občutkom za likovno umetnost, ki se poznajo in med seboj komunicirajo, ne da bi se sploh videli v živo. Z njegovo pomočjo si izmenjujemo informacije in smo prijatelji ter sodelavci. To je za nas veliko bogastvo, zato je naša hvaležnost in spoštovanje do gospoda Lišanina res veliko,« je v svojih razmišljanjih dodala umetnica **Reni Petrova**, ustanoviteljica Likovnega studia Reniart iz Montane v Bolgariji.

slika 41: RENI PETROVA MED PRIREDITVIJO, KO SO MIHAILU LIŠANINU
PODELILI ZNAČKO ČASTNEGA GOSTA MESTA MONTANA V BOLGARIJI
(leta 2008; Montana, Bolgarija; Reni Petrova je druga z desne;
iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Anita Žmahar je v članku 'Premalo časa za vse zamisli' v reviji Naša žena takole opisala njegovo delovanje: »Med tem ko je za glasbeno izpopolnjevanje otrok pri nas zadovoljivo poskrbljeno izven pouka, z obiskovanjem glasbene šole, pa je ukvarjanje z likovno dejavnostjo prepuščeno veselju, nadarjenosti in domišljiji posameznih otrok in njihovih staršev. V veliki večini pa se tudi ljubiteljsko ukvarjanje s slikanjem, risanjem, oblikovanjem iz gline in drugih materialov, z zaključkom osnovne šole tudi konča.

Na srečo je po slovenskih šolah še veliko likovnih pedagogov, ki spodbujajo otroško ustvarjalnost. Najti je tudi ljudi, ki iz veselja do umetnosti in ljubezni do otrok zbirajo njihova likovna dela, jih razstavljajo, organizirajo razpise, iščejo pokrovitelje, poskrbijo za nagrade, skratka, storijo kar največ, da bi mlade umetnike spoznalo čim več ljudi. Eden takšnih je Mihailo Lišanin, samostojni podjetnik iz Štor pri Celju. Že nekaj let zbira dela bolj ali manj znanih avtorjev – v zadnjem času so to otroci od 5. – 15. leta; pripravlja likovne kolonije in razstave ter na ta način širi mednarodno mrežo mladih likovnikov.« (revija Naša žena, april 1997, stran 17)

Za vzpostavitev mednarodnih stikov pa se je moral Mihailo potruditi. Tako se je leta 1996 z osebnim vozilom odpravil na več kot 1000 kilometrov dolgo pot do Beograda v Srbiji. Vmes je obiskal številne institucije tudi v drugih krajih bivše Jugoslavije.

Takole je opisal svojo takratno pot: »Nad hiše in polja je že padala tema. V šipe avtomobila se je zaletaval dež, nošen z vetrom. Tu in tam sem srečal kakšen avtomobil zamegljenih žarometov, katerih svetlobo je vpijala cesta. S tesnobo v prsih sem se odpravil v neznano, na 7-dnevno potovanje po Jugoslaviji. Cilj je bil jasen. Vzpostaviti čim več kontaktov in vezi med Likovnim svetom in šolami, muzeji, kulturnimi domovi, slikarji, navezati potrgane niti v kulturi, obnoviti z vojno uničeno zaupanje in prijateljstvo. Težka naloga, posebej, ker sem se odločil vse to opraviti sam, neuradno, zanašajoč se samo nase, na svoje ime in na Likovni svet. To noč, 20. novembra, sem prespal pri prijateljih v Slavonskem Brodu. Zbudilo me je mrzlo jutro. Na hitro sem se poslovil in zapeljal na avtocesto proti Beogradu. Dobro znana cesta se mi je zdela hladna, tuja. Tu in tam kakšno vozilo, zadnjih 25 kilometrov do meje Hrvaška – Jugoslavija ni vozil. Ob cesti je bodeča žica, na kateri visijo napisi mine, mine Pet kilometrov pred mejo edina policijska kontrola, rutinski pregled in srečno pot. Velikanski kompleksi gozdov so brez listja, na poljih vrane. Carinske formalnosti na obeh straneh so opravljene v desetih minutah, korektno, rutinsko. Za vstop v Jugoslavijo so čakali trije avtomobili: Milano, Ljubljana in moj. Še dolgo za mejo sem vozil sam, potem Šid, Ruma in vozil je bilo vedno več. V Beogradu sta me čakala akademska slikarja, zakonski par Gordana in Dragan Ristić. Zapeljal sem avto na varno, v podzemno garažo. Od tam so se dogodki odvijali bliskovito, upam, da mi jih bo uspelo predstaviti vsaj delno. ... Zavili smo preko Terazij in naprej v Muzej sodobne umetnosti. Tokrat je stene muzeja krasila razstava 32. otroškega oktobrskega salona. Prijazno nas je pričakal mag. Eugenie Buić. Razkazal nam je razstavo v treh nadstropjih in razložil namen in koncept razstave. Otroški oktobrski salon je ustanovil Muzej sodobne umetnosti leta 1964 s ciljem, postaviti pregledno razstavo najbolj uspešnih otroških del enega šolskega leta beograjskih osnovnih šol. V sproščenem pogovoru sva z gospodom Buićem ugotovila, da je možnosti za sodelovanje in izmenjavo otroških likovnih del v obliki razstav ogromno, potrebno je samo malo dobre volje in želje po sodelovanju. ...« (Likovni svet, september 2010, številka 150, stran 12)

Podobni razgovori o možnostih za sodelovanje so se zvrstili še v Centru za kulturo in šport »Šumice« v Beogradu, v Narodnem muzeju v Kraljevu, v Kulturnem centru v Gornjem Milanovcu, v Muzeju Rudničko-Takovske regije v Gornjem Milanovcu in v Narodnem muzeju v Beogradu. Povsod so našli skupen jezik in naredili načrte za sodelovanje.

Vmes, med uspešnim dogovarjanjem, pa si je Mihailo vzel prost dan za obujanje spominov. Obiskal je svoje domače. »Naslednji dan, v soboto, sem si dodelil dopust. Po petih letih sem prvič srečal svoje starše. Mama je ostala brez besed, oče je zadrževal solze. V hiši sem obujal spomine. Na stenah so visele medalje, diplome, v vitrinah so stali pokali. Moje nagrade z atletskih tekmovanj v letih 1968 – 74, slike z delovne akcije na avtocesti Bratstva in enotnosti iz leta 1968, pisma in novoletne želje od davno pozabljenih punc in prijateljev. Obujanje spominov se konča z letom 1974, ko sem prestopil k celjskemu atletskemu klubu Kladivar. Dan je minil zelo hitro. Hodil sem po zaraslih stezah otroštva, srečeval prijatelje, »generacijo«, že osivele stare mame in obiskal vaško pokopališče, ki je v teh petih letih na večni počitek sprejelo veliko mojih prijateljev. Prižgal sem sveče in pomislil, kako je svet minljiv. Čemu vojne, zloba, sovraštvo? Zaspal sem v postelji, ki je pet let čakala name, hladna in urejena, dišalo je po volni, po »čilimih« iz leta 1935, doti moje majke...« je obujal

spomine v potopisu Sedem dni Jugoslavije, prvič po razpadu (Likovni svet, september 2010, številka 150, stran 13).

Podobno pot je ponovil nekaj mesecev kasneje, ko se je odpravil na 2964 kilometrov dolgo pot skozi Hrvaško in Srbijo do Makedonije, kjer se je udeležil XIV. likovne kolonije Mali Bitolski Montmartre. Tudi na tej poti, na kateri je spoznal veliko odličnih likovnih pedagogov, so številni pogovori padli na plodna tla. Ideja o razpisu, ki ga je ustanovil, se jim je zdela odlična. Sodelovanja so se krepila in dobivala vedno večje razsežnosti.

V okviru delovanja revije je, ob mednarodnih razpisih, na katere je prihajalo rekordno število likovnih del (tudi 10 000 in več), prirejal tudi razstave slik, ki so prispele na natečaje. Na otvoritvah teh razstav so podelili tudi nagrade za najboljše prispele izdelke. Teh razstav so se vedno udeležili tudi številni tuji nagrajenci. Razpisi so bili namenjeni mladim likovnim ustvarjalcem, starim od 5 – 21 let. Razdeljeni so bili v tri starostne kategorije. V začetku je bil razpis namenjen otrokom od 5 – 15 let. Ker pa je Mihailo ugotovil, da mladi, ko prestopijo v srednjo šolo, v šoli nimajo več likovne vzgoje in tako nimajo možnosti, da bi sodelovali na različnih natečajih in razstavljali svoja dela, se je odločil, da tudi tem otrokom ponudi možnost, da razstavljajo svoja dela. Razpis je tako razširil za mlade do 21 let.

Marca leta 1997 je na Dobrni pripravil prvo mednarodno razstavo otroških likovnih del. Na razstavi so predstavili likovna dela otrok iz desetih držav (med njimi iz držav nekdanje Jugoslavije, Madžarske, Poljske, Slovaške, Rusije, Belorusije in Indije).

V reviji Likovni svet je vsako leto pripravil mednarodni razpis na določeno temo. Nekaj let je bila vodilna tema Konj, kasneje pa še Gradovi – kulturna dediščina, Tihožitje, Kdo sem jaz? Kdo je moj narod?, Etno oblačila in folklor mojega ljudstva. Ideja, da razpiše natečaj na temo Konj, se je porodila dobesedno »visoko nad oblaki«, ko sta, med poletom, dobrih 10 000 metrov nad Atlantikom, z urednico Revije o konjih, razmišljala, kako bi lahko Mihailova in njena revija imeli skupen razpis za mlade umetnike.

Od leta 2009 do konca mandata (do leta 2012) je bil častni pokrovitelj razpisa predsednik Republike Slovenije, dr. Danilo Türk, sedaj pa je častni pokrovitelj sedanji predsednik, g. Borut Pahor.

Na vsakoletne razpise je prispelo veliko število likovnih del, ki jih je nato strokovna žirija, ki so jo sestavljali akademski umetniki in likovni pedagogi, pregledala in izbrala najboljše med njimi, ki so bili nagrajeni oziroma pohvaljeni. Iz vsake starostne kategorije so podelili po tri prve nagrade in po 70 – 120 drugih nagrad.

Strokovne ocenjevalne komisije so vsako leto opravile zahtevno delo, ki je od njih terjalo nemalo napora. **Prof. Svetlana Vešić Ralević** se takole spominja dela na eni od ocenjevalnih komisij: »Posebno se spominjam ocenjevanja likovnih del, ko je na razpis prišlo več kot dvajset tisoč likovnih del iz celega sveta. Na žalost smo imeli le par dni, da pregledamo vsa prispela dela. Delo je potekalo v krogih, kar pomeni – prvi krog sami konji, pa drugi krog sami konji, pa tretji Na koncu smo v parih dneh pregledali okrog petdeset tisoč konjev. In, ko smo končali, so se nam začele dogajati čudne stvari. Kar koli smo pogledali, povsod smo videli konje. Kot v grozljivkah. Kljuka na vratih hotelske sobe spominja na konja, obešalnik spominja na konja, fen za lase spominja na konja. Vsak v svoji hotelski sobi smo bili prestrašeni. Vsepovsod so se nam prikazovali konji. Ni bilo prijetno, a je v nekaj dneh minilo. Mihailo pa je po tem dogodku podaljšal čas ocenjevanja in spremenil temo razpisa.«

slika 42: SVETLANA VEŠIĆ RALEVIĆ OB 20. OBLETNICI LIKOVNEGA STUDIA ARTINO

(leta 2016; Beograd; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Mihailo je ob pregledovanju likovnih del, ki so prispela na osmi mednarodni razpis na temo Tihožitje takole razmišljal: »'Tihožitje, to je za njih pretežko' so govorili izkušeni skeptiki ob objavi nove teme Mednarodnega razpisa Likovnega sveta za mlade likovne ustvarjalce. Vi, mladi moji umetniki, pa ste jih s svojimi likovnimi mojstrovlinami popolnoma prepričali v nasprotno. Bravo! Čestitam! Iskrene čestitke tudi vašim mentorjem, ki vas vodijo po tanki vrvi, ki loči vrhunsko likovno ustvarjalnost od prepada, imenovanega nepoznavanje likovnih zakonitosti. Spet ste presenetili s številnimi enkratnimi likovnimi rešitvami ter z obilo domišljije.« (Likovni svet, september 2010, številka 150, stran 55)

slika 43: MED IZBIRANJEM NAJBOLJŠIH LIKOVNIH DEL

(leta 2015, Lazac; med ocenjevalkami sta tudi ga. Reni Petrova (druga z leve) in prof. Svetlana Vešić Ralević (prva z desne); iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Vsa nagrajena likovna dela so nato razstavili in na otvoritvi razstave podelili priznanja in nagrade. Razstave so najprej prirejali v Slovenskih Konjicah, v Žalcu in v Galeriji Zavoda za zdravstveno varstvo Celje, pri čemer je velikodušno priskočil na pomoč direktor, dr. Ivan Eržen, ki mu je Mihailo še vedno zelo hvaležen, saj v uveljavljenih celjskih galerijah za njegove razstave niso imeli posluha. Podelitve priznanj se je vsako leto udeležilo veliko število domačih in tujih predstavnikov vladnih organizacij in številni nagrajenci, ki so prihajali iz mnogih, tudi precej oddaljenih držav.

slika 44: MED ODPRTJEM ENE OD RAZSTAV V ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO CELJE

(leta 2006; prvi z leve je dr. Ivan Eržen; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Ob pregledovanju likovnih del, ki so prispela na razpis pod temo Kdo sem jaz? Kdo je moje ljudstvo? pa je Mihailo takole razmišljal: »Kdo sem jaz? Kdo je moje ljudstvo in kakšno kulturno zapuščino sem podedoval? Kaj bomo ohranili za bodoče rodove? Identiteta mojega ljudstva. Arhitektura, etnološko izročilo (orodja, orožje, oblačila), naravna dediščina (podzemne jame, naravni in narodni parki, redka flora in favna). V času, ko naš planet postaja ena sama velika vas, lahko prineseš v to vas nekaj posebnega, kot darilo svojega ljudstva in s ponosom izjaviš: »To sem jaz, to je moje ljudstvo. To je unikat za zgodovino tega planeta.« Po enem letu likovnega ustvarjanja mladih iz vsega sveta je nastala sanjska vas, v katero bi pred vsakdanjikom zbežala večina ljudi. Lahko bi se nastanili v tradicionalni kazahstanski jurti, hišah iz lesa romunskih rokodelcev, starem mestnem jedru poljskega srednjeveškega mesta ali v pravi graščini slovaških gradov. Za varnost skrbijo kenjski Masaji, okrog vasi indijske deklice pasejo govedo, bolgarski pastirji pa ovce. Lahko ste brez skrbi, lačni ne boste, kruh vam bodo postregli tradicionalni iranski peki na prostem, pridelan iz ekološke moke iz mlinov na kamen s slovenskih tal. Po tradicionalnem kosilu s turško družino se lahko spočijete v sobanah maroškega ljudstva, se zapodite za ploščico hokeja na travi skupaj z Indijci ali enostavno na sprehodu občudujete arhitekturo Majev, lutkovno gledališče z indonezijskega otoka Java, zvončarje iz Hrvaške, kurente iz Slovenije. Želite še kaj? Ni problema, lahko se pridružite deklicam pri obiranju bombaža v Hong Kongu, slovenskim koscem ali mlinarjem, indijskim obiralkam čaja. Tudi za duha je poskrbljeno, saj se k molitvi lahko zatečete v srbski samostan, katoliško hrvaško ali poljsko katedralo, turško mošejo ali v

urugvajsko cerkev. Vas tudi to ne zanima, bi se radi spočili? Nič lažjega. Tu so grške tradicionalne hiše, zelene moldavijske poljane, pogrinjek ruskih dobrot na travi. Ob beloruskih in iranskih mitskih, madžarskih ter slovaških romskih glasbenikih boste mogoče celo utrujeni zaspali. Prazniki... eh ... prazniki, razvpita madžarska svatba, singapurski zmaji, indonezijske maske z Balijske, srbske gusle, belokranjske noše, belorusko balinanje z velikonočnimi jajčki, nemški zeleni Jurij. Vam je kljub vsemu dolgčas? Bi se namakali v morskih valovih? Tudi to ni problem. Z vso starodavno arhitekturo vas pričakuje egipčanska Aleksandrija, otok cvetja – portugalska Madeira, topla črnogorska obala... Želite ostati tukaj za zmeraj in umreti? Ni problema, v vasi so tudi pokopališča: židovsko, muslimansko, pravoslavno.... Zbudite se vendar, to je le sanjska vas mladih z vsega sveta, v prostorih Galerije likovnih del mladih Celje, Zavoda za ustvarjalni razvoj mladih.« (Likovni svet, september 2010, številka 150, stran 79).

In vse to so si lahko ogledali številni obiskovalci razstave, ki so jo pripravili v Celju.

Kdo sem jaz? Osem tisoč odgovorov

Razstavo nagrajenih del z mednarodnega natečaja z naslovom Kdo sem jaz? Kdo je moje ljudstvo? - prejeli so osem tisoč del iz 42 držav - bodo v Celju odprli sredi maja

VIOLETA VATOVEC EINSPIELER

Galerija likovnih del mladih in revija Likovni svet sta sklenila 14. mednarodni razpis na temo Kdo sem jaz? Kdo je moje Ljudstvo? Na razpis je prispelo 8000 del likovnih ustvarjalcev, starih do 20 let iz 42 držav.

Mednarodna strokovna žirija je izbrala po tri najboljše likovna dela iz treh starostnih kategorij in še okoli 70 likovnih del, ki delijo drugo mesto v vsaki starostni skupini.

V starostni skupini do deset let si delijo prvo mesto: **Imer Muzlikaj** iz Zavoda za usposabljanje Janeza Levca ljubljana, **Lea Gresak** iz Likovne delavnice Ema Art iz Subotice v Srbiji ter **Marina Saranča** iz Harkova v Ukrajini.

V starostni skupini od 11. do 15. leta si prvo mesto delijo: **Elena Jatsutko** iz otroškega likovnega studija Rostok iz Oba v Rusiji, **Lakshmi Shree** iz likovne šole v Bethesda NMT iz Bangalora v Indiji in **Bobd Genadij** iz Rečice v Belorusiji.

V starostni skupini od 15. do 20. leta pa si prvo mesto delijo: **Zehranur Gunduz** z likovnega liceja v Trabzonu v Turčiji, **Cheng Ku Yue Phyllis** z

Zehranur Gunduz: portret ženske v anatolski noši (Arhiv Galerije likovnih del mladih)

umetniške šole Simply art iz Hongkonga, **Mandita Ana Racuca** z likovne šole Culoare si vis iz Corbena v Romuniji ter **Ilir Djokaj** s Srednje likovne šole Petar Lubarda iz Črne Gore.

Podelitev priznanj nagrajencem in otvoritev razstave v Galeriji likovnih del mladih v Celju bo sredi maja.

Ustanovitelj galerije in vodja razpisa **Mihajlo Lišanin** pa odhaja v Turčijo in na Kubo. Na povabilo turškega ministrstva za šolstvo bo sodeloval v

mednarodni žiriji njihovega mednarodnega razpisa. Na bienalu umetnosti v Havani na Kubi pa bo predstavil svoje delo in delovanje Galerije likovnih del mladih v Celju. Tam bo tudi podpisal dogovor o razstavi, ki jo bo celjska galerija mladih likovnih ustvarjalcev pripravila za naslednji bienale na Kubi. "To je tudi priložnost, da Havani predstavimo Celje in Slovenijo," pravi Mahajlo Lišanin, ki se že odpravlja na pot.

slika 45: ČASOPISNI ČLANEK O ENI OD RAZSTAV V CELJU
(Večer, 13. 2. 2009, stran 21)

Podelitve nagrad se je v Celju leta 2009 udeležila tudi Laksmishree A.J.S. iz Indije, ki je danes uspešna študentka arhitekture. V Celje je pripotovala z očetom. »Spominjava se našega srečanja v Sloveniji. Programa, ki ga je Mihailo Lišanin naredil posebej za nas in gostoljubnosti, ki nam jo je nudil, kot da smo družinski člani. Še vedno se počutimo, kot da imamo v Sloveniji še eno družino. Tudi ko ga je en dan močno bolel gleženj, nam ni dal čutiti, da je z njim kaj narobe. Kljub njegovi bolečini smo izpeljali načrtan plan in si ogledali lepote njegove domovine. Bili smo srečni, da se je tako potrudil za nas,« sta v dopisu, ki sta nam ga poslala, zapisala **Laksmishree A.J.S.** in njen oče, **Jayaprakash A.G.K.** iz Bangaloreja v Indiji.

Laksmishree je med obiskom v Celju sodelovala tudi v akciji Očistimo Slovenijo, pomagajmo Indiji, v kateri so učenci slovenskih osnovnih šol zbirali star papir, denar od zbranega papirja pa podarili indijski osnovni šoli Piali Ashar Alo, ki jo vodita Slovenka Mojca Gayen in njen mož Anupa

slika 46: LAKSMISHREE A.J.S. IN NJEN OČE JAYAPRAKASH A.G.K. S CELJSKIM ŽUPANOM BOJANOM ŠROTOM V GALERII MLADIH
(leta 2009; Celje; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

O pomenu mednarodnih razpisov likovnih del so likovni pedagogi takole razmišljali: »Že mnoga leta je delo Mihaila Lišanina neprecenljivo na področju razvoja in ustvarjanja mladih. Pred njim, ali pa redki posamezniki, se ustvarjalnosti otrok, razen v ožjem slovenskem področju, ni posvečal nihče. Mlade umetnike in njihovo ustvarjalnost je postavil na vidno mesto v slovenskem in na mednarodnem področju. S sodelovanjem na mednarodnih razpisih, ki so objavljeni v reviji Likovni svet, so se mladim odprle poti in možnosti, da svoja likovna dela predstavijo širšemu svetu. Na razstavah v Celju smo lahko občudovali dela mladih celega sveta. Svojemu delu se je predajal nesebično, čeprav je pri tem naletel na mnoge ovire. Za mednarodno prepoznavnost na področju ustvarjalnosti mladih si zasluži državno priznanje,« je zapisala likovna pedagoginja, gospa **Darinka Klopčič** iz Vodice v Sloveniji.

slika 47: Z DARINKO KLOPČIČ MED ODPRTJEM RAZSTAVE V VODICAH
(leta 2013; OŠ Vodice; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

»S svojo vztrajnostjo in upornim in odgovornim dolgoletnim delovanjem je likovno umetnost mladih, kot tudi likovno pedagogiko, postavil na zavidljivo raven, kamor tudi sodijo, čeprav so bili vrsto let zapostavljeni, tudi pri institucijah, ki so zadolžene za njihovo delovanje.

Čeprav država ni imela posluha, da bi finančno in logistično podprla njegove ideje in po številnih letih uspešnega dela, v svojem delovanju ni popustil niti za trenutek, kaj šele da bi z njim prenehal. Nasprotno, bil je vztrajen in zaljubljen v svoje delo več kot dvajset let in tako uspel prenesti in razširiti svojo idejo in sporočilo v več kot 100 držav na vseh kontinentih sveta ter tako uvrstiti svoj privatni (edini na svetu; op. avtoric) mednarodni likovni natečaj za mlade v sam vrh mednarodne likovne dejavnosti.

Neprecenljivo vrednost pa ima tudi njegova zbirka več kot 130 000 likovnih del mladih iz celega sveta, ki jim je pomagal pri povezovanju in izmenjavi izkušenj ter spoznavanju drugih kultur,« je o Mihailovi dejavnosti razmišljala gospa **Margarita Avramovska**, profesorica umetnosti iz Chichaga v ZDA.

slika 48: MARGARITA AVRAMOVSKA NA ENI OD RAZSTAV
(leta 2018; fotografija je last gospe Margarite Avramovske)

Po mnenju prof. Svetlane Vešić Ralević, magistre grafike, pa njegovi likovni natečaji sodijo med najuspešnejše, tako po kvaliteti izdelkov kot po številu sodelujočih. Mnogi mladi iz celega sveta so pilili svoj likovni talent, ko so slikali na teme, razpisane v reviji Likovni svet. Mnogi nagrajenci so se kasneje tudi profesionalno odločili za likovno delovanje.

Na številnih razstavah nagrajenih del širom sveta so lahko mladi, pa tudi starejši, spoznavali različne kulture in zgodovino narodov, ki je v očeh mladih prikazana najbolj realno.

Za doseganje dobrih rezultatov svojih učencev pa so se maksimalno potrudili tudi prizadevni mentorji, ki so pogosto uporabljali najrazličnejše metode in prikaze za motivacijo svojih učencev. Enega takšnih podvigov se spominja tudi **prof. Martha Chiarlo** iz Argentine: »Delo z Mihailom je zelo bogata izkušnja. Med vsako pripravo za sodelovanje na natečaju nam je uspelo 'priti'... 'narediti' in nastali so fascinantni rezultati ustvarjalne umetnosti.

Pred nekaj leti smo sodelovali na celjskem razpisu na temo Plesi mojega naroda. Za motivacijo sva z učiteljem glasbe v učilnici plesala tango. Po tem so nastale čudovite slike, saj so otroci dojeli bistvo plesa in ga vnesli v svoja likovna dela.«

slika 49: PROF. MARTHA CHIARLO NA ENEM OD PREDAVANJ V CORDOBI
(leta 2017; Cordoba; fotografija je last gospe Marthe Chiarlo)

Zbirke nagrajenih likovnih del je kasneje razstavljal tudi v mnogih drugih galerijah in razstaviščih doma in v tujini. Njegova zbirka likovnih del na temo Konj (več kot 45 000 likovnih del iz 55 držav) velja za največjo tovrstno zbirko na svetu in je bila celo uvrščena v Guinnessovo knjigo rekordov.

Prvo mednarodno razstavo nagrajenih likovnih del, ki so prispela na I. mednarodni razpis na temo Konj, je pripravil že leta 1998 v Subotici v Jugoslaviji. Razstava je bila v znani Galeriji Bucka – Ganjo.

»Cilj te razstave je predvsem pouk za odrasle. Želimo jim pokazati, da vsi otroci sveta, ne glede na barvo kože, vero, jezik, ki ga govorijo in politično pripadnost staršev, govorijo z istim likovnim jezikom. ... Konj Barbare Espasandin iz Argentine je rdeč, Oana Balsanu iz

Romunije je svojega konja prekrila z barvami, ki jih lahko vidimo na preprogah njene dežele, na risbi iz Mehike je konj dostojanstveni belec. Ivan Malagurski iz Subotice je konje vpregel v dvosed, verjetno zaradi tega, ker so ravno Subotičani prvi na jugoslovanskem področju organizirali tekmovanje dvovpreg že leta 1841. Če pod slikami ne bi bilo podpisov, ne bi prepoznali iz katere države prihajajo, bi pa po vedrini barv zagotovo prepoznali, da so avtorji razstavljenih del otroci,« je v oktobra 1998, ob otvoritvi razstave v Subotici zapisal D. P. v lokalnem časopisu. (iz časopisnega izrezka; brez datuma in naslova časopisa)

Razstavo je odprl legendarni župan Subotice, gospod Jožef Kasa, ki je v svojem govoru dejal, da je to prvi kulturni dogodek med Slovenijo in Srbijo po razpadu Jugoslavije.

Razstavo si je ogledala tudi veleposlanica Madžarske, ki je izrazila željo, da razstavo, na kateri so predstavljena nagrajena dela mladih na temo Konj, predstavijo tudi na Madžarskem, ko bodo gostili Svetovno konjeniško prvenstvo za dvevprege.

Leta 2000 je Mihailo pripravil razstavo nagrajenih likovnih del tudi v Beogradu. Na odprtju razstave je podpredsednik skupščine mesta Beograd, gospod Milan Božič, spregovoril o pomenu kulturnega sodelovanja med državama. Z besedami »Čeprav državi Jugoslavija in Slovenija nimata diplomatskih odnosov, so pa vsaj športni in kulturni dogodki, kot je ta razstava likovnih del otrok, ki zblížujejo ljudi in skozi sedanje težke in temne čase vlečejo rdečo nit prijateljstva,« je nagovoril navzoče (Revija o konjih, september 2000).

Razstavo si je ogledala tudi galeristka pariške galerije C – international in Mihailu predlagala, da bi razstavo nagrajenih likovnih del mladih predstavili tudi v Parizu. Mihailo je ponudbo z veseljem sprejel.

slika 50: O RAZSTAVI V PARIZU SO POROČALI V CELJANU
(Celjan; 2. 2. 2005, stran 12)

Razstave nagrajenih likovnih del z razpisov revije Likovni svet so postale zanimive tudi za druge države in tako se je do danes zvrstilo že 273 mednarodnih razstav, ki so gostovale v 34 državah sveta. Razstave so bile v naslednjih državah (navedene so po abecednem redu): Argentina, Belorusija, Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Češka, Črna Gora, Gambija, Gana, Francija, Hrvaška, Indija, Indonezija, Iran, Jugoslavija, Južna Koreja, Kitajska, Kuba, Litva, Madžarska, Makedonija, Moldavija, Nemčija, Poljska, Portugalska, Romunija, Rusija, Slovaška, Slovenija, Srbija in Črna Gora, Srbija, Sudan, Turčija, Združene države Amerike.

Na številnih razstavah po svetu je Mihailo Lišanin tudi podelil nagrade in priznanja mladim umetnikom, ki se zaradi različnih vzrokov niso mogli udeležiti odprtja razstave nagrajenih del in podelitve nagrad in priznanj v Sloveniji.

slika 51: ODPRTJE RAZSTAVE IN PODELITEV NAGRAD V HONG KONGU, KITAJSKA (leta 2011; Hong Kong; iz osebenga arhiva Mihaila Lišanina)

slika 52: Z DOBITNIKI NAGRAD IZ SRBIJE (leta 2012; Beograd, Srbija; iz osebenga arhiva Mihaila Lišanina)

Pri organizacijah razstav so Mihailu pomagali številni likovni pedagogi in umetniki, ki so znali ceniti umetnost mladih. Ob pripravah razstav so mnogi še bolj začutili pomen in razsežnost Mihailovega dela.

Dr. sc. Irena Bando iz Osijeka, Hrvaška se takole spominja njenega sodelovanja pri organizaciji ene od razstav: »Ko sem ga malo bolje spoznala, sem ga dojela kot neobičajnega svetovnega popotnika, ki išče fanatične ljudi, ki skušajo svet napraviti boljši. In kadar sem ga poprosila za pomoč pri navezovanju stikov v oddaljenih krajih sveta, je vedno odgovoril »ni problema« in mi priskrbel potrebne podatke.

Eno večjih sodelovanj z Mihailom je bila moja pomoč pri organizaciji razstave likovnih del mladih z enega od natečajev revije Likovni svet. Do takrat sem bila prepričana, da je njegovo delo lahko in lepo, a po sodelovanju pri celotni organizaciji sem ugotovila, da je njegovo delo lepo, a niti malo lahko. Na desetine razgovorov, srečanj, obiskov galerij, sestankov z vodilnimi ... in vse to samo za eno razstavo, on pa ima takšnih razstav na stotine.«

slika 53: NA SREČANJU Z DR. IRENO BANDO

(leta 2018; Osijek; dr. Irena Bando je prva z desne; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Mnogi naši sogovorniki so nam zaupali svoja razmišljanja o pomenu Mihailovega dela.

»Imeli smo srečo, da smo se leta 1997 v vaši lepi državi Sloveniji srečali z Mihailom Lišaninom. Z dvema mladima hčerkama Alexandro in Melanie sva se udeležila mednarodne likovne kolonije Sinji Vrh. Mihailo je obiskal kolonijo in tako smo se spoznali. Razvilo se je pravo prijateljstvo. Ob srečanju nam je podaril lepo revijo z naslovom Likovni svet. V tem času je bila naša hči Alexandra stara le štiri leta in Melanie komaj eno leto, a revijo smo obdržali ter jo začeli prejemati mesečno. Revija je izžarevala nekaj čarobnega, kar je ustvarjala Mihailova strast in predanost mladim umetnikom. Z vsako številko revije smo bili seznanjeni s številnimi mednarodnimi umetniškimi tekmovanji. Tako smo na razpise lahko pošiljali umetniška dela Alexandre in Melanie. In pravi užitek je bilo gledati dekleta, ko so prejemale nagrade iz celega sveta. Če Mihaila takrat ne bi srečali in ne bi prejeli njegove revije, za ta tekmovanja ne bi nikoli izvedeli. Njegova ideja je res čudovita. Mihailo je to počel, ne da bi vedel, kako močno vpliva na mlade ljudi po svetu. Ni imel časa pogledati nazaj, vedno je šel naprej. Njegov prispevek k umetnosti, zlasti mladih umetnikov, je zelo pomemben in dokazuje zaupanje v mlade in jim pomaga, da postanejo pomembni akterji v

svetu umetnosti. S svojim delom jih tudi povezuje drugega z drugim, ne glede na to, iz katere države so in tako naredi svet veliko manjši. V svojih razpisih se je Mihailo dotaknil tudi številnih vprašanj, ki so danes povezana z zelo pomembnimi zadevami sveta, in na tak način dosegel, da mladi o tem razmišljajo in se izražajo skozi umetniška dela. Umetnost je v rokah mladih zelo močno orodje, ki je pošteno in čisto, saj še niso pod nobenim vplivom. Mihailo je otrokom dal priložnost, da se na tak način izražajo. Imel je vizijo o moči umetnosti in s svojo osebnostjo, s predanostjo povezovanju ljudi in otrok po vsem svetu, jo je uresničil,« sta zapisala akademski slikar **Michael Close** in umetnostna zgodovinarica **Menka Close** iz Oshawe v Kanadi.

slika 54: DRUŽINA CLOSE IZ KANADE MED OBISKOM CELJA
(leta 2005; Celje; družina Close je obiskala Celje ob otvoritvi razstave Michaela Closa v prostorih ZZZV v Celju; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

»Kot likovna pedagoginja moram reči, da je gospod Lišanin s svojim znanjem, sposobnostmi in navdušenjem, ki ga odlikujejo, veliko doprinesel k ugledu stroke. Jabolko ne more iz cveta takoj preiti v zrel plod, saj moramo realno gledati na naraven potek dogodkov. In na tak način gospod Lišanin pristopa k mladim, talentiranim likovnim ustvarjalcem. Z mednarodnimi tekmovanji, razstavami in časopisom Likovni svet, v katerem predstavlja njihova likovna dela od predšolskega in šolskega obdobja, jih navdušuje za likovno umetnost,« je razmišljala **mag. Seida Belegović** iz Podgorice v Črni Gori.

slika 55: MAG. SEIDA BELEGOVIČ NA GRAFIČNI DELAVNICI 2018
(leta 2018; Dom sv. Jožefa Celje; s Klaro Klinc; fotografija je last raziskovalk)

Izosimov Yuriy Grigorievič, član zveze likovnih umetnikov Rusije in vodja moskovskega umetniškega studia Uley, je takole strnil svoje misli: »Kot astronaut je po zraku postavljaj številne tirnice okoli Zemlje, da bi z njimi predstavil zbirke slik in grafik mladih iz vsega sveta, ki jih je zbral med ljudstvi, ki živijo na tem planetu.

Mednarodna mladinska tekmovanja in razstave, ki jih vodi, pomagajo mladim umetnikom spoznati dela njihovih vrstnikov iz različnih držav in določiti njihovo vlogo v umetniškem ustvarjanju.

Njegove zbirke mladinske umetnosti so razstavljane v mnogih državah sveta. Mihailo Lišanin ob otvoritvi razstav v tej ali drugi državi občinstvu predstavi posamezne dežele skozi odprta okna – slike mladih umetnikov, ki s svojimi deli predstavljajo domovino.«

slika 56: MIHAILO Z AKADEMSKIMA SLIKARJEMA YURIJEM IZOSIMOVOM IN
DAVIDOM RUJEM

(leta 2017, Moskva; Yuriy Izosimov je v sredini; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 57: UTRINEK Z RAZSTAVE V CELJU
(leta 2012; Celje; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

» Mihailo je mesto Celje s svojimi razpisi in njegovo revijo Likovni svet ponesel daleč, daleč v svet. Številni mladi, njihovi starši, likovni pedagogi, najrazličnejši likovni umetniki in ostala strokovna javnost, ki so delovali na likovnem področju, za Celje in Slovenijo morda ne bi nikoli slišali. Korist je bila vzajemna. Tudi Celjani smo nekatere predele sveta, likovno umetnost in ljudi spoznavali preko Mihailovega delovanja. Mihailo je preko svojih razstav in številnih razpisov uspel v Celje in Slovenijo pripeljati tudi številne visoke predstavnike, veleposlanike in druge vplivneže z vseh koncev sveta. Bil je izjemen gostitelj,« o pomenu Mihailovega dela razmišlja gospa **Vlasta Prevolšek**.

slika 58: VLASTA PREVOLŠEK S SVOJIMI UČENCI NA ENI OD RAZSTAV
(leta 2000; v prostorih ZZZV Celje; Večer; julij 2000)

S postavitvijo razstav v tujih državah je Mihailo poskrbel tudi za promocijo Celja in Slovenije, saj so na vsaki otvoritvi predstavili tudi deželo, od koder je razstava prišla. Na odmevnih razstavah v domovini, na katerih so podelili nagrade in priznanja nagrajenim mladim umetnikom, pa so nagrajencem in predstavnikom tujih vladnih organizacij razkazali Celje in najlepše koticke naše domovine.

slika 59: VABILO NA RAZSTAVO V VALJEVU
(iz leta 2002; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

ДЗЯРЖАЎНАЯ ўСТАНОВА ДЗЯРЖЫНСКІ
РАЁННЫ ЦЭНТР КУЛЬТУРЫ І НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ
ДЗЯРЖЫНСКІ ГІСТОРЫКА-КРАЯЗНАЎЧЫ МУЗЕЙ
РЭДАКТАР ЧАСОПІСА "ЛІКОВНИ SVET"
МІХАЙЛО ЛІШАНІН

ЗАПРАШАЮЦЬ

На выставу работ пераможцаў
і прызёраў Міжнароднага конкурса
мастацкіх твораў дзяцей і моладзі
з фондаў часопіса "Ліковні svet"
г. Цэле, Славенія

Адкрыццё адбудзецца
ў Дзяржынскім гісторыка-краязнаўчым музеі
22 мая 2018 года
ў 11 гадзін

Лау Юи Лам 14 лет, Гонг Конг

slika 60: PLAKAT ZA OTVORITEV RAZSTAVE V DZERŽINSKU, BELORUSIJA
(iz leta 2018)

THE GALLERY OF YOUNG PEOPLE'S ART WORKS IN CELJE

The city of Celje is situated at the confluence of the world (France, Yugoslavia, Croatia, Poland, Slovakia, Hungary, Savinja and the Voglajna rivers in the central region of Slovenia. Its stirring history was marked most by the Counts of Celje, since 1436 the Princes of Celje, who inherited the castle building from the Vovbezani in the first half of 14th century. Despite of the early death of the last Prince Ulrik II in 1456, who had no descendants, they had a significant impact on the world's history, and their residence, the Old Castle of Celje, has been preserved until recent times. On 11th April 1451 the city of Celje was granted the city rights by the mighty Friderik II. In one part of the fortress or castle there is the only permanent art gallery in Slovenia, dedicated to art creativity of children and young people, called The Gallery of Children's Art Works. On 250 square meters there are paintings, graphics, sculptures and photographs made by young artists from all continents. The Gallery was founded by Mihailo Lisanić supported by the Municipality of Celje.

Belarus, Indonesia, USA, Turkey, Argentina, Russia, Bulgaria, Italy, Czech Republic, Bosnia and Herzegovina, Macedonia, India, Moldova, Romania, Cyprus and Slovenia).

The gallery possesses about 11,000 art works on the theme "The Still Life" from 48 countries, from all five continents. More than 12,000 people visit the gallery each year, twenty percent of them are from abroad. The foreign visitors are very proud when they see an artwork from their country. Since the year 2000 we have collected all the articles, TV and radio shows about the gallery and its founder. There are over 700 articles in 30 languages and 92 TV and radio shows from 11 countries. The founder of the gallery and author of many different projects is invited by 14 foreign ambassadors to their national holidays every year. The exhibitions are usually opened by the mayors or ambassadors of foreign countries.

The Gallery of Young people's Art Works Celje is the only permanent gallery in Slovenia earmarked for young artists up to the age of 20 from all over the world. It is also the only private gallery in Europe, with the only private international competition for art works of young artists in the world. The competition, according to the number of participating countries, is one of the fifteen biggest in the world. The collection of art works on the theme "The Horse" includes 45,000 art works from 55 countries and it will be in the Guinness Book of Records this year, as the biggest collection of the sort. There are more than 100,000 art works from 70 countries in the gallery archives. The international competition is celebrating the 10th and the gallery the 5th anniversary this year. During this period we have prepared 131 exhibitions (45 of them abroad) in 22 countries all over the

zine is designed for children, young artists and academic artists. It contains information about exhibitions, results, international competitions and other galleries. Its readers can be found in 26 countries on all the continents. It is sent to many art schools in developing countries as a small contribution to their art knowledge and development. The magazine represents their window to the world of art and young artists of other countries. The founder of the Gallery, of the International competition and "The World of Art" magazine is Mr. Mihailo Lisanić who has already received a lot of recognition from all over the world for promoting the art of young people. He received many foreign awards such as commemorative medal from the Russian Ministry of Culture, golden key of an honorary guest of Villa Constitution, Argentina and unique diploma of the Ministry of Education of Turkey and a bronze coat of arms of the Municipality of Celje in Slovenia.

slika 61: IZ IRANSKEGA ČASOPISA HOSBAN
(iz leta 2008; časopis Hosban, Teheran, Iran; 9. 2. 2008, stran 5)

»Dela, ki so nastala na temo Narodna noša in plesi mojega ljudstva, so bila tako živa in nepozabna, da se nam je porodila ideja o povabilu Mihaila v naše mesto. Resnično smo si želeli, da Sibircem prikažemo običaje in barve nacionalnih oblačil različnih držav. Na naše veliko presenečenje in še večje veselje je Mihailo našo ponudbo sprejel in dogovorili smo se za obisk. Točno leto kasneje, avgusta 2017, na dan našega občinskega praznika, smo Sayanci sprejeli našega dragega gosta s kruhom in s soljo. Po končani razstavi v Mestni galeriji Sayansk je zbirka pričela svoje potovanje po Sibiriji: Sayansk, Zima, Angarsk, Usolye-Sibirskoe, Irkutsk, Bratsk ... Prispevek Mihaila Lišanina k razvoju otroške ustvarjalnosti nadarjene mladine, razvoju prijateljskih odnosov in dobrih odnosov med narodi je ogromen in neprecenljiv. Veseli nas, da zahvaljujoč temu človeku in njegovi reviji otroci in odrasli po vsem svetu komunicirajo z istim jezikom in širijo krog prijateljev,« je dodala **Natalija Mitina**, profesorica na umetniški šoli Sayansk v Sibiriji, Rusija.

slika 62: NATALIJA MITINA OB PODELITVI PRIZNANJA MIHAILU LIŠANINU
(2018; Vilnius, Litva; Natalija Mitina je v sredini; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

»Z njegovo pomočjo smo v Samsunu odprli dve mednarodni razstavi mladih in s svojo brezmejno potrpežljivostjo, ki je polna energije in z njemu lastnim ambicioznim odnosom do dela, je za nas velik zgled.

Njegovo vodenje mednarodnega razpisa nas že 22 let navdihuje. Postal je zgled otrokom in mladostnikom in univerzalni glasnik na svojem področju. Z ljubeznijo do milijonov ljudi, ki ne govorijo enakega jezika, a imajo v srcu enaka občutja, je v umetniški družbi ustvaril svoj pečat. Kot turški narod smo mu meizmerno hvaležni, zato velika hvala. Radi ga imamo,« je o Mihailovem delu zapisala **prof. Meryem Cavga Akkaya** iz Samsuna v Turčiji.

slika 63: PROF. MERYEM CAVGA AKKAYA Z MIHAILOM LIŠANINOM IN
OKTAYEM YAPICIJEM
(leta 2016, Samsun Turčija; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

»Lahko preberete veliko znanstvene in umetniške literature o neki državi, lahko poslušate tiste, ki jo že vrsto let obiskujejo in si mislite, da veste o tej državi že skoraj vse. A le otroške risbe pomagajo začutiti državo in jo bolje razumeti. Ker otroci ničesar ne olepšujejo, v svojih delih ne rišejo neresnic in, kar je najpomembnejše, vidijo, kar odrasli lahko spregledamo. Razstave, ki jih organizira Mihailo, ponujajo priložnosti za spoznavanje tujih dežel, narodov in običajev in dožemanje sveta skozi iskren otroški pogled. Hvala Mihailo!«,« sta svoje razmišljanje strnili pedagoginja **Tamara Zablockaya** in arhitektka **Natalia Ermolovič** iz Dzeržinska v Belorusiji.

slika 64: MIHAILO Z NATALIO ERMOLOVIČ NA UMETNIŠKI ŠOLI
(leta 2005; Dzeržinsk, Belorusija; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Na mnogih razstavah, ki jih je Mihailo pripravljajl v različnih državah sveta iz arhiva revije Likovni svet, je prihajalo tudi do ganljivih trenutkov. Eden takšnih so prav gotovo solze sreče, ki jih je mlada Anastasia Zaharova iz Sibirije potočila, ko je na razstavi v Sayansku v Sibiriji (leta 2017) zagledala svojo sliko, ki je bila na razpisu revije Likovni svet nagrajen pred šestnajstimi leti (leta 2001).

slika 65: SOLZE SREČE OB POGLEDU NA LASTNO NAGRAJENO DELO
(leta 2017; Sayansk, Sibirija; Anastasia Zaharova; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Celjske razstave in obiski številnih tujih umetnikov in drugih pomembnih osebnosti pa so imeli tudi daljnosežne posledice. Številne tuje goste, ki so na podelitev priznanj nagrajencem VII. mednarodnega razpisa revije Likovni svet prišli iz Moldavije, Rusije, Turčije, Albanije, Indije in Srbije, je, v okviru spremljevalnega programa, Mihailo popeljal tudi na ogled Starega gradu. Gostje so bili nad ambientom navdušeni in nemalo začudeni, da so grajski prostori prazni in neizkoriščeni. Med ogledom se je porodila ideja, da bi v neizkoriščenih prostorih lahko uredili I. likovno galerijo za mlade v Sloveniji. Mihailo je idejo predstavil na Mestni občini Celje in župan, gospod Bojan Šrot, je idejo podprl. Lotili so se prenove zapuščenih prostorov starega gostišča in jih preoblikovali v galerijske prostore, ki so jih kasneje tudi redno vzdrževali. Na voljo so imeli dva razstavna prostora. Uspelo jim je v rekordnem času in že 29. septembra leta 2000 so na celjskem Starem gradu odprli I. galerijo za mlade v Sloveniji, ki so jo poimenovali Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje. Na odprtju so predstavili likovna dela romskih otrok iz Jarovnic na Slovaškem. Galerijo in razstavo so družno odprli celjski župan, gospod Bojan Šrot, veleposlanik Republike Slovaške v Ljubljani, gospod Milan Tokar in ustanovitelj in vodja galerije, gospod Mihailo Lišanin.

slika 66: MED ODPRTJEM GALERIJE LIKOVNIH DEL MLADIH STARI GRAD CELJE
(leta 2000; g. Bojan Šrot, g. Milan Tokar, g. Mihailo Lišanin in romska otroka iz Jarovnic;
iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

28.8.2000

Blahozelam Celje & jeho obyvateľom
že majú Mihajla Lisenina, ktorý
dokáže nielen vymyslieť ale aj
realizovať také, skvelé nápady,
ako je táto galéria!

Milana Tokarja
veľvyslanca SR v Slovinsku

29.09.2000

Iskrene čestite! Naj vam ve znanja, volja, energije,
svelosti; poguma.... z ene besedo: super!

Bojana Šrota

slika 67: GALERIJI NA POT

(iz leta 2000; vpisa g. Milana Tokarja, veleposlanika Republike Slovaške in g. Bojana Šrota, župana MO Celje v Knjigi vtisov)

Ob nastavi je težko napisati nekaj, česar drugi se ne bi
povedali. Zadržala sem jo kot sporočilo src iskrenih dušic
in ob toliko različnih državah se mi je svet nenadoma
zadel manjši in nenavadno povezan... ambient sprošča
in spodbuja obisk - upam, da bo mlada in neukročena
energija ustvarjalcev prebudila malce zaspavane Celje (in
najbrž tudi naša srca)

z zares lepimi vtisi

30/9/2000

Jasmina Oreban

slika 68: EDEN OD NAKLJUČNIH VPISOV V KNJIGI VTISOV

(iz leta 2000; zapis in želje ene od obiskovalk galerije)

Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje je bila prva in edina stalna galerija v Sloveniji, ki je bila namenjena izključno otrokom in mladim. Tudi v svetu podobne galerije niso bile ravno številne.

Mihailo je delo v galeriji prevzel z veliko ljubeznijo, z navdušenjem in z entuziazmom. V prostorih galerije so vsak mesec pripravili nove razstave. V manjšem prostoru – v Modrem salonu so razstavljali likovna del ene od držav. Te razstave so vedno odpirali veleposlaniki ali njihovi namestniki, oziroma zastopniki teh držav v Sloveniji. V drugem, večjem prostoru, pa so razstavljali likovna dela otrok iz različnih držav sveta.

O galeriji in o Mihailovem delu nam je **Nikolay Chebanov**, predsednik MRMOO Hiša sveta iz Vladimira v Rusiji, zapisal: »Mihailo Lišanin je ustanovitelj edine mednarodne galerije mladih umetnikov, starih od 5 do 20 let, ki vsebuje zbirko iz več kot 100 držav sveta, zbranih v slovenskem mestu Celje. Ima poseben, svetovljanski odnos do otroškega pogleda na svet. Dejavnost Mihaila Lišanina je odlična priložnost za nadarjene otroke širom sveta, da pokažejo svoje sposobnosti in talent ter odkrijejo svoj ustvarjalni potencial. Delo z Mihailom Lišaninom je velik užitek, saj je človek z velikim srcem in neverjetnim talentom. Z njim je lahko razpravljati o kakršnem koli problemu, saj je kompetenten strokovnjak in zelo odgovoren človek.

Nenehno iskanje novih idej, izreden pristop k reševanju problemov, strokovnost in navdušenje mu omogočajo, da vodi različne projekte, plodne dialoge s partnerji in razvija sistem mednarodnih ustvarjalnih stikov. Obstaja večno vprašanje – Zakaj se Mihailo Lišanin ukvarja z otroškim umetniškim delom? In nanj si odgovori kar sam, ko pravi: »Odrasli, `pravi` umetniki slikajo kar je občinstvu všeč in mislijo, koliko denarja lahko pri tem zaslužijo. Otroci pa slikajo čisto, z dušo in srcem in to imam rad.««

slika 69: DARILO ZA NIKOLAYA CHEBANOVA
(leta 2017; Vladimir, Rusija; na otvoritvi XVI. mednarodnega srečanja mladih likovnih
ustvarjalcev; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

V galeriji so se zvrstile številne razstave. Na njih so se lahko predstavili mladi umetniki, pa tudi starejši, že uveljavljeni umetniki iz domovine in iz različnih koncev sveta. Pogosto so razstavni prostor ponudili mladim, še neuveljavljenim, a nadarjenim umetnikom, ki so ob svojih prvih samostojnih razstavah lahko začutili vrednost in pomen svojega dela.

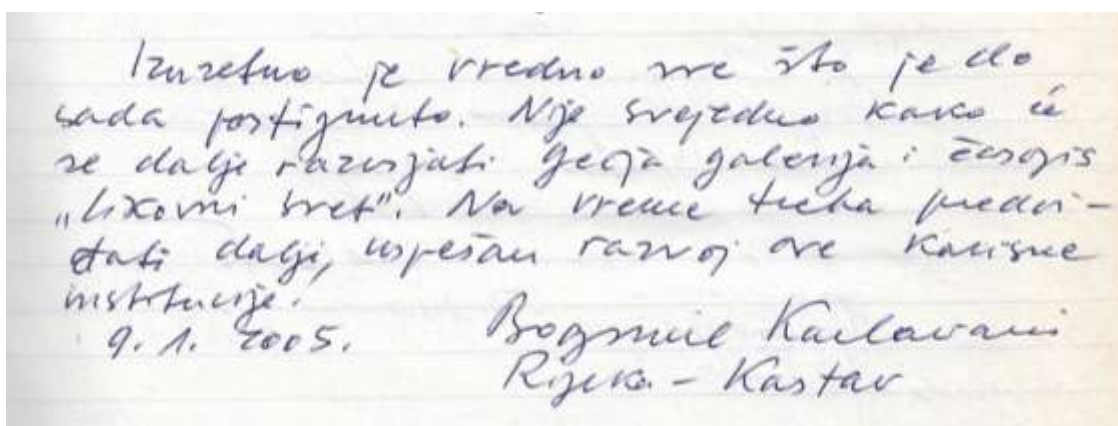
Mihailo je s svojim neutrudnim delom poskrbel tudi za to, da so se odprtja razstav udeleževali predstavniki številnih veleposlaništev in mnogi nagrajenci iz vseh koncev sveta.

slika 70: ODPRTJE RAZSTAVE CRISTINE ESPASANDIN IZ ARGENTINE
(leta 2005; Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Številni obiskovalci, ki se jih je letno nabralo okrog 15 000, so na različne načine doživljali dogajanja v galeriji in, poleg vtisov o razstavah, v svet ponesli tudi vtise o našem mestu in o naši domovini.

O pomenu teh razstav pričajo tudi številni vpisi v knjigah vtisov, ki jih hrani Mihailo Lišanin. Svoje vtise so zapisali uveljavljeni slikarji, likovni pedagogi, številni mladi ustvarjalci, ambasadorji in drugi vladni uslužbenci tujih držav pa tudi povsem naključni obiskovalci galerije.

slika 71: VPIS DR. BOGOMILA KARLAVARISA
(vpis dr. Bogomila Karlavarisa, priznanega likovnega umetnika, ki je vrsto let aktivno sodeloval pri delu Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje; iz knjige vtisov)

Iskrene čestitke organizatorice, mladi
likovni umjetnici i umstvarima
koji su nam predstavili veliko bogstvo
delov! Posebne čestitke mojemu
Vladimiru Matoviću za želju da
nastavi s delovanjem svemu svetu!

04/02/05

Ranko Milošić, ambasador
Srbije i Črne Gore

slika 72: VPIS VELEPOS LANIKA SRBIJE IN ČRNE GORE
(vpis g. Ranka Milošića, ambasadorja Srbije in Črne Gore ob odprtju razstave slik
petnajstletnega Vladimira Matovića iz Beograda)

Spustovani g. Mikoilo,

hvala, da ste nas iz celega sveta združili
na storem gradu, in dami ponudili "drugačne
varseidnosti" spoznavanja.

Ena klodnik

Če ne zapustis obale, ne moreš odkriti novih ocajov.
hvala, da ste nam omogočili plovo z nami!

Vlasta Srelenović

slika 73: VPIS MLADE LIKOVNICE IN NJENE MENTORICE
(leta 2005)

Спасибо! Очень интересно и
приятно, что сохранилась такая
красота!

Мнатеко ПАША и его
МАМА НАТАША.

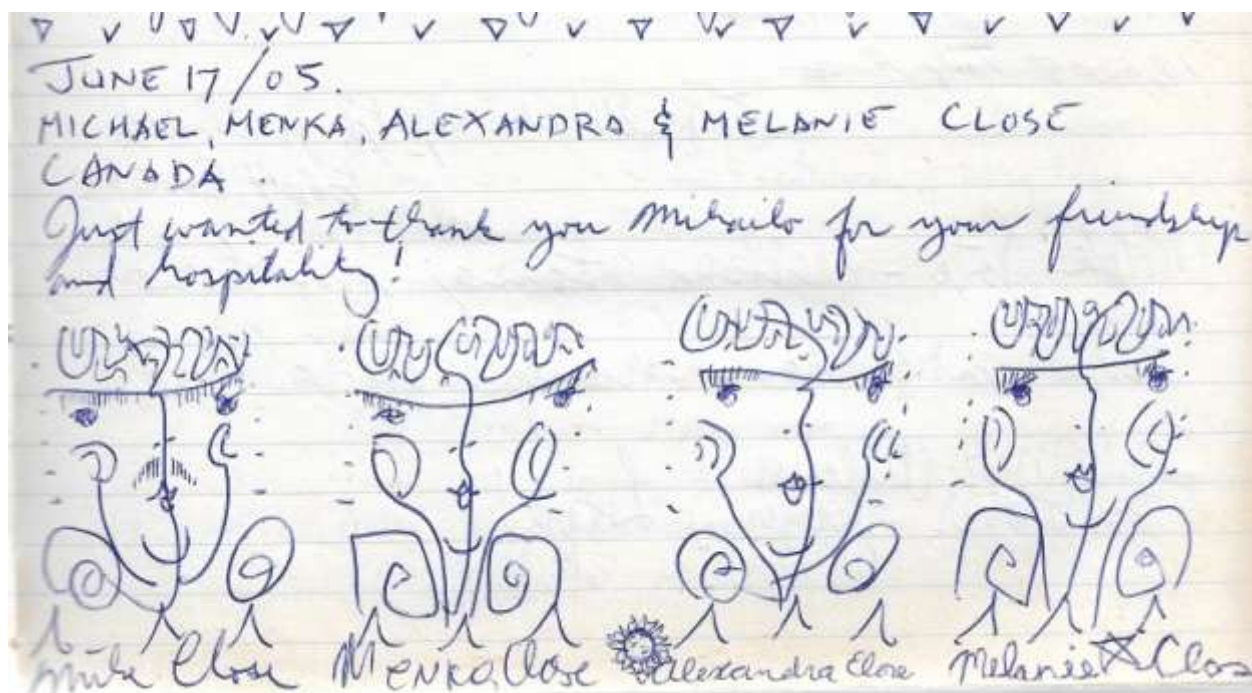
6.11.2002. г. МОСКВА

slika 74: VPIS ENEGA OD NAGRAJENCEV
(leta 2002; mladi ruski umetnik se je zahvalil za svojo priložnost)

SREČNI SMO I ZABOVLJIVI ŠTO SMO BILI
 VIO VAS. HADAMO SE DA ĆE SE SARADJA
 NASTAVITI. POZDRAV GRAĐANIMA CESA, A
 POSEBNO GOSPODINU MIHAILU LEŠAKINU

 SENA VUKSAKović
 DIREKTOR J.P.4, ZAGORJE
 IVAKović, CETINJE SA
 KOLEGIJALNOM ZOCINOM
 TAKOM I KOSOM.

slika 75: VPIS DIREKTORICE VRTCA IZ CETINJA
 (leta 2002; vpis ob odprtju razstave nagrajenih likovnih del)

slika 76: VPIS MEDNARODNO PRIZNANEGA SLIKARJA MICHAELA CLOSA
 (2005; mednarodni slikar Michael Close se je z družino udeležil odprtja svoje razstave v Celju)

Razstavljeni dela mladih in lepote našega mesta so občudovali tudi številni obiskovalci iz različnih držav sveta, kar dokazujejo mnogi zanimivi vpisi v knjigah vtisov. Izbrale smo le nekaj posebnih.

We are overwhelmed by the beauty of
the children's world of ART and
the great collection, and work of the gallery,
lets hope that this will be a step towards
a better communication between nations,
and through the child and young voice
in ART, make a wonderful peaceful world!

! אנוכי ב
! אנוכי

Anat & Uti Shamai,
Plastic Arts Center for child & Youth Art
in ISRAEL

30. 3. 2002.

胡萍

很高兴在这里能看到
这么多孩子们的画。希望小朋友们
继续努力哦！加油！
爱我中华。

14. 4. 2002

Seiko Anaki
荒木 せい子

→ 素晴らしい作品が ありますね。

→ がんばって下さい。

There were many splendid workshere.
I wish your success.

Tommy Gerl

با سلام خدمت دوسته غریبم که از ایران آمده
 و سلام به محبتا و دوست داشتنی و هنر آراسته
 امیدوارم که در تمام مراحل زندگی در کنار شما خوش بگذرد و موفقیتها
 بیشتر از کسب کنند، به امید دیدارهای دراز
 ۱۵/۲/۳۱

In, ko je Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje ravno pridobila ugled in veljavo med likovnimi ustvarjalci širom sveta, se je zataknilo pri administraciji. Mihailu je oktobra 2005 potekla najemna pogodba, ki jo je z Mestno občino Celje podpisal za najem prostorov na Starem gradu. Prišlo pa je do nesoglasij med občino in Turističnim društvom Celje, ki se nista mogla dogovoriti, kdo je resnični upravnik gradu. Na Turističnem društvu so zatrjevali, da so imeli objekt na gradu vedno v uporabi oni in so ga celo dajali v najem, saj so z mestnim muzejem, ki je bil kot lastnik zemljišča vpisan v zemljiško knjigo leta 1948, podpisali pogodbo. Bili so mnenja, da je občina z Mihailom Lišaninom pogodbo podpisala protizakonito. Turistično društvo je imelo za grajske prostore povsem nove načrte, zaradi tega so nasprotovali podaljšanju najemne pogodbe z Mihailom Lišaninom. Mihailo trdi, da se je takrat počutil kot na prepihu med občino in turističnim društvom. Strah ga je bilo, da ga bodo oktobra, ko bo pretekla najemna pogodba, 'odnesli z gradu'.

Tudi številni obiskovalci so bili zaskrbljeni, saj so začutili pomen galerije. V knjigi vtisov je zabeleženih veliko pobud, ki pozivajo k temu, da bi galerija mladih lahko ostala v najetih grajskih prostorih.

Z vsem ljubiteljskim timom podpisano
 obnovo galerije na Celjskem gradu.
 Veseli bomo in bodite, da imate
 take enkratne možnosti in tako prizadene
 ljudi, da lahko slevirajo in medtem
 metu pohajajo, kdo ima, kaj ima
 in katera je naša kulturna zgodovina
 in dedovina.
 Jožica Kot,
 Novo mesto
 15/4-2005

Enkratna otroška galerija, ki naj bi bila razpisna
 razpisnik ministere za kulturo.
 Življenja ne moremo dodati duši,
 duem pa lahko dodamo življenje.
 In ta dan je duh življenja, prijeteu tope
 občutek, ki jo turkomeu venenu je žarek
 topline za grojskimi zidovi. Naj žarek
 otroških očk ogreje sabogor, ki stoji v ta prostor

Čistem pravno doma na tem področju, ampak
 razstava je res nekaj čudovitega. Za oči,
 škoda, da bi se to zapelo. Graditi je potrebno
 pravno na najmlajših.
 Čestitke!
 Chartino in Zengian

slika 77: UTRINKI IZ KNJIGE VPISOV
 (iz leta 2005)

Ker je občina izgubila upravno pravico za prostore na Starem gradu, so, v želji, da ohranijo dobro utečeno in v svetu prepoznavno dejavnost, Mihailu Lišaninu dodelili nove prostore. Ti so bili v prostorih Celjskega doma, na Krekovem trgu v središču Celja. Galerija naj bi svoje poslanstvo nadaljevala pod okriljem Zavoda za ustvarjalni razvoj mladih. V upravljanje je Mihailo dobil okrog 100 m² prostorov, kjer si je uredil galerijo, pisarno in arhiv.

Za selitev galerije so načrtovali prav poseben program, saj naj bi likovna dela z gradu na novo lokacijo prenesli po 'živi verigi', ki naj bi jo sestavljalo okrog sto otrok celjskih in okoliških vrtcev in osnovnih šol. Žal je slabo vreme takšno selitev onemogočilo.

15. decembra 2005 so svečano odprli nove prostore galerije, ki se je preimenovala v Galerijo likovnih del mladih Celje.

V novih prostorih, ki so bili obiskovalcem celo bolj dostopni, so neutrudno nadaljevali s svojim poslanstvom. Prirejali so razstave otroških likovnih del, pa tudi starejših, že uveljavljenih umetnikov iz domovine in iz tujine.

slika 78: MIHAILO LIŠANIN V NOVIH PROSTORIH GALERIJE
(leta 2005; Novi tednik, 20. 12. 2005; stran 16)

Svoje razstavne prostore so pogosto ponudili tudi vrtcem, ki so likovna dela svojih otrok z velikim veseljem predstavljali javnosti. Ob eni od razstav je gospa Marta Drofenik, ravnateljica otroškega vrtca Šmarje pri Jelšah, na zloženki, ki je veljala kot vabilo, zapisala: »Bogati smo toliko, kolikor znamo videti in ceniti dela naših malih umetnikov, jih doživeti in razumeti, ter s tem spodbujati njihovo ustvarjalnost in kritičen odnos do sveta, ki jih obdaja.« (iz zloženke ob odprtju razstave 1. 4. 2008).

slika 79: ČLANEK O RAZSTAVI MLADIH UMETNIKOV IZ ŠMARJA PRI JELŠAH
(leta 2009; ob odprtju razstave je Mihailo proslavil tudi svoj 60. rojstni dan;
Novi tednik; 20. 11. 2009, stran 15)

V okviru dejavnosti Galerije likovnih del mladih Celje so Celje obiskali številni tuji gostje. Med njimi je bila leta 2007 tudi Shriya Giriraju Dinakar, indijska čudežna deklica, ki se je odprta razstave nagrajenih likovnih del XII. mednarodnega razpisa udeležila kot nagrajenka. Shriya je najmlajša astronautka na svetu (pri 11 letih), najmlajša pilotka jadralnih letal na svetu (pri 11 letih), najmlajša ženska režiserka na svetu (pri 15 letih) in najmlajša izumiteljica človeškega letalnega stroja na svetu (pri 18 letih). Celje je obiskala z očetom, Girirajem Dinakarjem, ki je bil nad likovno galerijo mladih tako navdušen, da je že naslednje leto v Indiji ustanovil podobno galerijo za mlade likovne ustvarjalce. Na odprtje galerije v 15-milijonskem indijskem mestu Bangalore je bil povabljen tudi Mihailo Lišanin. Mihailo je novoustanovljeni galeriji za uvodno razstavo iz arhiva Galerije likovnih del mladih Celje podaril prvih dvesto likovnih del, ki so jih ustvarili mladi iz 50 različnih držav sveta. Ob otvoritvi galerije so Mihaila razglasili za častnega gosta mesta Bangalore ter mu podarili častni trak za izjemno uspešno sodelovanje z indijskimi institucijami za razvoj mladih talentov.

slika 80: PREDAJA DARIL ČASTNEMU GOSTU – MIHAILU LIŠANINU
(leta 2008; Bangalore, Indija; Priya je druga z desne; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

V Galeriji likovnih del mladih Celje so gostovali številni mladi umetniki iz domovine in iz tujine. Predstavili so se slikarji iz Irana, iz Izraela, iz Indije, iz Indonezije, iz Kanade, iz Rusije ...

Leta 2008 je razstavljal tudi mlada iranska ilustratorka Nazanin Aygani, ki najraje ilustrira dela za otroke. Njena šestletna varovanka Mahta Esmail Pour Bazzaz iz Teherana je bila med nagrajenci mednarodnega likovnega natečaja revije Likovni svet leta 2006. Razstavo je odprla celjska ilustratorka Lila Prap, ki je iransko kolegico tudi podrobneje predstavila. V Galeriji je leta 2006 svoje ilustracije predstavila tudi Lila Prap.

Iranska ilustratorka v Celju

Lila Prap in Nazanin Aygani na razstavi v Celju (Violeta Vatovec Einspieler)

Včeraj so v Galeriji likovnih del mladih v Celju odprli razstavo likovnih del Nazanin Aygani, ilustratorke iz Teherana.

V Slovenijo je prišla na povabilo Mihajla Lišanina, direktorja Zavoda za ustvarjalni razvoj mladih Celje, ki je z likovnimi deli otrok že razstavljal v Teheranu. Nazanin Aygani je prvič v Sloveniji in sploh v tujini. Pot bo nadaljevala še v Pariz in Köln, kjer bo prav tako postavila na ogled svoja dela. Razstavo v Celju je odprla naša ilustratorka Lila Prap, ki je pred dvema letoma obiskala Iran in tam vodila številne delavnice za otroke. O teheranski umetnici je med drugim povedala, da je tudi priznana likovna pedagoginja, ki posebno skrb namenja likovni vzgoji slušno in govorno prizadetih otrok ter njihovim mentorjem in učiteljem. Razstava del iranske ilustratorke bo na ogled ves oktober. (vve)

slika 81: ZAPIS O RAZSTAVI IRANSKE ILUSTRATORKE

(Večer, 1. 10. 2008, stran 22; Nazanin Aygani ob otvoritvi razstave v Galeriji mladih Celje)

Kljub temu da so imeli v središču Celja lepe prostore, pa, po mnenju Mihaila Lišanina, galerija ni zaživela tako kot bi lahko. »Dokler je bila galerija na Starem gradu, so jo pogosteje obiskovali turisti, domači in tuji, o čemer priča 45 000 komentarjev v knjigi gostov. V mestu pa ima galerija sicer boljše ekološke razmere za delo, pa tudi na odprtja prihaja od 150 do 200 ljudi, kar je nenavadno veliko za slovensko povprečje., je pa zato manj obiska ob delovnih dnevih. Celjani v galerijo ne zahajajo, tujci pa je ne najdejo. Bojan Šrot je razgledan človek, ki se zaveda, da z galerijo, ki jo vodim, promoviram Celje po vsem svetu. Ne gre za naklonjenost na lepe oči ali za simpatijo, temveč se zaveda, da je to promocija našega mesta v svetu. Ne nazadnje je prav zdaj v galeriji na ogled razstava likovnih del mladih iz 40 držav sveta in mnogi so prišli na odprtje iz Irana, Turčije, Hrvaške, Singapurja in drugod, kar

pomeni, da smo na neki način središče sveta za mlade umetnike,« je v intervjuju za revijo Direkt zaupal novinarki Mojci Marot. (Direkt, 8. 6. 2006, stran 12).

Razočaran je bil predvsem zaradi tega, ker v šestih letih delovanja Galerije mladih v prostorih Celjskega doma, vodje ekskurzij, ki delujejo v okviru Turističnega društva Celje in Zavoda Celeia Celje, niso turistov niti enkrat pripeljali v galerijo, čeprav so praviloma z ogledi začeli prav pred galerijo. Hkrati pa je ponosen, da je veliki Lonely planet galerijo uvrstil med pomembne turistične točke v Celju.

slika 82: MIHAILO, KOT GA VIDI SLIKARKA ELENA PALLO, KALININGRAD

(Človek, ki prinaša dobro in pozitivno. Hvala za vse, kar ste naredili za ljudi. – sporočilo avtorice ob objavi na Facebooku; povzeto 15. 2. 2019)

Galerija je v Celjskem domu delovala do leta 2012, ko so izrazili potrebo po plačevanju dodatnih stroškov, ki pa jih Mihailo ni zmožel. Za svoje projekte je dobival delno pomoč edino pri Mestni občini Celje.

Na številne vloge oziroma na razpise, ki jih je pošiljal na Ministrstvo za kulturo, je dobival vedno enake odgovore, da: »Vaši projekti niso dovolj prepoznavni, podpiramo le projekte akademsko izobraženih avtorjev in ne otrok.« Pri tem se je Mihailo zamislil – »Ali ni akademskega umetnika potrebno vzgojiti, mu pomagati, ga spodbujati, da se razvije do faze akademika?«

Pa vendar so med mladimi nagrajenci, ki so svoja dela razstavljali v Galeriji likovnih del mladih Celje, bili tudi številni kasnejši akademski slikarji in umetniki.

Eden takšnih je tudi mladi slovenski umetnik **Nik Anikis Skušek**. Nik je edini nagrajenec mednarodnega razpisa revije Likovni svet, ki je nagrado prejel kot domačin, saj je leta 2008, ko je, pri osemnajstih letih, prejel nagrado za svojo sliko, obiskoval Gimnazijo Celje Center. Ustvarjal je na temo Kdo sem jaz?.

Čeprav Nik trdi, da je že pri petih letih, ko je v Piranu gledal slike, ki jih je ustvarjal slikar iz Azerbejdžana, vedel, da bo postal slikar, mu je nagrada pomenila veliko, predvsem potrditev, da je njegova odločitev, da postane slikar, pravilna.

slika 83: ROBOV VODNJAK KOT GA JE UPODOBIL NIK SKUŠEK
(iz leta 2008; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 84: DANES 29 LETNI SLIKAR NIK ANIKIS SKUŠEK, MAG. SLIKARSTVA
(fotografija je s spletne strani: <https://www.youtube.com>; povzeto 25. 2. 2019)

O nadarjenih mladih ustvarjalcih so pisali tudi v medijih.

Priložnost za mlade talente

V Celju so se zbrali najboljši mladi slikarji s celega sveta

V petek je bilo Celje središče sveta, vsaj kar se likovnega ustvarjanja tiče. V Galeriji likovnih del mladih Stari grad Celje so namreč odprli razstavo nagrajenih likovnih del 9. Mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Tihožitje in podelili priznanja nagrajencem. Na razpis je prislo več kot 8.000 likovnih del mladih iz 38 držav z vseh kontinentov.

Galerija je edina tovrstna ustanova v Sloveniji in ena od 15 v Evropi, ki mladim do 20. leta starosti daje možnost, da predstavijo svoje likovne mojstrovine. »Iskre in mladostne so večkrat na višji umetniški ravni kot prečunane likovne stvaritve odraslih ustvarjalcev. Dokaz je naš mednarodni razpis, na katerem je doslej sodelovalo že več kot 100 tisoč mladih iz 65 držav sveta,« je ponosen organizator razpisa in urednik revije Likovni svet, ki jo berejo v 26 državah, Mihailo Lišanin.

Revija Likovni svet praznuje 10-letnico obstoja, mineva pa tudi pet let od ustanovitve Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje, katere ustanovitelj je Mihailo Lišanin.

Mladi umetniki so s črto, ploskvijo, barvo in bogato domišljijo ustvarili veliko izvirnih, neponovljivih in dragocenih umetnin, zato ni treba poudarjati, kako težko nalogo je imela strokovna žirija (dr. Bogumil Karlavariš iz Reke, akademska slikarka Anka Hribar Košmerl iz Ljubljane in likovna pedagoginja Aljana Zakonjšek iz Laške-

Komaj 6-letna Anja Vujošević iz Črne gore je ponosno prišla po nagrado za najboljšo likovno delo v kategoriji do 10 let, ki ji jo je izročil Ivan Eržen iz Zavoda za zdravstveno varstvo Celje.

ga), da je v samo dveh (!) dneh izmed 8.000 del izbrala 170 najboljših. »Prvi dan smo dela preleteli, izbrali boljša, potem pa smo tudi ob pogovoru in razglabljanju o kvalitetah prišli do izbora,« pripoveduje Kešmerlova. Zadevo so prespali, naslednji dan pa s pomočjo kriterijev in intuicije, ki je pri tem nujna, izbrali tista dela, ki so dala nek nov pristop k tihožitju. »Časa res ni bilo veliko, a pri slikarstvu vidiš, ali je dobra ali ne.«

Brez težav pa le ni šlo, saj je zaradi zelo visoke kakovosti strokovna žirija predlagala, da se nagradi še dodatnih 50 del, skupaj torej 220 v treh starostnih skupinah. V kategoriji do 10 let je nagrada pripadla avtorjem iz BiH, Norveške in Črne gore, v starostni skupini od 11 do 15 let avtorjem iz Rusije, Slovenije in Japonske ter v skupini od 16 do 20 let umetni-

kom iz Slovaške, Poljske in Katarja. Najboljše so nagrajili z unikatnimi priznanji revije Likovni svet, po tri najboljša likovna rešitve v vsaki starostni skupini s praktičnimi darili Aera Celje, 20 del po izboru predstavnika Unicefovega odbora za Slovenijo pa še z diplomami Unicefa.

Iz majhnega zraste veliko

Najmlajši nagrajenci so šteli komaj pet let, pa vendar so bile njihove umetnine tako dobre, da so naletele na občudovalce tudi med odraslimi. »Zagotovo se bodo razvili v priznane likovne umetnike, saj bi bilo takšne talente greh zanemariti,« je prepričan Lišanin in hkrati vesel, da je imel mnoge mlade upe priložnost tudi osebno spoznati ter nenazadnje, da se na razpis vsako leto odzo-

ve tako rekoč cel svet; od dežele vzhajajočega sonca, Bangladeša, Filipinov, Malezije, Indije, Izraela, Egipta, Rusije, Argentine, Ekvadorja do Norveške, Estonije in vrste drugih evropskih držav.

Da gre za svetovni dogodek, so dokazali tudi predstavniki tujih veleposlanstev, ki so se v petek povzpeli na Stari grad. Poleg plesalk Plesnega foruma Celje, ki so uprizorile Igro barv, ter balerine SNG Ljubljana Sonje Kerin, je dogajanje popestril mladi Portugalac, ki je dokazal, da ob risanju obvlada tudi nogomet. Obiskovalce pa sta s svojo navzočnostjo počastila celo Herman in Barbara Celjska, ki bi nagrajence (še raje pa dežele, od koder prihajajo) z veseljem vzela pod okrilje svoje kneževine.

BOJANA AVGUŠTINČIČ
Foto: GREGOR KATIČ

slika 85: »SMETANA« MLADIH LIKOVNIH UMETNIKOV SVETA V CELJU
(leta 2004; Novi tednik; 20. 5. 2004; stran 18)

Mnogi nekdanji nagrajenci mednarodnega likovnega natečaja revije Likovni svet, ki se z likovno dejavnostjo ukvarjajo tudi poklicno, z Mihailom ohranjajo stike in še vedno sodelujejo z njim.

Med takšnimi je tudi mladi romski umetnik in likovni pedagog Martin Kaleja Januv, ki se je kalil pri priznanem likovnem pedagogu Janu Sajku v romski vasi Jarovnice na Slovaškem. Martin Kaleja Januv je bil eden od nagrajencev mednarodnega razpisa revije Likovni svet, danes pa sam vzgaja mlade likovnike in še vedno sodeluje z Mihailom.

slika 86: MIHAILO MED MLADIMI ROMSKIMI UMETNIKI V VASI JAROVNICE
(leta 2008; 7 DNI, 7. 5. 2008, stran 35; z mladimi sta mentorja Jan Sajko in Martin Kaleja Januv)

Po zaprtju Galerije likovnih del mladih Celje je Mihailo svoje arhive preselil v domačo hišo, kjer sedaj hrani bogate zbirke likovnih del mladih umetnikov celega sveta.

Ker prostorov za razstave ni več imel, zanimanje za postavitve razstav pa je bilo veliko, se je odločil in ustanovil Potujočo galerijo mladih Mihaila Lišanina.

V okviru delovanja svoje nove galerije sedaj Mihailo pripravlja razstave na vseh kontinentih sveta. Na njih predstavlja likovna dela mladih ustvarjalcev. Razstavljenjena dela za posamezne razstave vedno izbirajo iz arhiva nagrajenih likovnih del mednarodnih razpisov revije Likovni svet, na katerih je sodelovalo več kot 130 000 mladih umetnikov iz 105 držav z vseh kontinentov.

Do sedaj je postavil že 273 razstav v 34 državah sveta.

Številna povabila za razstave iz oddaljenih krajev, ki likovni umetnosti mladih namenjajo veliko pozornosti, nam o pomenu njegovega poslanstva povedo veliko. V obdobju, ko deluje njegova Potujoča galerija mladih Mihailo Lišanin, so ga povabili, da likovna dela mladih razstavi v njihovih galerijah, v Argentino, v Belorusijo, v Bolgarijo, v Gambijo, v Indijo, v Kanado, v Korejo, v Litvo, v Sibirijo, na Slovaško in v Turčijo. S svojimi razstavami promovira tako Celje kot Slovenijo, saj ob vsaki razstavi predstavijo tudi mesto, od koder prihaja vodja galerije in njegovo domovino.

slika 87: PLAKAT ZA RAZSTAVO V MONTANI, BOLGARIJA
(iz leta 2015)

slika 88: MIHAILO MED ODPRTJEM RAZSTAVE V HONG KONGU, KITAJSKA
(leta 2012; Mihailo je v oblačilih kitajskega princa; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 89: PO ODPRTJU RAZSTAVE V BANJULU, GAMBIIJA
(leta 2014; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 90: 400 m² ZA CELJSKO RAZSTAVO V KOŠICAH NA SLOVAŠKEM
(leta 2015; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 91: Z RAZSTAVE V MOSKVI
(leta 2015; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 92: PLAKAT ZA ODPRTJE RAZSTAVE V MESTU ZIMA, SIBIRIJA
(iz leta 2017)

Ob vsaki razstavi je imel Mihailo tudi številne razgovore z mediji, ki so o kulturnih dogodkih pisali v časopisih, objavljali intervjuje na radiu in na televiziji.

slika 93: MED ENIM OD INTERVJUJEV
(leta 2017; Sayansk, Sibirija; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

ಕಿರಿಯ ಪೈಲಟ್‌ಗೆ ಲಕ್ಷ ಯೂರೋ ದೇಣಿಗೆ

ಬೆಂಗಳೂರು: ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ಕಿರಿಯ ಪೈಲಟ್ ಮತ್ತು ಅತಿ ಕಿರಿಯ ಗಗನ ಯಾತ್ರಿ ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವ ನಗರದ ಶ್ರೀಯುಕ್ತ ದಿನಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ನೋವೆನಿಯಾದ ವರ್ಲ್ಡ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ ಯೂರೋಪ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಯೂರೋಗಳನ್ನು ದೇಣಿಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವರ್ಲ್ಡ್ ಆರ್ಟ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಮತ್ತು ವರ್ಲ್ಡ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ ಯೂರೋಪ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಗರದ ಕಬ್ಬನ್ ಉದ್ಯಾನದ ಬಾಲಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿತರಣೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುಕ್ತ ಬಹುಮಾನದ ಚೆಕ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ವರ್ಲ್ಡ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ ಯೂರೋಪ್ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಮಿಹಾಯಿಲೋ ಲಿಸಾನಿನ್ ಮತ್ತು ಬೊಜೆಕಾ ಹ್ಯೂಸೇವೆಕ್ ಬಹುಮಾನದ ಚೆಕ್ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದರು.

ಬಹು ಮಾತನಾಡಿದ ಮಿಹಾಯಿಲೋ, 'ಶ್ರೀಯುಕ್ತ ಅವರ ಸಾಧನೆ ಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಈ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಾಲಭವನದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಭಾನುವಾರ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ ಮತ್ತು ಕಲಾ ಪ್ರತಿಭೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮೆಟಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಡಾ. ತಾಲಿನಿ ರಜನೀಶ್, ನಗರ ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಎನ್.ಅಚ್ಯುತರಾವ್, ನಟ ಪ್ರೇಮಾ, ಮುರುಘಾ ಮಹದ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಮುರುಘಾ ಕರಗರು, ನಿವೃತ್ತ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎನ್. ವೆಂಕಟಾಚಲ, ಮಾಸ್ಕರ್ ಕೆಶನ್ ಮತ್ತಿತರರು ವೀಕ್ಷಿಸಿದರು. -ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಚಿತ್ರ

ಅತಿಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಗಮನ ಉಂಟಾಗದಿರಲಿ ಎಂಬುದೇ ಈ ಸೆಳೆದಿರುವ ಈ ಬಾಲಕಿ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ' ಎಂದರು. ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ ಯೂರೋಪ್ ರೀತಿಯ ಅಡ್ಡಿ ಯೂರೋಪ್ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುಕ್ತ ದಿನಕರ್ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಬಹುಮಾನಿತ ಕೃತಿ 77 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರಾಟ ವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದರು.

ಜಗತ್ತಿನ ಕಿರಿಯ ಚಿತ್ರನಿರ್ದೇಶಕ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಮಾಸ್ಕರ್ ಕೆಶನ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಕಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಡಾವಿಂಚಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮುರುಘಾ ಮಹದ ಮುರುಘಾ ಕರಗರು ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ನಿವೃತ್ತ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಎನ್.ವೆಂಕಟಾಚಲ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಐ.ಎಂ. ವಿಶಲಮೂರ್ತಿ, ನಗರ ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಎನ್. ಅಚ್ಯುತ ರಾವ್, ಮೆಟಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಡಾ. ತಾಲಿನಿ ರಜನೀಶ್ ಮತ್ತಿತರರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

slika 94: IZ INDIJSKEGA ČASOPISA
(leta 2008; Bangalore, Indija)

slika 95: PODPIS AVTORJA RAZSTAVE MLADIM NAGRAJENKAM
(leta 2012; med razstavo v Hong Kongu, Kitajska; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

V okviru mednarodnih razpisov v reviji Likovni svet so pripravili številne razstave, na katerih so predstavili nagrajena dela številnih domačih in tujih avtorjev, starih med 5 in 21 let. Številne razstave so odpirali priznani akademski slikarji, veleposlaniki, župani in vodje galerij.

Te razstave so bile:

maj 1995 – Teharje pri Celju, Picerija Picikato; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del učencev slovenskih osnovnih šol.

24. 4. 1996 – Ljubljana, ČZP Kmečki glas; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del I. razpisa na temo Konj.

8. 8. – 18. 8. 1996 – OŠ Luče; razstava nagrajenih likovnih del učencev osnovnih šol Slovenije na temo Konj.

oktober 1996 – Jesenice, OŠ Prežihov Voranc; razstava likovnih del učencev slovenskih osnovnih šol na temo Konj.

december 1996 – Celje, Gimnazija Celje Center; I. samostojna razstava desetletne Jasmine Trajkoski Vasileski iz Prilepa (Makedonija).

22. 3. 1997 – Terme Dobrna; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok iz 10 držav (iz arhiva revije Likovni svet).

10. 5. 1997 – Slovenske Konice, Kulturni dom; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del I. mednarodnega razpisa revije Likovni svet.

junij 1997 – OŠ Badnjevac pri Kragujevcu, Jugoslavija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok (iz arhiva revije Likovni svet na temo Umetnost ne pozna meja).

september 1997 – Žalec, prodajni center Žana Žalec; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok iz 15 držav.

8. 10. 1997 – Šentjur, Ipavčeva hiša; otvoritev razstave likovnih del iz arhiva revije Likovni svet z nazivom Likovni svet otrok.

21. 11. 1997 – San Nikolas, Argentina; otvoritev razstave likovnih del učencev slovenskih osnovnih šol.

22. 11. 1997 – Terme Dobrna; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok iz arhiva revije Likovni svet ob tretji obletnici izdajanja revije.

november 1997 – Negotin, Jugoslavija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok iz arhiva revije Likovni svet (ob obletnici doma za zapuščene otroke Stanko Paunović).

februar – april 1998 – Celje, Gimnazija Celje Center; razstava likovnih del mladih iz 17 držav (iz arhiva revije Likovni svet).

marec 1998 – Žalec, prodajni center Žana Žalec; mednarodna razstava likovnih del otrok iz 20 držav (iz arhiva revije Likovni svet).

marec 1998 – Šmarje pri Jelšah; Kulturni dom; mednarodna razstava likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).

22. 4. 198 – Ljubljana, Galerija Ilirija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 10 držav na temo S čopičem po svetu.

24. 4. 1998 – Celje, Zavod za zdravstveno varstvo Celje; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del V. mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Konj. Otvoritve so se udeležili konzul Makedonije, g. Ilijevski, slovaški ataše za kulturo, g. Supek in prdstavnica konzulata Mehike, ga. Voljč.

junij 1998 – Celje, Celjski dom; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na prosto temo (iz arhiva revije Likovni svet).

- junij 1998 – Moskva, Rusija, Studi Ulej; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih ob Svetovnih mladinskih športnih igrah v Moskvi (iz arhiva revije Likovni svet).
- september 1998 – Postojna, Srednja gozdarska in lesarska šola; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Konj.
15. 10. 1998 – Subotica, Jugoslavija, Galerija Bucka-Ganjo; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 25 držav na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
16. 10. 1998 – Kikinda, Jugoslavija, Mestni muzej; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok (iz arhiva revije Likovni svet).
5. 12. 1998 – Terme Dobrna, otvoritev razstave grafik akademske slikarke, mag. Seide Belegović iz Podgorice, Jugoslavija (gospa Seida Belegović je likovna pedagoginja na OŠ v Podgorici).
7. 2. 1999 – Jesenice, OŠ Prežihov Voranc; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok iz 16 držav na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
14. 2. 1999 – Celje, Celjski dom; otvoritev 1. samostojne slikarske razstave Maše Kranjc iz Celja.
23. 2. 1999 – Moskva, Rusija, Veleposlaništvo Republike Slovenije; otvoritev razstave likovnih del učencev slovenskih osnovnih šol na temo Prešernova poezija.
15. 4. 1999 – Zagreb, Hrvaška, Slovenski dom; otvoritev razstave grafik 22 avtorjev (iz arhiva revije Likovni svet).
23. 4. 1999 – Celje, Zavod za zdravstveno varstvo Celje; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del VI. mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Konj. Otvoritve so se udeležili predstavniki veleposlaništev iz Grčije, iz Kitajske, iz Hrvaške, konzul Finske ter veleposlanik in ataše iz Slovaške.
1. 6. 1999 – Štore, Osnovna šola Štore; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
17. 8. 1999 – Kečkemet, Madžarska, Galerija SOS vasi; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok iz 35 držav na temo Konj; v počastitev Svetovnega konjeniškega prvenstva za dvovprege.
7. 10. 1999 – Maribor, Probanka; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 30 držav na prosto temo (iz arhiva revije Likovni svet).
15. 10. 1999 – Subotica, Jugoslavija, Galerija Bucka-Ganjo; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 25 držav na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
18. 11. 1999 – Moskva, Rusija, Galerija Vseruske asociacije mednarodnih kulturnih zvez; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
- november 1999 – Celje, R&R, Optika Rožič; otvoritev likovnih del otrok iz Kitajske. Razstavo je odprl ataše za kulturo iz Kitajske, g. Li Ša Ni.
3. 12. 1999- Jesenice, Galerija Fara; razstava slik na steklu priznane slikarke naive Dragice Dunjić Smičibrada iz Petrinje na Hrvaškem.
7. 12. 1999 – Maribor, OŠ Prežihov Voranc; otvoritev razstave likovnih del otrok iz Kitajske ob 50. obletnici smrti Prežihovega Voranca (iz arhiva revije Likovni svet).
- februar 2000 – Celje, Krekova banka; otvoritev razstave risb in grafik arhitektke Jasne Lasić iz Nove Gorice.
15. 3. 2000 – Villa Constitucion, Argentina; otvoritev razstave likovnih del mladih iz 29 držav na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).

12. 5. 2000 – Celje, Zavod za zdravstveno varstvo Celje; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del VII. mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Konj, na kateri so sodelovali udeleženci 40 držav. Otvoritve so se udeležili predstavniki veleposlaništev iz Češke, s Poljske, iz Turčije, iz Amerike ter grški veleposlanik, g. Christopoulos, slovaški veleposlanik, g. Tokar in makedonski veleposlanik, g. Ilijevski.
9. 6. 2000 – Beograd, Jugoslavija, Pedagoški muzej Jugoslavije; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 40 držav na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet Otvoritve so se udeležili veleposlaniki Argentine, Cipra, Romunije, Indije in Češke.
29. 9. 2000 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev I. galerije za mlade v Sloveniji in razstave likovnih del romskih otrok iz Jarovnic, Slovaška ter grafik otrok iz 12 držav z vseh kontinentov.
10. 10. 2000 Celje, Razstavišče Borovo Trade; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
9. 11. 2000 – Slovenska Bistrica, Galerija Grad; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
10. 11. 2000 – Rosario, Argentina, Slovenski paviljon; otvoritev razstave likovnih del slovenskih otrok na temo Prešeren (ob Tednu narodov).
23. 11. 2000 – Bratislava, Slovaška, Kulturni dom Ružinov; otvoritev razstave likovnih del učencev slovenskih osnovnih šol na temo Prešeren (iz arhiva revije Likovni svet).
1. 12. 2000 – Osijek, Hrvaška, Madžarski kulturni center; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
14. 12. 2000 – Pariz, Francija, Galerija C-International; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok (iz arhiva revije Likovni svet).
19. 11. 2000 – Medvode, Knjižnica; otvoritev razstave risb Patrika Benedičiča iz OŠ Šmartno pri Litiji.
27. 11. 2000 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave keramičnih izdelkov Šole miru iz Mrkopolja v Gorskem Kotarju, Hrvaška in nagrajenih grafik slovenskih otrok iz devetih grafičnih bienalov I. OŠ Žalec. Razstavo je odprl ataše za kulturo Hrvaške, g. Preksavec.
10. 1. 2001 – Samara, Ruska federacija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
15. 2. 2001 – Podgorica, Jugoslavija, Galerija Doma mladine Tomo Budović; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
20. 2. 2001 – Jesenice, OŠ Prežihov Voranc; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
28. 2. 2001 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del slovenskih otrok na Petrolovem razpisu 2000.
10. 3. 2001 – Illinois, ZDA, Lemont, Slovenski kulturni center; otvoritev razstave likovnih del slovenskih otrok na temo Prešeren (iz arhiva revije Likovni svet). Razstavo je odprl konzul iz Clevelanda, g. Gogala.
6. 4. 2001 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev mednarodne razstave nagrajenih likovnih del VIII. Mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Gradovi – kulturna dediščina. Na razpisu so sodelovali mladi iz 44 držav z vseh kontinentov.
13. 4. 2001 – Jekaterinaburg, Ruska federacija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del

- otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
10. 5. 2001 – Polzela, OŠ Polzela; otvoritev razstave likovnih del učencev likovne šole moldavske prestolnice Kišinjev (iz arhiva revije Likovni svet). Razstava je bila posvečena učencem iz Moldavije, ki obiskujejo OŠ Polzela (oče teh otrok je bil član Košarkarskega kluba Polzela).
 23. 5. 2001 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del otrok celjske regije na temo Otroški turistični vodič v sliki, risbi in fotografiji.
 7. 6. 2001 – Myszkow, Poljska; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
 22. 6. 2001 – Kišinjev, Moldavija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
 23. 6. 2001 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave slikarke Žane Žorž iz Ljubljane.
 7. 7. 2001 – Czestochowa, Poljska; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
 23. 8. 2001- Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del likovne šole Ustvarjalni pristan iz Celja.
 21. 9. 2001 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave akademske kiparke Birgit Shola Starp iz Nemčije, slik likovne pedagoginje Tanje Plevnik iz Rogaške Slatine ter razstave likovnih del otrok iz Madžarske (iz arhiva revije Likovni svet).
 7. 10. 2001 – Evora, Portugalska, Galerija Teoartis; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Gradovi – kulturna dediščina v okviru mednarodne likovne kolonije nagrajencev III. mednarodnega razpisa mesta Evora.
 15. 10. 2001 – Subotica, Jugoslavija, Galerija Bucko-Ganjo; otvoritev razstave likovnih del mladih iz 30 držav na temo Gradovi – kulturna dediščina (iz arhiva revije Likovni svet).
 - november 2001 – Rijeka, Hrvaška, Filodrammatica; otvoritev razstave likovnih del romskih otrok iz mesta Jarovnice na Slovaškem (iz arhiva revije Likovni svet).
 30. 11. 2001 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih pedagogov Primorske, nastalih na delavnici v Štanjelu in likovnih del učencev OŠ Pinka Tomažiča iz Kopra na temo Dimniki in Beneške maske in oblačila.
 28. 12. 2001 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave fotografij Tjaše Vovk iz Celja in samostojne razstave risb učenca Patrika Benedičiča z OŠ Šmartno pri Litiji.
 15. 3. 2002 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del Petrolovega razpisa za slovenske osnovne šole in vrtce Otroci odraslim 2001 in samostojne razstave Štefana Džurašina iz Kikinde na temo Konj.
 - april 2002 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; razstava likovnih del otrok osnovnih šol iz Celja in iz Petrovč, ki so sodelovali na razpisu Lions kluba Mozaik Celje na temo Osvetlimo pot k miru.
 26. 4. 2002 – Beograd, Jugoslavija, Dečji kulturni centar; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
 27. 4. 2002 – G. Milanovac, Jugoslavija, Muzej Rudničko-Milanovaškega okraja; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Gradovi – kulturna dediščina.

6. 5. 2002 – Otočac, Hrvaška, Gacko pučko otvoreno učilišče Otočac; otvoritev razstave grafik odraslih avtorjev Slovenije, Italije, Indije, Slovaške, SCG, Rusije, Makedonije in Hrvaške (iz arhiva revije Likovni svet).
10. 5. 2002 – otvoritev mednarodne razstave nagrajenih likovnih del IX. Mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Konj na katerem so sodelovali mladi umetniki iz 44 držav z vseh kontinentov.
16. 8. 2002 – Valjevo, Jugoslavija, Dom kulture; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok na temo Gradovi – kulturna dediščina (iz arhiva revije Likovni svet).
20. 9. 2002 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev samostojne razstave likovnih del Miriam Muhe iz Celja na temo Metulji.
5. 10. 2002 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave grafik in skulptur nastalih na likovnih delavnicah v okviru Poletje v Celju, knežjem mestu 2002.
10. 10. 2002 – Valjevo, Jugoslavija, Dom kulture Valjevo; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
20. 12. 2002 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave Dokumenti- izbor priznanj, časopisnih prispevkov o dejavnosti Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje, razstavah doma in v tujini ter fotografij z obiskov galerije znanih domačih in tujih osebnosti, pisem veleposlaništev in tujih institucij ter daril nagrajencev, županov tujih mest ter galerij likovnih del mladih.
6. 2. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave ilustracij Prešernovih poezij učencev umetniške šole Rostok v mestu Ob v Ruski federaciji in likovnih del učencev Eksperimentalne osnovne šole Vladislav Ribnikar iz Beograda, Jugoslavija na prosto temo. Otvoritvi so prisostvovali veleposlanik Ivo Visković, ataše za kulturo veleposlaništva Jugoslavije, ga. Stanković in namestnik veleposlanika Ruske federacije, g. Saharov.
7. 3. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del otroškega vrtca Šmarje pri Jelšah in plakatov OŠ Marjana Nemca iz Radeč.
10. 4. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del otrok Vzgojno varstvenega zavoda Slovenj Gradec in izbora likovnih del učencev OŠ Otlica nad Ajdovščino.
9. 5. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev mednarodne razstave nagrajenih likovnih del X. mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Tihožitje. Na razpis so prispeli izdelki otrok iz 45 držav z vseh kontinentov.
16. 5. 2003 – Cetinje, Črna Gora, Vrtec Zagorka Ivanović; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet). Razstava je bila posvečena 100. obletnici ustanovitve prvega vrtca v Črni Gori.
20. 5. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del otrok iz vrtca Anice Černejeve iz Celja na temo Preteklost v otroški domišljiji.
9. 6. 2003 – Novi Sad, Jugoslavija, Muzej naravne dediščine Novi Sad; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Gradovi – kulturna dediščina (iz arhiva revije Likovni svet).
9. 6. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave slik arhitektke Olge Pirih iz Ljubljane.
26. 6. 2003 – Novosibirsk, Ruska federacija, Galerija likovnih umetnikov Sibirijske; otvoritev razstave izbranih likovnih del iz arhiva revije Likovni svet.

1. 8. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del na temo Vesolje – od kod prihajamo, kam gremo Edvarda Šišernika iz Legna pri Slovenj Gradcu.
3. 10. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; razstava slik Špele Cvetko iz Arje vasi, študentke Visoke šole za slikanje in risanje v Ljubljani.
10. 10. 2003 – Žalec, I. OŠ Žalec; otvoritev razstave grafik iz arhiva revije Likovni svet ob otvoritvi razstave in podelitvi priznanj nagrajencem Bienala grafike I. OŠ Žalec.
- oktober 2003 – Vraca, Bolgarija, Mestni muzej Vraca; otvoritev razstave likovnih del iz arhiva revije Likovni svet.
25. 10. 2003 – Ob, Ruska federacija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
31. 10. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave grafik študentov Akademije likovnih umetnosti oddelka Grafika iz glavnega mesta Mehike na temo Dan mrtvih in grafik študentov Likovne akademije Minsk, Pavla Zablockega iz Dzeržinska, Belorusija.
12. 12. 2003 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave grafik, skulptur, keramik in likovnih del, nastalih v poletnih delavnicah v okviru Poletje v Celju knežjem mestu v organizaciji Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje.
19. 1. 2004 – Vladimir, Ruska federacija, Hiša sveta; otvoritev razstave likovnih del mladih iz 45 držav sveta ob pomoči Hiše sveta, mednarodne organizacije za kulturo in umetnost mladih.
6. 2. 2004 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del učencev OŠ Livada iz Velenja.
5. 3. 2004 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del učencev OŠ Primož Trubar Laško.
8. 4. 2004 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave akademske slikarke Mizyal Karabiber Nacaroglu iz Gaziantepa, Turčija.
14. 5. 2004 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev mednarodne razstave nagrajenih likovnih del XI. Mednarodnega razpisa za likovna dela mladih na temo Tihožitje. Na razpisu je sodelovalo 10 000 mladih iz 40 držav sveta.
1. 6. 2004 – Monatana, Bolgarija; razstava likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet ob odprtju otroške galerije v Bolgariji. Razstavo je odprl predstavnik Združenih narodov, g. Neil Boone.
2. 9. 2004 – Moskva, Ruska federacija, Galerija Kaširka; otvoritev razstave likovnih del iz arhiva Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje.
3. 9. 2004 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev treh razstav iz Rusije: - samostojna razstava likovnih del Nastje Zaharove, 17 let; Ob, Sibirija; - razstava Umetniškega studia Ulej iz Moskve; - razstava nagrajenih fotografij ruskih otrok na razpisu Hiše miru.
11. 9. 2004 – Bjelovar, Hrvaška, Gradski muzej Bjelovar; otvoritev razstave likovnih del na temo Tihožitje iz arhiva Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje.
23. 9. 2004 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del učencev Osnovne šole Neznanih talcev iz Dravograda in Zavoda za invalidno mladino Kamnik.
9. 10. 2004 – Gaziantep, Turčija; otvoritev razstave likovnih del iz arhiva Galerije likovnih

- del mladih Stari grad Celje.
19. 10. 2004 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave otrok Srbije in Črne Gore v okviru Tedna kulture SCG v Celju.
 8. 11. 2004 – Ljubljana, Galerija Vžigalica; otvoritev razstave likovnih del akademske slikarke Mizyal Karabiber Nacarogla iz Gaziantepa, Turčija.
 1. 12. 2004 – Ljubljana, Gospodarska zbornica Slovenije; otvoritev razstave likovnih del akademske slikarke Mizyal Karabiber Nacarogla iz Gaziantepa, Turčija.
 10. 12. 2004 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev mednarodne razstave keramik, grafik in slik umetnikov iz Slovenije, Belorusije, Bolgarije in Turčije, nastalih na IV. mednarodni kiparsko – grafični delavnici v okviru Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje v okviru prireditve Poletje v Celju – knežjem mestu 2004.
 15. 1. 2005 – Pariz, Francija, Umetniška šola Jelena Anžujška; otvoritev razstave likovnih del iz arhiva revije Likovni svet.
 4. 2. 2005 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave risb na temo Konj Petre Koucka iz Petrovice na Češkem, stare 20 let in razstave slik Vladimirja Matovića iz Beograda, Srbija in Črna Gora, starega 15 let.
 4. 3. 2005 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del otrok bolgarskega mesta Vraca in akademske slikarke Barbare Jurkovšek iz Dola pri Ljubljani.
 1. 4. 2005 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del otrok Otroškega vrtca Šmarje pri Jelšah in Andreja Mratinkovića iz Celja, študenta PDF, oddelek za likovno umetnost Maribor.
 15. 4. 2005 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev razstave likovnih del učencev Prve moskovske gimnazije iz Rusije in razstava nagrajenih Ex librisov osmih mednarodnih razpisov mesta Hlohovec na Slovaškem. Odprtju so prisostvovali ataše za kulturo Ruske federacije, dr. Galina Zamjatina, veleposlanik Republike Slovaške, g. Paldan in ataše za kulturo Slovaške, g. Dilong.
 22. 4. 2005 – Ankara, Turčija; otvoritev razstave likovnih del mladih iz 45 držav na temo Tihožitje.
 18. 5. 2005 – Bjelovar, Hrvaška, Gradski muzej Bjelovar; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Konj iz arhiva revije Likovni svet, likovnih del romskih otrok iz I osnovne šole Jarovnice na Slovaškem in likovnih del Nafise Tanjim Dhima iz Naronganja v Bangladešu, 14 let.
 20. 5. 2005 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev mednarodne razstave nagrajenih likovnih del mednarodnega razpisa revije Likovni svet za leto 2005 na temo Tihožitje. Podelitve nagrad so se udeležili tudi veleposlanik Turčije, g. Kizildeli in predstavniki veleposlaništev Slovaške in Romunije.
 25. 5. 2005 – Vraca, Bolgarija, Mladinski dom kulture Vraca; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Tihožitje (iz arhiva revije Likovni svet).
 15. 6. 2005 – Celje, Zavod za zdravstveno varstvo Celje; otvoritev razstave slik slikarja Michaela Closa iz Oshawe v Kanadi na temo Obrazi. G. Close se je odprtja udeležil osebno.
 25. 8. 2005 – Bandung, Indonezija; tvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 41 držav na temo Tihožitje (iz arhiva revije Likovni svet).

9. 9. 2005 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev samostojne razstave Nafise Tanjim Dima (14 let) iz Narajangonja v Bangladešu, razstave akademske slikarke Cristine Espasandin iz Villa Constituciona v Argentini in razstave umetniške šole Taller del sol iz Villa Constituciona v Argentini. Odprtju je prisostvovala ga. Cristine Espasandin.
30. 9. 2005 – Dzeržinsk, Belorusija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 40 držav na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
- oktober 2005 – Slovenska Bistrica, Galerija Grad; otvoritev razstave likovnih del akademske slikarke Mizyal Karabiber Nacaroglu iz Gaziantepa v Turčiji.
12. 11. 2005 – Sevnica, Dom kulture Sevnica; otvoritev mednarodne razstave likovnih del iz arhiva revije Likovni svet.
14. 11. 2005 – Gaziantep, Turčija; otvoritev razstave grafik na temo Stari grad Celje in Celjski, nastalih na grafičnih delavnicah Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje v letih 2002 – 2005.
19. 11. 2005 – Celje, Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje; otvoritev mednarodne razstave likovnih del otrok iz Srbije in Črne Gore ter Republike srbske v okviru tedna srbske kulture.
15. 12. 2005 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev Galerije likovnih del mladih Celje in razstave likovnih del otrok vrtcev, učencev osnovnih šol in dijakov srednjih šol Mestne občine Celje in razstave grafik na temo Stari grad Celje in Celjski, nastalih na mednarodnih grafičnih delavnicah Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje v letih 2002 – 2005.
3. 2. 2006 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave ilustracij Lile Prap, mednarodno priznane ilustratorke iz Celja.
3. 2. 2006 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev samostojne razstave fotografij Mihaila Lišanina na temo Stari grad Celje – vibracije, ki jih ne poznate.
15. 3. 2006 – Zavod za zdravstveno varstvo Celje; otvoritev razstave likovnih del akademske slikarke Mizyal Karabiber Nacaroglu iz Gaziantepa v Turčiji na temo Stari grad Celje. Razstavo je odprl veleposlanik Turčije, g. Kizildeli.
8. 4. 2006 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave likovnih del učencev Likovnega ateljeja ARTINO iz Beograda v Srbiji in razstave malih plastik mariborskega kiparja Mladena Kralja. Razstavo je odprl veleposlanik Srbije in Črne Gore, g. Krajnović.
26. 4. 2006 – Celje, Gimnazija Celje Center; otvoritev razstave grafičnih listov dijakov Gimnazije Celje Center, umetniški oddelek.
18. 5. 2006 – Bjelovar, Hrvaška, Galerija Naste Rojc; otvoritev razstave likovnih del mladih na prosto temo (iz arhiva revije Likovni svet).
19. 5. 2006 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev mednarodne razstave nagrajenih likovnih del mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Kdo sem jaz? Kdo je moje ljudstvo? Razstave so se udeležili predstavniki veleposlaništev iz Srbije in Črne Gore, iz Turčije in iz Slovaške.
1. 6. 2006 – Montana, Bolgarija, Galerija Kutlovica; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 50 držav na temo Tihožitje (iz arhiva revije Likovni svet).
26. 6. 2006 – Sviščov, Bolgarija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz 50 držav na temo Tihožitje (iz arhiva revije Likovni svet).

- julij 2006 – Sluck, Belorusija, Mestna moderna galerija Slucka; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Tihožitje (iz arhiva revije Likovni svet) iz razstave vseh izvodov revije Likovni svet, ki so izšle v desetih letih (kot presenečenje za urednika revije).
1. 9. 2006 – Koper, Osnovna šola Koper; otvoritev razstave izbora nagrajenih likovnih del Mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Tihožitje.
 6. 10. 2006 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave likovnih del dijakov umetniške šole Rumah Seni Adhi Cita iz Bandunga v Indoneziji.
 12. 10. 2006 – Sevnica; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Pregnanstvo.
 3. 11. 2006 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev likovnih del otrok iz Vrtca Šmarje pri Jelšah.
 7. 11. 2006 – Pančevo, Srbija, Otroški kulturni center; otvoritev mednarodne razstave nagrajenih likovnih del mladih, ki so prispela na V. mednarodni razpis revije Likovni svet na temo Konj.
 15. 12. 2006 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave keramičnih in drugih okrasnih predmetov dijakov Gimnazije Celje Center pod naslovom Tudi jaz nosim nakit.
 21. 12. 2006 – Ljubljana, Galerija Krka; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Konj (iz arhiva petih mednarodnih razpisov revije Likovni svet).
 7. 3. 2007 – Ljubljana, Dijaški dom Poljane; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
 28. 3. 2007 – Velenje, Razstavišče Barbara; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
 30. 3. 2007 – Gaziantep, Turčija; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del na mednarodnih razpisih revije Likovni svet na temo Konj in Tihožitje. Razstavljena so bila dela udeležencev iz 45 držav, razstavo pa je odprl turški guverner, g. Kanci.
 30. 3. 2007 – Oguzeli, Turčija; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
 5. 10. 2007 – Hlohovec, Slovaška, Domonanski muzej; otvoritev razstave nagrajenih Ex librisov in razstave 200 nagrajenih likovnih del mladih na mednarodnih razpisih revije Likovni svet.
 18. 10. 2007 – Pančevo, Srbija, Mestna knjižnica; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Konj (iz arhiva revije Likovni svet).
 18. 10. 2007 – Pančevo, Srbija, Zgodovinski arhiv; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Gradovi – kulturna dediščina (iz arhiva revije Likovni svet).
 18. 10. 2007 – Pančevo, Srbija, Dečki kulturni center; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
 19. 11. 2007 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev mednarodne razstave likovnih del izraelskih otrok. Razstavljena dela so nastala v letih 2004 – 2006 pod mentorskim vodstvom ameriške profesorice Maureen Kushner na temo S humorjem za mir.
 11. 12. 2007 – Maribor, OŠ Prežihov Voranc; otvoritev razstave likovnih del na temo Kdo sem jaz?.
 12. 12. 2007 – Ljubljana, OŠ Vič; otvoritev razstave likovnih del otrok iz Izraela na temo S humorjem za mir.

7. 2. 2008 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave ročno izdelanega trofejnega orožja Wolfa Mita iz Šešč pri Žalcu in slik in risb Žive Dolenc iz Šešč pri Žalcu.
13. 3. 2008 – Sevnica, Galerija Lekos; otvoritev razstave likovnih del akademske slikarke Mizyal Karabiber Nacaroglu iz Gaziantepa v Turčiji.
1. 4. 2008 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave likovnih del otrok Otroškega vrtca Šmarje pri Jelšah.
- april 2008 – Bangalore, Indija; razstava 200 podarjenih likovnih del iz arhiva Galerije likovnih del mladih Celje ob odprtju prve otroške galerije v Indiji World of Art India. Na svečanosti so prisostvovali bivši kulturni minister Indije, g. Rajashekaran, njegova svetost Chidambara Deekahita Swaniji, ustanovitelj templja v Mathikereju, minister Indije za znanost in tehnologijo, g. Reddy in vodja World of Art India, g. Dinakar.
5. 5. 2008 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave grafik Gimnazije Celje Center – likovna smer.
19. 5. 2008 – Maribor, OŠ Drago Kobal; otvoritev razstave likovnih del iz arhiva revije Likovni svet na temo Kdo sem jaz?
23. 5. 2008 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave in podelitev priznanj najboljšim mladim likovnim ustvarjalcem 13. mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Kdo sem jaz? Kdo je moje ljudstvo? Na razpis je prispelo več kot 10 000 likovnih del iz 40 držav z vseh kontinentov.
16. 8. 2008 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave srbskih akademskih in drugih avtorjev.
- september 2008 – Dzeržinsk, Belorusija, Mestni muzej; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del mednarodnega razpisa revije Likovni svet in Galerije likovnih del mladih Celje na temo Konj.
14. 11. 2008 – Maribor, Galerija Skrinja; otvoritev mednarodne razstave akademskih avtorjev iz privatne kolekcije Mihaila Lišanina.
16. 1. 2009 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev prve samostojne razstave Mateja Jakomina iz Kopra in razstave priznanj, ki jih je vodja Galerije likovnih del mladih Celje, g. Mihailo Lišaniin prejel za svoje delo.
15. 5. 2009 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del XIV. Mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Kdo sem jaz? Kdo je moje ljudstvo?. Na razpisu je sodelovalo 8200 avtorjev iz 42 držav z vseh kontinentov.
16. 10. 2009 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave slik slikarke Darje Štefančič iz Rakeka na temo Daljave.
8. 11. 2009 – Pančevo, Srbija, Otroški kulturni center; otvoritev razstave likovnih del otrok iz 40 držav na temo Tihožitje in Kdo sem jaz? Kdo je moje ljudstvo? (iz arhiva revije Likovni svet in Galerije likovnih del mladih Celje).
18. 11. 2009 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave likovnih del otrok Otroškega vrtca Šmarje pri Jelšah.
30. 3. 2010 – Gaziantep, Turčija; otvoritev razstave likovnih del mladih iz 45 držav na temo Etno oblačila in folklorni plesi mojega naroda (iz arhiva Galerije likovnih del mladih Celje).
9. 4. 2010 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave likovnih del otrok iz mednarodne zbirke Little Art e. V iz Münchna v Nemčiji.

7. 5. 2010 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del XV. mednarodnega razpisa revije Likovni svet na temo Etno oblačila in folklor mojega ljudstva in razstave Afganistanskih otrok, ki so sodelovali na likovni delavnici na isto temo.
- Na otvoritvi so bili prisotni veleposlanica Kraljevine Norveške, ga. Helwig Vikor, veleposlanik Republike Srbije, g. Filipov, konzul veleposlaništva Belorusije, ga. Klebanovič, namestnica veleposlanika Romunije, ga. Mortu, namestnik veleposlanika Grčije, g. Fouyas, konzul veleposlaništva Republike Češke, g. Šmejkal, namestnik veleposlanika Turčije, g. Atatanir, ataše za kulturo veleposlaništva Ruske federacije, ga. Klišenkova, konzul veleposlaništva Republike Indonezije, g. Ismojo.
21. 6. 2010 – Teheran, Iran, Veleposlaništvo Republike Slovenije; otvoritev razstave likovnih del otrok afganistanskih staršev v pregnanstvu v Teheranu ter afganistanskih otrok iz mesta Herat v Afganistanu.
22. 7. 2010 – Pitesti, Romunija, Etno muzej Pitesti; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
15. 9. 2010 – München, Nemčija; otvoritev razstave ob 200 – letnici Oktoberfesta.
5. 10. 2010 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave ikon Alimpija Košarkoskega iz Šoštanja.
9. 10. 2010 – Mostar, Bosna in Hercegovina, Galerija Kosača; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
8. 11. 2010 – Pančevo, Srbija; otvoritev razstave ob 857. obletnici ustanovitve Pančeva.
3. 4. 2011 – Hong Kong, Kitajska; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet na Festivalu mladosti.
15. 5. 2011 – Celje, Galerija likovnih del mladih Celje; otvoritev razstave nagrajenih del XVI. mednarodnega razpisa revije Likovni svet in podelitev priznanj.
30. 5. 2011 – Trabzon, Turčija; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
28. 3. 2012 – Gaziantep, Turčija, Oservatorij Gaziantep; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
22. 4. 2012 – Hong Kong, Kitajska; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
4. 10. 2012 – Beograd, Srbija, Dečji kulturni center; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
10. 11. 2012 – Pančevo, Srbija, Dečji kulturni center; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
28. 11. 2012 – Izola, Dom kulture; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
29. 11. 2012 – Izola, Italijanski kulturni center; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
30. 11. 2012 – Izola, Sončna dvorana; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
10. 12. 2012 – Madrid, Španija, Egiptovski kulturni center; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
- december 2012 – Maribor, OŠ Prežihov Voranc; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.

31. 5. 2013 – Ljubljana, Ruski center znanosti in kulture; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
26. 9. 2013 – Beograd, Srbija; otvoritev razstave likovnih del mladih ob 20. obletnici slikarske šole Artino v Beogradu.
24. 10. 2013 – Vodice, OŠ Vodice; otvoritev razstave likovnih del mladih ob 50. obletnici šole (iz arhiva revije Likovni svet).
29. 11. 2013 – Praga, Češka, Srbski kulturni center; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
3. 12. 2013 – Celje, Muzej novejšje zgodovine Celje; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
16. 12. 2013 – Beograd, Srbija, Dečji kulturni center; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
- december 2013 – Kauda, Sudan; razstava s Tomom Križnarjem.
- december 2013 – Darfur, Sudan; razstava s Tomom Križnarjem.
22. 5. 2014 – Ptuj, Galerija občine Ptuj; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
20. 7. 2014 – Banjul, Gambija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
22. 7. 2014 – Krokobite, Gambija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
21. 8. 2014 – Moskva, Rusija, Kulturni center Moskvorečje; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
26. 11. 2014 – Kumasi, Gana, Francoski kulturni center; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
28. 4. 2015 – Kraljevo, Srbija, Narodni muzej Kraljevo; otvoritev razstave v okviru Majskega salona mladih.
13. 5. 2015 – Moskva, Rusija, Kulturni center Moskvorečje; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
1. 6. 2015 – Montana, Bolgarija, Galerija Kutlovica; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
23. 10. 2015 – Celje, Muzej novejšje zgodovine Celje; otvoritev razstave nagrajenih likovnih del XX. mednarodnega razpisa revije Likovni svet in podelitev priznanj.
17. 12. 2015 – Košice, Slovaška, Kulturni center Košice; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
21. 12. 2015 – Debrecen, Madžarska; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
21. 3. 2016 – Samsun, Turčija, Piazza AVM; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Etno oblačila (iz arhiva revije Likovni svet).
28. 4. 2016 – Bosanska Krupa, Bosna in Hercegovina, Kulturni center; Otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
28. 6. 2016 – Torun, Poljska; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
22. 8. 2016 – Vladimir, Rusija, Dom folklore; otvoritev razstave likovnih del mladih na temo Etno oblačila (iz arhiva revije Likovni svet).
23. 5. 2016 – Moskva, Rusija; otvoritev razstave slikarja Davida Ruja.

2. 9. 2016- Celje, Muzej novejšje zgodovine Celje; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
27. 2. 2017 – Samsun, Turčija, Mestni muzej; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
11. 4. 2017 – Celje, Muzej novejšje zgodovine Celje; otvoritev pregledne razstave grafik, nastalih na mednarodnih grafičnih delavnicah v letih 2002 – 2016 na temo Arhitektura in zgodovina Celja.
10. 8. 2017 – Sayansk, Sibirija, Rusija, Mestna galerija; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet Narodna noša in plesi mojega ljudstva.
22. 8. 2017 – Vladimir, Rusija, Etnografski muzej; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet na temo Narodna noša in plesi mojega ljudstva.
24. 11. 2017 – Griže, OŠ Griže; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
6. 2. 2018 – Angarsk, Sibirija, Rusija, Umetniška šola No.1 Angarsk; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet na temo Narodna noša in plesi mojega ljudstva.
5. 4. 2018 – Montana, Bolgarija, Občinski mladinski center; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
13. 4. 2018 – Irkutsk, Sibirija, Rusija, Irkutski regionalni umetniški center; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet na temo Narodna noša in plesi mojega ljudstva.
28. 4. 2018 – Kaliningrad, Rusija, Kaliningraski državni umetniško-zgodovinski muzej; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
4. 5. 2018 – Vilnius, Litva, Litovski študentski center za neformalno izobraževanje Vilnius; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
8. 5. 2018 – Minsk, Belorusija, Državna akademija likovne umetnosti Minsk; otvoritev razstave grafik na temo Zgodovina in arhitektura Celja, nastalih na mednarodnih grafičnih delavnicah v Celju.
15. 5. 2018 – Usolje Sibirskoe, Sibirija, Rusija, Mestni muzej; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet na temo Narodna noša in plesi mojega ljudstva.
22. 5. 2018 – Dzeržinsk, Belorusija, Dzeržinski naravoslovno- zgodovinski muzej; mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
1. 7. 2018 – Osijek, Hrvaška, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet v okviru Osiječkega poletja kulture.
2. 7. 2018 – Mali Idoš, Srbija; razstava ob Festivalu kratkometražnega filma.
4. 7. 2018 – Bratsk, Sibirija, Rusija, Mestni zgodovinski muzej Bratsk; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet na temo Narodna noša in plesi mojega ljudstva.
20. 9. 2018 – Stankovo, Belorusija, Regionalni muzej ljudske obrti; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.
21. 9. 2018 – Bratsk, Sibirija, Rusija, Umetniška šola Bratsk; otvoritev mednarodne razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet.

5. 11. 2018 – Koprivnica, Hrvaška; otvoritev razstave likovnih del mladih iz arhiva revije Likovni svet v okviru občinskega praznika.

slika 96: ODPRTJE RAZSTAVE V BEOGRADU LETA 2000
(leta 2000; prvi kulturni dogodek med Slovenijo in Srbijo po razpadu Jugoslavije;
v ospredju so veleposlaniki Argentine, Indije, Cipra in Romunije;
iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

slika 97: AVTOR RAZSTAVE MED VPISOM V KNJIGO VTISOV
(leta 2018; Mihailo Lišanin se vpisuje v knjigo vtisov na razstavi v mestu Zima, Sibirija;
iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Z različnimi dejavnostmi, ki jih je organiziral v okviru delovanja svoje galerije, je Mihailo Lišanin želel popestriti kulturni utrip dogajanj v Celju. Porodila se je ideja, da bi organiziral mednarodno kiparsko-grafično delavnico za odrasle. Tema naj bi bila »Arhitektura in zgodovina Celja«. Na tak način je želel Celje postaviti ob bok ostalim svetovnim središčem likovne kulture. »Imeli smo vse pogoje: lokacijo, uveljavljeni mednarodni razpis za mlade in poznanstva s kiparji, slikarji in grafiki v več kot 50 državah,« se idejnih začetkov spominja Mihailo Lišanin.

Idejo so uresničili in julija leta 2002 je na celjskem Starem gradu potekala prva kiparsko-grafična delavnica za odrasle, na kateri so sodelovali priznani kiparji in grafiki iz Slovenije in Hrvaške.

slika 98: SPROŠČENO DELOVNO VZDUŠJE NA 1. KIPARSKO-GRAFIČNI DELAVNICI (leta 2002; Stari grad Celje; Boris Roce, Solidea Guerra, Nevenka Miklenić in Nika Stupica; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

To je bilo prvo dogajanje, s katerim so v Celju popestrili poletna kulturna dogajanja. Kasneje se je iz teh začetnih poskusov popestritve dogajanj v Celju razvilo tradicionalno dogajanje Poletje v Celju, ki ga organizira Zavod Celeia Celje.

Kiparsko-grafična delavnica je potekala tudi naslednje leto in sčasoma so postale tradicionalne. Do sedaj je na njih sodelovalo 62 priznanih umetnikov iz 14 držav sveta. Vsak ustvarjalec lahko na koloniji sodeluje največ dvakrat.

S svojimi deli, v katerih so iz lesa in gline ter na papirju upodobili znamenite Celjane (Barbaro Celjsko, Veroniko Deseniško, Friderika Celjskega, Almo Karlin ...) in bolj ali manj znane arhitekturne znamenitosti Celja, so umetniki ustvarili svojevrstno zbirko umetniških del, ki skozi oči likovnih umetnikov pričajo o zgodovini Celja in Celjanov. Likovna dela so v glavnem nastala ob umetniškem razmišljanju in doživljanju podobe nekega mesta, ki so jih avtorji doživljali ob prvem srečanju s Celjem, njegovo zgodovino in arhitekturo.

slika 99: ENA OD SKULPTUR, NASTALIH NA KIPARSKO-GRAFIČNI DELAVNICI
(delo kiparja Franja Jurčina iz Samobora na Hrvaškem; iz Kataloga 15 let mednarodnih
grafičnih delavnic na temo Arhitektura in zgodovina Celja; Celje, april, 2017)

Kiparsko-grafične delavnice so najprej potekale v idiličnem okolju celjskega Starega gradu, kjer je delovala tudi Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje, ki jo je vodil Mihailo Lišanin. Kiparji so lesene skulpture Celjskih izdelovali iz grajskih lip, ki so jih posekali v okolici gradu. Izdelovali pa so tudi male plastike iz gline v tehniki Japonskega rakuja. To je starodavna japonska tehnika dekorativnega žganja keramike in omogoča nastajanje atraktivnih unikatnih vzorcev.

Na Starem gradu so izvedli dve kiparski delavnici. Po dveh letih so jim prepovedali organizacijo kiparskih delavnic z obrazložitvijo, da lahko med žganjem gline zažgejo tudi grad. V naslednjih letih so izvedli še dve grafični delavnici, nato pa se je, ko je Galerija likovnih del mladih Stari grad Celje na Starem gradu prenehala delovati, prestavila tudi lokacija za izvedbo kiparsko-grafičnih delavnic.

slika 100: DEL RAZSTAVE MALIH PLASTIK V GALERIJI NA STAREM GRADU CELJE
(leta 2003; iz osebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Od leta 2006 so jih pod okrilje prijazno sprejeli v Domu sv. Jožefa nad Celjem, kjer jim je vso gostoljubnost zagotovil direktor, g. Jožef Planinšek. V Domu sv. Jožefa se je zvrstilo že trinajst grafičnih delavnic. Vsi udeleženci so v domu nastanjeni, v stranskih prostorih pa imajo na razpolago tudi atelje in grafično delavnico z vsemi potrebnimi stroji. Od leta 2006 se je delavnica preimenovala v grafično delavnico.

Gospod **Jožef Planinšek** nam je takole opisal njuno sodelovanje: »Gospoda Lišanina poznam že kar nekaj časa, saj je ob svojih delavnicah na celjskem gradu večkrat imel pri nas nastanjene udeležence iz različnih koncev sveta. Bilo nam je po svoje zanimivo in presenečeni smo bili, koliko povezav ima. Ko je z delavnicami na gradu prenehal, se je obrnil na nas s prošnjo, če bi delavnice, sicer mislim, da v manjšem obsegu, lahko živele še naprej pri nas. Kar hitro smo našli skupni jezik, mi bomo zagotavljali bivanje za udeležence, on pa bo poskrbel, da bomo od vsakega udeleženca dobili določeno število grafik. Kot smo se domenili, tako smo začeli sodelovati in sodelujemo še danes. Gospod Lišanin je korekten in redno poskrbi, da vse poteka po dogovorjenem protokolu. Tako imamo že lepo število grafik, ki jih kdaj komu poklonimo kot spomin na našo ustanovo ali sodelovanje, hkrati pa mnoge tudi krasijo stopnišča naše hiše.«

slika 101: MED OBISKOM GRAFIČNE DELAVNICE 2018
(leta 2018; Dom sv. Jožefa Celje; Klara s slikarko Seido Belegović, slikarjem Dragišo Čosićem in Mihailom Lišaninom; fotografija je last raziskovalk)

Ob obletnicah delovanja delavnic so pripravili priložnostne razstave, ki so bile v galeriji Zavoda za zdravstveno varstvo Celje (ob peti obletnici delovanja – 29. 1. 2018), v galeriji Kvartirne hiše Celje (ob deseti obletnici delovanja – 5. 9. 2012) in v Muzeju novejšje zgodovine Celje (ob petnajsti obletnici delovanja – 11. 4. 2017). Grafike, ki so nastale v okviru delavnic, in s tem tudi zgodovino Celja in Celjanov, pa so razstavili tudi v Gaziantepu v Turčiji leta 2005, kar ima za promocijo mesta ob Savinji še poseben pomen.

Na vseh dosedanjih kiparsko-grafičnih delavnicah je nastalo več kot 400 grafik, ki skozi oči likovnih ustvarjalcev prikazujejo zgodovino Celja in njegovo arhitekturo. Zaradi prostorske stiske in »upokojitve« g. Lišanina so vsa likovna dela, ki so nastala na delavnicah, sedaj arhivirana v Zgodovinskem arhivu Celje.

Na dosedanjih kiparsko-grafičnih delavnicah so v letih 2002 – 2018 sodelovali naslednji priznani likovni umetniki iz 14 držav sveta:

- 2002: Nevenka Miklenić, akademska grafičarka (Samobor, Hrvaška); Boris Roce, profesor likovne pedagogike (Rijeka, Hrvaška); Solidea Guerra, akademska slikarka (Abingdon, Anglija); Grozdana Korpar, keramičarka (Samobor, Hrvaška); Franjo Jurčin, kipar (Samobor, Hrvaška) in Nika Stupica, keramičarka (Ljubljana, Slovenija).
- 2003: Nevenka Andoljšek, profesorica likovne pedagogike (Gomilsko, Slovenija); Breda Tekavc, profesorica likovne pedagogike (Gomilsko, Slovenija), Silva Copič, profesorica likovne pedagogike (Ajdovščina, Slovenija) in Lojze Adamlje, akademski grafik (Ljubljana, Slovenija).
- 2004: Pavel Zablockij, grafik (Velikoe Selo, Belorusija); Rosen Conev, akademski grafik (Vratca, Bolgarija); Ivana Todić Andrić, akademska slikarka (Celje, Slovenija) in Tomaž Milač, akademski slikar (Celje, Slovenija).
- 2005: Barbara Jurkovšek, mag. slikarstva (Dol pri Ljubljani, Slovenija); Suzana Vučković, mag. grafike (Beograd, Srbija); nevenka Miklenić, akademska grafičarka (Samobor, Hrvaška), Rosen Conev, akademski grafik (Vratca, Bolgarija); Franjo Jurčin, kipar (Samobor, Hrvaška); Franjo Funkelj, kipar (Slovenske Konjice, Slovenija); Mladen Kralj, kipar (Maribor, Slovenija) in Krasimir Krstev, kipar (Vratca, Bolgarija).
- 2006: Ana Milosavljević, mag. grafike (Soko Banja, Srbija) in Jelica Čulafić, mag. slikarstva (Beograd, Srbija).
- 2007: Andrea Ženuchova, akademska grafičarka (Bratislava, Slovaška); Robert Jančovič, akademski grafik (Bratislava, Slovaška); Vladimir Stanković, mag. grafike (Novi Sad, Srbija); Anastazija Cepf, mag. grafike (Novi Sad, Srbija); Milan Jaklić, akademski slikar (Pančevo, Srbija) in Nada Denić, akademska kiparka (Pančevo, Srbija).
- 2008: Bela Szepessy, akademski grafik (Debrecen, Madžarska); Imre Szilagyi, akademski grafik (Debrecen, Madžarska); Istvan Tamus, akademski grafik (Debrecen, Madžarska) in Arpad Šalamon, grafik (Slovenske Konjice, Slovenija).
- 2009: Ivana Todić Andrić, akademska slikarka (Celje, Slovenija); Tamara Šelest, akademska grafičarka (Minsk, Belorusija); Vladimir Dovgjaljo, akademski grafik (Minsk, Belorusija); Pavel Tatarnikou, akademski grafik (Minsk, Belorusija) in Igor Gardziyonak, akademski grafik (Minsk, Belorusija).
- 2010: Milica Bjelanović, akademska grafičarka (Zrenjanin, Srbija); Boris Roce, profesor likovne pedagogike (Rijeka, Hrvaška) in Emil Sfera, akademski slikar (Pančevo, Srbija).
- 2011: Ivana Mali Vukelić, diplomirana grafičarka (Novi Sad, Srbija); Marta Kiš Buterer, akademska slikarka (Novi Sad, Srbija); Olivera Šipka, diplomirana grafičarka (Banja Luka, Bosna in Hercegovina); Željka Stupar, diplomirana grafičarka (Banja Luka, Bosna in Hercegovina); Jovanka Ulić, mag. risanja (Novi Sad, Srbija) in Dragan Cocha, mag. grafike (Beograd, Srbija).
- 2012: Dragan Cocha, mag. grafike (Beograd, Srbija); Amira Hazirović, diplomirana grafičarka (Novi Pazar, Srbija); Asmir Husović, diplomirani grafik (Novi Pazar, Srbija) in Faris Redžepagić, diplomirani grafik (Novi Pazar, Srbija).
- 2013: Dilara Mataraci, študentka likovne akademije (Trabzon, Turčija); Rovenka Božič, slikarka (Bled, Slovenija); Violeta Noy, študenta likovne akademije (Barcelona, Španija); Željka Pestorić, dijakinja srenje likovne šole Petar Lubarda (Cetinje, Črna Gora) in Ksenija Efimenko, (Moskva, Rusija).

- 2014: Nesla Đokić, dijakinja srednje likovne šole Petar Lubarda (Cetinje, Črna Gora); Anđela Burić, dijakinja srednje likovne šole Petar Lubarda (Cetinje, Črna Gora) in Andrea Miljanić, dijakinja srednje likovne šole Petar Lubarda (Cetinje, Črna Gora).
- 2015: Nikolay Penkov, akademski slikar (Montana, Bolgarija) in Jelena Miličević, akademska slikarka (Lazarevac, Srbija).
- 2016: Seida Belegović, mag. slikarstva (Podgorica, Črna Gora), Mateja Rusak, profesorica likovne pedagogike (Varaždin, Hrvaška) in Ayala Ibraginova, dizajnerka (Alma Ata, Kazahstan).
- 2017: Ivana Stjepan Kauzlarić, prof. likovne pedagogike (Varaždin, Hrvaška), Mateja Rusak, prof. likovne pedagogike (Varaždin, Hrvaška), Nikolay Penkov, akademski slikar (Montana, Bolgarija), Andrea Miljanić, študentka Likovne akademije Beograd (Cetinje, Črna Gora).
- 2018: Seida Belegović, mag. slikarstva (Podgorica, Črna Gora) in Dragiša Ćosić, mag. grafike (Beograd, Srbija).

slika 102: ENA OD GRAFIK, NASTALIH NA GRAFIČNI DELAVNICI 2018
(leta 2018; grafika je delo akademskega slikarja Dragiša Ćosića iz Beograda, Srbija)

slika 103: Z ODPRTJA PREGLEDNE RAZSTAVE GRAFIK V CELJU
(leta 2017; grafike so nastale na grafičnih delavnicah v letih 2002 – 2016)

V obdobju, ko je galerija delovala na celjskem Starem gradu, je Mihailo skušal z dodatno ponudbo popestriti utrip dogajanj v Celju. Tako so v idiličnem grajskem okolju organizirali več kulturnih prireditev, na katerih so se predstavili številni mladi umetniki, ki so brali svojo poezijo ali pripravili recitale drugih avtorjev, prikazali gledališke igre, koncentirali na različnih instrumentih ... Teh uvodnih prireditev Poletja v Celju – knežjem mestu se je udeleževalo veliko število ljudi.

V zadnjem obdobju Mihaila vabijo na številne razstave po svetu, kjer sodeluje kot član ali kot predsednik strokovne ocenjevalne komisije, saj si je z dolgoletnim delovanjem na tem področju pridobil številne izkušnje in je za mnoge cenjen strokovnjak.

Do sedaj je sodeloval v naslednjih strokovnih ocenjevalnih komisijah.

- 3. 4. 2007 – Gaziantep, Turčija; Mednarodni razpis mesta Gaziantep
- 10. 3. 2009 – Gaziantep, Turčija; Mednarodni razpis mesta Gaziantep
- januar 2010 – Celje, Slovenija; XV. mednarodni razpis revije Likovni svet
- 2. – 3. 4. 2010 – Gaziantep, Turčija; Mednarodni razpis mesta Gaziantep
- 25. 5. 2010 – Seul, Južna Koreja; II. kongres UNESCO
- januar 2011 – Celje, Slovenija; XVI. mednarodni razpis revije Likovni svet
- marec 2011 – Gaziantep, Turčija; Mednarodni razpis mesta Gaziantep
- januar 2012 – Celje, Slovenija; XVII. mednarodni razpis revije Likovni svet
- 24. 3. 2012 – Gaziantep, Turčija; Mednarodni razpis mesta Gaziantep
- 30. 3. 2013 – Gaziantep, Turčija; Mednarodni razpis mesta Gaziantep
- april 2013 – Celje, Slovenija; XVIII. mednarodni razpis revije Likovni svet
- 23. – 31. 8. 2013 – Hong Kong, Kitajska; strokovni ocenjevalec na razpisu za mlade
- april 2014 – Gaziantep, Turčija; vodenje strokovne komisije Mednarodnega razpisa mesta Gaziantep
- avgust 2014 – Lazac, Srbija; XIX. mednarodni razpis revije Likovni svet
- 26. – 30. 3. 2015 – Gaziantep, Turčija; vodenje strokovne komisije Mednarodnega razpisa mesta Gaziantep
- 10. – 13. 7. 2015 – Lazac, Srbija; XX. mednarodni razpis revije Likovni svet
- 17. – 20. 3. 2016 – Gaziantep, Turčija; Mednarodni razpis mesta Gaziantep
- 17. – 23. 8. 2016 – Vladimir, Rusija; Mednarodni razpis Plener mesta Vladimir
- 1. 3. 2017 – Gaziantep, Turčija; Mednarodni razpis mesta Gaziantep
- 10. – 13. 7. 2017 – Lazac, Srbija; XXI. mednarodni razpis revije Likovni svet
- 17. – 23. 8. 2017 – Vladimir, Rusija; Mednarodni razpis Plener mesta Vladimir
- 28. – 30. 4. 2018 – Kaliningrad, Rusija; Menarodni razpis mesta Kaliningrad

slika 104: MED ZAHTEVNIM DELOM STROKOVNE OCENJEVALNE KOMISIJE
(leta 2016; Vladimir, Rusija; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 105: STROGI OCENJEVALCI MED DELOM
(leta 2017; Gaziantep, Turčija; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 106: MED IZBRANIMI NAJBOLJŠIMI PRISPEVKI
(leta 2015; Lazac, Srbija; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Leta 2018 se je Mihailo z Mestno občino Celje uspel dogovoriti, da so prevzeli in tako ohranili Mednarodni razpis za mlade likovne umetnike. Razpis sedaj vodi Muzej novejše zgodovine Celje. Mihailova načrtana pot se bo tako nadaljevala tudi po njegovi upokojitvi.

Z Zgodovinskim arhivom Celje pa se je dogovoril, da jim bo predal vso svojo dokumentacijo. Sedaj ureja še zadnje gradivo, ki ga bo predal arhivu.

V arhivu pa že hranijo zbirko vseh grafik, ki so nastale na kiparsko-grafičnih delavnicah v letih 2002 do 2018 in zbirko novoletnih voščilnic, ki jih je Mihailo prejemal s celega sveta.

slika 107: MED OGLEDOM ZBIRKE GRAFIK V ZGODOVINSKEM ARHIVU CELJE
(leta 2019; Tea med ogledom grafik, ki prikazujejo zgodovino Celja in Celjskih;
fotografija je last raziskovalk)

slika 108: RAZGLEDNICA S PREDSTAVITVIJO DEJAVNOSTI GALERIJE LIKOVNIH
DEL MLADIH STARI GRAD CELJE
(iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Mihailo je s svojim uspešnim mednarodnim delovanjem in s številnimi prijateljskimi vezmi poskrbel, da je tudi mesto Celje navezalo mednarodne vezi.

Njegovo sodelovanje z Mizyal Karabiber Nacaroglu in njenim Muzejem Mizyal ter mestom Gaziantep v Turčiji, je botrovalo pobratanju mest Gaziantep in Celje. Maja 2013 sta župan Mestne občine Celje, gospd Bojan Šrot in župan turškega mesta Gaziantep, dr. Asim Güzelby, podpisala listino o sodelovanju obeh mest.

Sodelovanje z veleposlanico na Slovaškem, gospo Ado Slivnik, je pripeljalo do podpisa dogovora o sodelovanju med Celjem in Trenčinom, krajem, kjer je svojo bogato življenjsko pot zaključila cesarica Barbara Celjska.

Sodelovanje z akademskim slikarjem Emilom Sfero iz Pančeva v Srbiji je bilo povod za sodelovanje Zgodovinskih arhivov, Rotary klubov in knjižnic obeh mest.

slika 109: ENA OD RAZSTAV, KI SO BOTROVALE TRDNEMU SODELOVANJU
(leta 2012; razstava v Planetariju mesta Gaziantep; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Mihailo sedaj potuje po svetu, pripravlja razstave, sodeluje v mednarodnih ocenjevalnih komisijah

Trenutno pripravlja izdajo knjige Zgodba o Avanu in Mrku, ki jo je napisala deklica s posebnimi potrebami iz Osijeka. Akcijo za izdajo knjige sta konec leta 2018 začela z dr. Ireno Bando. Knjiga bo izšla leta 2019 v okviru Osiješkega kulturnega poletja.

O pomenu Mihaila Lišanina je **prof. Svetlana Vešić Ralević** zapisala: »Mihailo Lišanin je zaradi svojega dela in nesebičnega prizadevanja državljan sveta. Povsod je dobrodošel in toplo sprejet, saj njegove razstave združujejo različne države, nacionalnosti in vere. Poleg tega je v Celju sprejel in gostil veliko število nagrajenih udeležencev, prirejal razstave umetnikov iz celega sveta, združeval in spoznaval otroke, mladostnike, likovne pedagoge in umetnike različnih kultur. Na tak način je oblikoval široko mrežo poznanstev širom sveta. V okviru te mreže se združujejo ljudje z velikim spoštovanjem in hvaležnostjo za vse, kar je do sedaj naredil.«

NAGRADE IN PRIZNANJA

Zagotovo so za Mihaila največja nagrada srečni obrazi otrok, ki so bili med nagrajenci na njegovih natečajih. Toplina in hvaležnost, ki veje iz njihovih pogledov, ga vedno osrečijo.

Za svoje predano delo povezovanja držav na področju likovne kulture in za vse, kar je naredil za mlade umetnike sveta in za promocijo njihove likovne ustvarjalnosti, je dobil številna priznanja in nagrade na vseh koncih sveta.

S kančkom grenkobe pove, da je malo žalosten, ker so pomen njegovega dela v svetu zaznali veliko prej kot v domovini.

Med več kot šestdesetimi nagradami in priznanji, nazivi častnega meščana, povabili za ocenjevalca na mednarodnih razpisih ... smo jih izbrale le nekaj, ki jih bomo predstavile.

O njegovih priznanjih, pokalih in medaljah, ki jih je dobil za uspehe na športnem področju, smo že pisale.

Že leta 1999 je za uspešno sodelovanje na področju povezovanja mladih umetnikov prejel Zlato plaketo Muzeja Samsun v Turčiji

slika 110: ZLATA PLAKETA MUZEJA SAMSUN, TURČIJA

Ob odprtju mednarodne razstave likovnih del mladih na temo Konj v Moskvi (Rusija) leta 1999, je direktor Galerije vseruske asociacije mednarodnih kulturnih zvez, gospod Aleksander Ponko, Mihailu, po pooblastilu Ministrstva za kulturo Ruske federacije, predal spominsko medaljo za promocijo likovne kulture mladih in povezovanje držav na kulturnem področju.

Leta 2000 je v Argentini prejel Zlati ključ častnega gosta mesta Villa Constitution in priznanje Rotary kluba z obrazložitvijo: »Za osebni prispevek k promociji likovne kulture mladih...«.

slika 111: MED PODELITVIJO ZLATEGA KLJUČA V ARGENTINI
(leta 2000; Villa Constitucion; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 112: POTRDILO O PREJEMU ZLATEGA KLJUČA
(iz leta 2000)

slika 113: MED SVEČANIM SPREJEMOM V ROTARY KLUBU, ARGENTINA
(leta 2000; Villa Constitucion; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

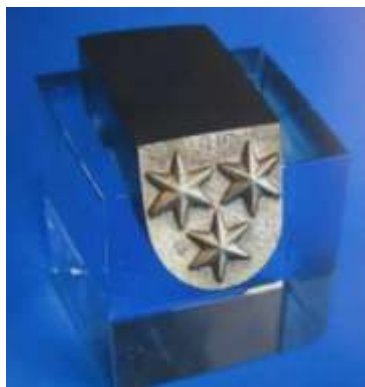
Leta 2003 so njegova prizadevanja in zasluge zaznali tudi v domačem Celju. Bil je med prejemniki Bronastega grba mesta Celje. Obrazložitev so pričeli z besedami: »Za promocijo likovne kulture mladih vsega sveta in s tem mesta Celja v Sloveniji in zamejstvu....«.

V reviji Likovni svet se je Mihailo zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je dobil visoko občinsko priznanje. »Vznemirjen in počaščen sem sprejel to priznanje za več kot 10-letno delo na področju likovne kulture mladih in odraslih Slovenije in za promocijo Celja v šestdesetih državah na vseh kontinentih.

Ob tej priložnosti naj se zahvalim vsem tistim, ki so v vseh teh letih verjeli v vizijo novih odnosov v likovni kulturi, posebej v kvaliteto likovne ustvarjalnosti otrok in mladih ter so imeli pogum, da smo, kljub nerazumevanju in uporju samooklicanih razsodnikov, vztrajali ter dokazali, da smo na pravi poti. Zahvaljujem se likovnim pedagogom in mentorjem umetniških šol, galerij in muzejev v 26 državah, ki berejo Likovni svet, posameznikom ter podjetjem, ki so imeli čut za prihodnost in ustvarjalnost mladih ter so mi stali ob strani pri mojih projektih,« je zapisal. (Likovni svet; september 2010, številka 150, stran 57).

slika 114: PREJEMNIKI VISOKIH OBČINSKIH PRIZNANJ LETA 2003
(leta 2003; skupinska slika vseh prejemnikov visokih občinskih priznanj MO Celje za leto 2003;
iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

slika 115: BRONASTI CELJSKI GRB

Leta 2006 je bil Mihailo nominiran za Naj Celjana v akciji tednika Celjan. Uvrstil se je v finalni izbor, kar mu je veliko pomenilo.

slika 116: POTRDILO ČASOPISA CELJAN
(iz leta 2007)

Leta 2008 so ga v Bangaloreju v Indiji razglasili za Častnega gosta mesta in ceremoniala ob odprtju prve otroške galerije v Indiji v organizaciji World of Art India. Mihailo Lišanin je ustanovitelju prve galerije mladih v Indiji za otvoritveno slovesnost podaril 200 slik mladih umetnikov iz vsega sveta iz arhiva revije Likovni svet.

slika 117: ČASTNI GOST WORLD OF ART INDIA
(leta 2008; med svečano prireditvijo; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Za uspešno sodelovanje in za velik prispevek k promociji umetniške kulture so mu v Montani v Bolgariji leta 2008 podelili Častni znak mesta Montana. Priznanje mu je podelil župan mesta, gospod Zlatko Živkov. Priznanje je drugo največje priznanje mesta. Mihailo je bil šele drugi tujec, ki je prejel to visoko priznanje.

slika 118: DIPLOMA – ČASTNI ZNAK MESTA MONTANA, BOLGARIJA
(iz leta 2008)

Leta 2008 je zaradi uspešnega sodelovanja in promocije likovne umetnosti mladih postal tudi Častni gost mesta Dzeržinsk v Belorusiji.

slika 119: DOKAZILO - ČASTNI GOST MESTA DZERŽINSK, BELORUSIJA
(iz leta 2008)

Leta 2010 je, kot edini tujec, prejel prestižno nagrado Aryabhata International Award v Indiji. Nagrado podeljujejo za odlične dosežke na različnih področjih in so lahko namenjene tudi ljudem iz različnih koncev sveta. Mihailo je na to priznanje zelo ponosen.

slika 120: MIHAILO S PRIZNANJEM ARYABHATA INTERNATIONAL AWARD
(leta 2019; fotografija je last raziskovalk)

Leta 2010 je Mihailo prejel Zlato unikatno plaketo za desetletno sodelovanje in promocijo likovne kulture mladih Gaziantepa in Turčije. Priznanje mu je izročil župan mesta Gaziantep, dr. Asim Guzelbey.

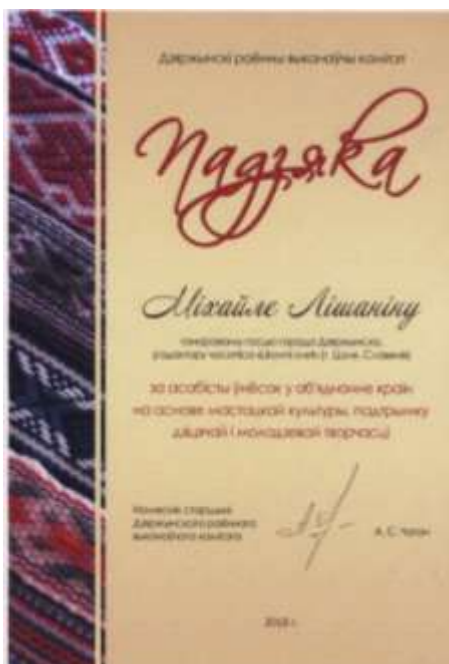
slika 121: ZLATA PLAKETA ZA MIHAILA LIŠANINA V GAZIANTEPU
(leta 2010; dr. Asim Guzelbey predaja plaketo Mihailu Lišaninu;
iz sebnega arhiva Mihaila Lišanina)

Mihailo je ponosen tudi na vsa povabila za člana strokovnih ocenjevalnih komisij na mednarodnih razpisih za likovna dela mladih in za vse prošnje za postavitve razstav likovnih del mladih. Takšna povabila je v zadnjem času dobil za Ataturov festival mladosti v Ankari v Turčiji, za Festival mladosti v Hong Kongu na Kitajskem, pa v Rusijo, v Sibirijo, v Belorusijo, v Gano ... Eno največjih priznanj mu je bilo povabilo organizacijskega odbora II. zasedanja UNESCO v Seulu v Južni Koreji. Povabili so ga, da na zasedanju z razstavo iz kolekcije Zavoda za ustvarjalni razvoj mladih Celje zastopa likovno ustvarjanje mladih vsega sveta. S ponosom je opazoval slovensko zastavo, ki je vihrala pred zgradbo, v kateri je potekalo zasedanje.

slika 122: MIHAILO KOT GOST NA II. ZASEDANJU UNESCO V SEULU
(leta 2010; Mihailo pred vhodom na zasedanje; iz osebne arhiva Mihaila Lišanina)

Leta 2018 je Mihailo dobil priznanje Častnega gosta mesta Dzeržinsk v Belorusiji. Priznanje je dobil za predano delo pri širitvi likovne umetnosti med mladimi celega sveta.

slika 123: PRIZNANJE ZA ČASTNEGA GOSTA MESTA DZERŽINSK, BELORUSIJA
(iz leta 2018)

Istega leta je prejel tudi županovo priznanje mesta Usolje Sibirskoje v Sibiriji. Priznanje je dobil za uspešno promocijo likovnih del mladih.

slika 124: ŽUPANOVO PRIZNANJE MESTA USOLJE SIBIRSKOJE V SIBIRIJI
(iz leta 2018)

Podobnih priznanj ima Mihailo še veliko. Vsa so mu pomembna in mu dokazujejo, da njegovo delo ni bilo zaman, da je s svojo predanostjo in vztrajnostjo dosegel veliko za promocijo in razvoj mladih likovnih ustvarjalcev in njihovih mentorjev, pa tudi za promocijo Celja in Slovenije.

Zagotovo pa so Mihailu veliko priznanje tudi spodbudne in zelo pozitivne besede njegovih »likovnih« sodelavcev.

Profesorica umetnosti, gospa **Margarita Avramovska** iz Chicaga (ZDA) je zapisala: »Ne glede na to, da je Mihailo Lišanin zaščitni znak likovne umetnosti mladih širom sveta, je, z neprecenljivo energijo in mero komunikacijskih sposobnosti, vzpostavil dragocene stike in povezal ogromno število mladih posameznikov in njihovih staršev, mentorje, profesionalce, ustanove in tako postal potujoča institucija mednarodne kulture in ambasador širjenja ljubezni in miru.«

Likovna pedagoginja, gospa **Darinka Klopčič** iz Vodic v Sloveniji pa: »Mihailo, hvala ti za vsa leta nesebičnega dela in razdajanja mladim, da so se lahko predstavili s svojimi deli izven meja Slovenije in da si nam predstavil tudi druge kulture in ustvarjalnost otrok, mladih velikega dela sveta.«

»Po tolikih letih lahko zapišem, da je ljudi s takšno neomajno voljo, izjemno malo. Predvsem pa je izrazit njegov močan značaj, ki je kdaj koga tudi motil in ga moti še danes, saj je Mihailo Lišanin vedno stopal nekaj korakov pred ostalimi in zaradi tega mnogokrat ni bil razumljen in kdaj tudi zavržen v svojih širokopoteznih idejah.

Njegova izjemna »umetniška pot«, ki jo je razširil praktično povsod po svetu, je neprecenljiv del zgodbe mesta Celja, Slovenije in velikega kosa sveta.

Na njegovi poti so ga vodili: pogum, neomajnost, trma, doslednost, entuziazem, optimizem, širokosrčnost, »daljnovidnost« ter predvsem velika ljubezen do likovne in umetniške ustvarjalnosti mladih. Zapisal se jim je in jim ostaja zvest še danes,« je svoje misli strnila **mag. Marijana Kolenko** iz Celja v Sloveniji.

»Res ni besed, s katerimi bi se v dovolj veliki meri zahvalila g. Mihailu za vso njegovo pozitivno energijo, za vso dobro voljo, za dolgoletno vztrajanje in vse borbe s političnimi in birokratskimi mlini na veter, za vse njegovo osebno in profesionalno delovanje v dobro otrok in mladostnikov naše dežele in dežel vsega sveta, mentorjev ter za edinstveno promocijo likovne kulture mladih – vendar vseeno: veliki HVALA g. MIHAILO LIŠANIN!,« pa dodaja **prof. Tatjana Hočevár** iz Ljubljane v Sloveniji.

slika 125: MIHAILO OB PRAZNOVANJU 60. ROJSTNEGA DNE
(leta 2009; rojstni dan je praznoval z odprtjem razstave likovnih del otrok iz vrtca Šmarje pri
Jelšah; iz osebenga arhiva Mihaila Lišanina)

DRUGI O MIHAILU LIŠANINU

dr. Milan Matijević, Mihailov prvi trener v AK Metalac, Kraljevo (**Kraljevo, Srbija**)

»Uvažena profesorko Jana i učenice Tea i Klara

U prilogu šaljem odgovore na Vaša pitanja u vezi sa pisanjem knjige o jednom od vidjenih građana grada Celja. Posebno me je obradovalo kada sam saznao da ste za viđeniju ličnost Vašeg grada odabrali Mihaila Lišanina, poznatog poslenika u širenju i afirmaciji likovne kulture među maldima u Sloveniji i širom sveta.

Pozdravite moga bivšeg uspešnog atletičara Mihaila Lišanina.

Pozdrav dr Milan Matijević, dipl. ecc.

Mihailo Lišanin u Atletski klub „Metalac“ iz Kraljeva došao je 1965. godine, kao učenik Srednje tehničke škole. Za svoje godine izgledao je lepo razvijen. Njegov stas i razvijenost, na prvi pogled, stvorili su mi predstavu da bi on mogao da bude bacač diska.

Iz razgovora sa Mihailom sam saznao da je on pre dolaska u naš klub bio u redovima izviđača. Za vreme logorovanja sa izviđačima učestvovao je na raznim krosevima i na cilj stizao među prva tri takmičara.

Nakon izvršenog uobičajenog testiranja, ja sam prihvatio Mihailovu želju i uključio ga da trenira sa našim atletičarima, trkačima na srednjim i dugim prugama.

Na kontrolnim treninzima ostvarivao je solidne rezultate. Nakon ovoga uključio sam ga u takmičarsku ekipu. Učešćem na brojnim takmičenjima stekao je takmičarsko iskustvo i postao je nezamenljiv član naše ekipe za takmičenja na srednjim prugama. Mihailo je na takmičenjima ostvarivao veoma solidne plasmane na prvenstvima Srbije i na Saveznim takmičenjima (Prvenstva Jugoslavije). Više puta je bio finalista u takmičenjima za Atletski kup. Bio je nezamenljiv takmičar na atletskoj stazi za AK „Metalac“ na 3.000 m, 5.000 m i 10.000 m. Mihailo ili Liške kako smo ga mi zvali, bio je veoma pouzdan takmičar koji nam je donosio „sigurne“ bodove na ekipnim takmičenjima. Učestvovao je na dugoprugaškim takmičenjima širom Jugoslavije: Maratoni Kadinjača, Kumrovec, Novi Sad. Na treninzima je bio veoma disciplinovan i sprovodio je dosledno moje planove treninga. Zbog moje zauzetosti na poslu često sam mu davao pisane planove za treninge da ih sam sprovede. Na testiranjima sam video da je sve planove dosledno sprovodio, što ga je vodilo ka postizanju veoma solidnih sportskih rezultata. Organizatori jubilarnih uličnih trka su ga često pozivali na ulične trke koje su održavane u Beogradu, Novom Sadu, Obrenovcu, Čačku, Kruševcu, Gornjem Milanovcu.

Mihailo je pripadao jednoj uspešnoj generaciji kraljevačkih atletičara u periodu 1968-1974. godine koja je iznedrila prvake Balkana u krosu, juniorske rekordere na stazi, ekipne prvake na kros takmičenjima, članove juniorske reprezentacije Srbije i Jugoslavije.

Kada je Mihailo izrazio želju da pređe u AK „Kladivar“ iz Celja naš klub mu je kao uspešnom, uzornom i zaslužnom atletičaru izdao ispisnicu bez ikakvih uslovljavanja.

U proteklim godinama, kada Mihailo poseti svoje rodno mesto Lazac kod Kraljeva pozove svoje biše drugove iz kraljevačkog atletskog kluba i slikare na druženje. Ova druženja su kod nas ostavljala veoma impresivne utiske.

Pratio sam Mihaila kao sportistu. Često smo se susretali na prvenstvima Jugoslavije kada se takmičio za AK „Kladivar“ iz Celja.

Uvek se odazivao našem pozivu da učestvuje svake godine na 2. januara na tradicionalnim novogodišnjim trkama u Mrsaču (Kraljevo) kao atletičar „Kladivara“ iz Celja. Na ovim trkama je ostvarivao veoma visoke plasmane

Saznao sam iz Ljubljanskih novina „Delo“ u Celju izlazi časopis „Likovni svet“ za mlade koji uređuje Mihailo Lišanin.

Neki naši umetnici iz Kraljeva su me obavestili da časopis „Likovni svet“, koji uređuje Mihalo raspisuje međunarodne likovne konkurse i da organizuje međunarodne izložbe.

Bili smo oduševljeni kada smo pročitali u novinama da naš Mihailo, laureat brojnih priznanja i nagrada po svetu, organizuje izložbu u Muzeju Kraljeva, svi atletičari iz našeg kluba, koji su ga poznavali i koji ga nisu poznavali, su došli da prisustvuju prezentaciji. Tada smo saznali da revija „Likovni svet“ iz Celja organizuje uspešne međunarodne konkurse širom sveta.

Mene kao njegovom bivšem treneru, Mihailo se javljao telefonom ili razglednicom iz više zemalja u kojima je otvarao izložbe. Pozdravi koje mi je upućivao podsećali su me na vreme provedeno u sportu sa jednim izuzetnim čovekom koji vrši jednu veliku kulturnu misiju širenja likovne kulture po svetu.

Vaši naponi da ovom izuzetnom pregaocu u širenju likovne kulture u Sloveniji i svetu odate priznanje su za svaku pohvalu. To će biti jedan snažan podsticaj i ostalim poslenicima kulture, da se u što većem broju okupljaju oko ideje Mihaila Lišanina na širenju likovne kulture.

Dr. Milan Matijević, dipl. ecc, Kraljevo, Srbija«

Milivoj Radojčević, prijatelj, atletski sotekmovalec (Novi Sad, Srbija)

»Mihaila Lišanina upoznao sam pre više od 50 godina u Atletskom klubu "Metalac" Kraljevo, gde sam trenirao, a Mihalo počeo da trenira. Brzo sam uočio da se radi o talentovanom mladiću sa predispozicijom za trčanje dugih pruga, što se kasnije pokazalo tačnim. Po dogovoru sa pok.trenerom Valterom Štajnerom je otišao u AK "Kladivar" Celje za koji je nastupa niz godina. S obzirom na talenat mislim da je mogao rezultatski napredovati više ali njegova borba za egzistenciju nije dozvolila, da se više posveti boljim rezultatima, Kroz razna atletska takmičenja smo se sretali i zbližili, jer je on lagano uspostavljao kontakte, bio je kulturni, druželjubiv i fanatično je voleo trčanje, pošto sam i sam bio takav, pa mi je njegovo poznanstvo vrlo imponovalo.

Mihaila sam davno prihvatio kao poznanika i prijatelja a tokom poslednjih godina smo obostranom željom nastavili da se intenzivnije družimo i posećujemo, što ćemo nastaviti i dalje. Kroz te naše posete i druženja sam upoznao Mihailovo angažovanje na širenju likovne kulture i fantastične rezultate koje na tom polju postiže, čime na najlepši i najbolji način afirmiše Celje i Sloveniju u svetu kroz veliki broj izložbi likovnih radova mladih, što je jedinstven slučaj pa možda i fenomen u svetu...Razmišljajući o Mihailu dolazim do zaključka, da je on u svojoj izgradnji ličnosti uspio ugraditi najbolje karakteristike Srpskog i Slovenačkog naroda, što je izuzetno lepo i to me fascinira, za sebe ga smatram Srpskim Slovencem i Slovenačkim Srbinom u najpozitivnijem smislu...Lično sam sretan i počašćen prijateljstvom i druženjem sa Mihailom što obogaćuje i moju ličnost, takodje sam sretan da naše poznanstvo i prijateljstvo traje preko 50 godina ničim pomućeno i nastojaću da tako ostane!

Milivoj Radojčević, 4 puta prvak Jugoslavije u maratonu (42.195 m), Novi Sad, Srbija«

Vlasta Prevolšek, prijateljica, profesorica razrednega pouka (**Štore, Slovenija**)

Gospa Vlasta je odgovorila na naša vprašanja:

»- Mihaila poznam že štiri desetletja. Spoznala sem ga pravzaprav že kot osnovnošolka. Ko je prišel iz Srbije v Slovenijo, se je takoj vključil v okolje. Na povabilo učiteljev in ravnatelja OŠ Štore, ki sem jo takrat obiskovala, je bil je gost v telovadnici naše šole. Ne spomnim se zakaj, mislim pa da zaradi njegovega delovanja na športnem področju. Takoj je name naredil velik vtis. Bil je dober atlet in kot zunanji sodelavec OŠ Štore je v popoldanskem času vodil atletiko za osnovnošolce. Tudi jaz sem takrat pridno trenirala. Znal nas je zelo dobro motivirati. Kasneje smo postali družinski prijatelji in tudi sosedje.

- Kot sem že omenila, je bilo sprva najino sodelovanje povezano preko družine. Na obiskih pri njemu ali pri nas doma je pogovor pogosto nanesel na njegovo poklicno delovanje. Mihailo je sprva imel malo trgovinico v Štorah, ki se je kasneje specializirala za prodajo likovnih potrebščin za likovni pouk. Svojo dejavnost je nato razširil še za potrebe številnih likovnih umetnikov, ki so pri njem kupovali najrazličnejši material za svoje ustvarjanje.

In tako se je rodila ljubezen za umetnost. Iz strojnika je Mihailo presedlal v čisto druge vode - na področje likovne kulture. Z zanimanjem sem spremljala njegovo delovanje. Sodelovanje se je poglobilo v času mojega porodniškega dopusta. Sprehodi do Mihaila in pogovori o njegovem delu so bili še posebej zanimivi. Ko se je začel ukvarjati z organizacijo številnih razstav, pa sem sodelovala kot povezovalka programa pri odprtju mnogih razstav na Dobrni in v Celju. Spoznala sem številne domače in tuje umetnike iz sveta likovne umetnosti.

Iz tega časa se spomnim tudi ene prigode, ki se je srečno končala. Naletaval je prvi sneg, a treba je bilo na odprtje razstave na Dobrno. V Lembergu me je na klancu zaradi spolzke ceste zaneslo in z avtom sem zdrsula po bregu v Dobrnico. K sreči voda ni bila visoka; avto sem pustila tam, mimoidoči so me odpeljali do hotela, ker je bilo potrebno voditi program ob odprtju razstave. Mihailo pa je reševalno akcijo mojega avtomobila organiziral kar preko recepcije hotela. Bližnji kmetje so s pomočjo traktorja avto izvlekli in ga pripeljali na htelško parkirišče.

Pomagala sem mu tudi na samem začetku ustvarjanja revije Likovni svet za likovne pedagoge. Številne članke in razpise, ki jih je Mihailo pripravil, sem prepisovala in urejala na računalniku. Niti sanjalo se mi ni takrat, da bodo to revijo brali v več kot 25 državah po svetu in v najbolj oddaljenih kotičkih sveta.

Ko je vodil Galerijo likovnih del mladih Celje na Starem gradu, sem ga velikokrat obiskala in si vsakokrat z veseljem ogledala likovna dela njegovih ustvarjalcev. Na njegove razstave ob številnih razpisih sem pogosto pripeljala tudi učence OŠ Frana Kranjca, kjer sem zaposlena. Največkrat pomislim na njegova razpisa na temo o konjih in o gradovih.

Sedaj rada spremljam njegove zapise, dogodke, spomine preko Facebook strani. Kadar je doma, se slišiva tudi po telefonu in se tudi obiščeva. Zelo rada prisluhnem njegovim doživetjem, ki jih rad pripoveduje in deli s svojimi prijatelji in družino.

- Mihailo je mesto Celje s svojimi razpisi in njegovo revijo Likovni svet ponesel daleč, daleč v svet. Številni mladi, njihovi starši, likovni pedagogi, najrazličnejši likovni umetniki in ostala strokovna javnost, ki so delovali na likovnem področju, za Celje in Slovenijo morda ne bi nikoli slišali. Korist je bil vzajemna. Tudi Celjani smo nekatere predele sveta, likovno umetnost in ljudi spoznavali preko Mihailovega delovanja. Mihailo je preko svojih razstav in številnih razpisov uspel v Celje in Slovenijo pripeljati tudi številne visoke predstavnike, veleposlanike in druge vplivneže z vseh koncev sveta. Bil je izjemen gostitelj.

- Mihailo je človek, ki je videl drugače in dlje kot drugi. V svojih načrtih je bil drzen. Najprej z odprtjem trgovine z likovnimi materiali. Da si nekdo iz malega naselja Draga, iz domače pisarne, drzne postati urednik revije Likovni svet in jo pošiljati v daljni svet, organizirati številne razstave in natečaje tako doma in širom po svetu, je res pogumno dejanje.

Marsikdaj je bil zaradi tega tudi tarča posmeha, a Mihailo se ni dal. Bil je vztrajen in upal si je sanjati, kar mu je tudi uspelo. Na tej poti svojega delovanja je bil in je še vedno izjemno uspešen, kar dokazujejo številna vabila z vseh koncev sveta, ki jih Mihailo še vedno prejema, tako za postavitev razstav iz njegove bogate zbirke likovnih del mladih in povabil za člana žirije na najrazličnejše konce sveta.

Materialne stvari mu ne pomenijo veliko. Zavzema se za vrednote, ki smo jih ljudje v dobi potrošništva kar malce pozabili. Družina, prijateljstvo, pomoč drugim ipd.

Ponosna in počaščena sem, da sem majhen drobec v mozaiku njegovega bogatega delovanja na področju likovne kulture prispevala tudi jaz.

Vlasta Prevolšek«

Jure Godec, prijatelj; ljubiteljski slikar (Celje, Slovenija)

»Gospoda Lišanina sem spoznal pred leti, ko se je ukvarjal s prodajo pisarniškega in slikarskega materiala, ki smo ga slikarji pri njem kupovali.

Urejal je revijo Likovni svet, v kateri je objavljali članke in dela slikarjev iz cele Slovenije. Tako smo se večkrat srečevali na različnih razstavah in slikarskih kolonijah.

Na moje razstave je rad prihajal; tako npr. na Dobrno, leta 1996, na Železničarsko razstavo v Celju, leta 1996 (ob 150. obletnici obstoja Slovenskih železnic); prav tako na mednarodne kolonije in razstave na Pokljuki, ki so bile posvečene tradicionalnemu pohodu na Triglav, kot slovenskemu simbolu.

Kmalu pa se je začel tudi sam ukvarjati z organizacijo razstav – predvsem otroških slik. Navezal je mednarodne stike, prirejal slikarske delavnice, kamor je povabil strokovnjake, sam pa je bil organizator.

Precej časa je imel svoje prostore na Celjskem Starem gradu, kasneje pa se je preselil v Celjski dom v središču Celja, kjer je prirejal razstave otroških slik iz vsega sveta. S tem je postal mednarodno aktiven in uspešen ambasador Slovenije in Celja.

Lepe pozdrave, Jure Godec«

mag. Marijana Kolenko, prijateljica; likovna pedagoginja, sedaj ravnateljica OŠ Lava Celje (Celje, Slovenija)

»Zgodba z Mihailom Lišaninom se je pričela pred mnogimi leti, tako sem morala kar dobro pobrskati po svojem spominu, da sem si priklicala prve začetke in dolgoletna druženja, ki so tekla v različnih oblikah.

Prvič sva se srečala v Dobrni. Poučevala sem v osnovni šoli v 1. razredu, kasneje sem poučevala likovni pouk, tehniko in gospodinjstvo na predmetni stopnji.

Gospod Mihailo Lišanin se je pred več kot 25 -timi leti začel ukvarjati z uvozom in bogato ponudbo likovnega materiala, ki ga je v skupni državi Jugoslaviji primanjkovalo na vsakem koraku. S pestro in bogato ponudbo likovnih pripomočkov in materialov me je izjemno navdušil, saj sem prvič imela možnost z učenci ustvarjati v novih likovnih tehnikah, kar pred tem ni bilo možno.

Odkril mi je povsem nov svet, ki sem ga izkoristila v celoti, ga približala otrokom v neskončnosti ustvarjanja, saj sem tudi sama neskončno uživala v likovnem ustvarjanju in je še vedno ena izmed mojih največjih ljubezni.

S prvimi nakupi likovnih materialov so se pričela tudi najina sodelovanja na področju likovnih razstav. Kot učiteljica likovnega pouka sem v hotelu Dobrna vsako leto z učenci pripravila zelo odmevno pregledno razstavo likovne ustvarjalnosti učencev. Ideja, da pripravljamo razstavo v hotelu Dobrna, mu je bila zelo všeč in tako se je odločil, da tudi sam organizira kakšno likovno razstavo v istem hotelu.

Tako se je pričelo najino sodelovanje. Ugotovil je, da poleg poučevanja obvladam še vse kaj drugega in me povabil k svojim zamislim: vodenje otvoritev razstav, kasneje nekajkrat tudi kot članico strokovnih žirij ob mednarodnem natečaju »Konj«, ko je pričel izdajati edino revijo namenjeno mladi likovni umetnosti – Likovni svet, me je nekajkrat nagovoril k zapisu strokovnih člankov za revijo, pomagala sem mu pri promociji tako ponudne likovnega materiala kot tudi širjenju zavedanja pomena likovne ustvarjalnosti mladih, nekajkrat sodelovala pri organizaciji likovnih kolonij, ki jih je organiziral in so takorekoč takoj prešle meje Slovenije. Bile so to likovne kolonije vrhunskih umetnikov od slikarstva do grafike.

Sodelovala sem tudi v času, ko je ustanovil lastno – prvo takšne vrste v Sloveniji – Likovno galerijo mladih na Starem gradu Celje, saj se mi je ideja zdela vrhunska iz večih vidikov: da so mladi dobili svojo galerijo je res bilo fantastično in še to na Starem gradu Celje; da se je sistematično promovirala mlada likovna ustvarjalnost, da je v mesto Celje prihajala likovna ustvarjalnost mladih takorekoč z vsega sveta, saj smo lahko spremljali tudi svetovne trende likovne umetnosti ter se skozi to učili tudi mi.....

Najino sodelovanje na vseh teh različnih področjih likovnega ustvarjanja mladih, mi je omogočilo spoznati Mihaila tudi kot človeka, kot osebnost.

Po tolikih letih lahko zapišem, da je ljudi s takšno neomajno voljo, izjemno malo. Predvsem pa je izrazit njegov močan značaj, ki je kdaj koga tudi motil in ga moti še danes, saj je Mihailo Lišanin vedno stopal nekaj korakov pred ostalimi in zaradi tega mnogokrat ni bil razumljen in kdaj tudi zavrnjen v svojih širokopoteznih idejah.

Njegova izjemna »umetniška pot«, ki jo je razširil praktično povsod po svetu, je neprecenljiv del zgodbe mesta Celja, Slovenije in velikega kosa sveta.

Na njegovi poti so ga vodili: pogum, neomajnost, trma, doslednost, entuziazem, optimizem, širokosrčnost, »daljnovidnost« ter predvsem velika ljubezen do likovne in umetniške ustvarjalnosti mladih. Zapisal se jim je in jim ostaja zvest še danes.

Sama sem sodelovala v lepem delu pomembne zgodbe z veliko ljubezni do likovne umetnosti in do mladih, srčnosti, entuziazma in dobrovoljnosti.... brez kakršnega koli pričakovanja plačila ali materialnega.....zdelo se mi je - s svojim znanjem in delom vredno podpreti človeka, ki sanja, želi, zmore, dokazuje, ustvarja in je uspešen pri zarisovanju imena Celje na svetovni zemljevid...

Zgodbo, ki jo je »izpisal« Mihailo Lišanin v mestu Celju in za mesto Celje, je vredno poznati, se je zavedati ter mu dati pravo mesto v mestu!

mag. Marijana Kolenko«

Tatjana Hočevar, prijateljica; prof. likovne pedagogike (Ljubljana, Slovenija)

»Pozdravljeni!

Pozdravljam vaš edinstven projekt pisanje o osebnosti mesta Celje. Izbira g. Mihaila Lišanina je več kot odlična, saj je g. Mihailo res Človek z veliko začetnico in osebnost, ki si takšno pozornost, veljavo in zapis res zasluži.

Doprinos g. Mihaila k razvoju likovnega ustvarjanja mladih je neprecenljiv in v svetovnem merilu mu ni enakega. Vse svoje življenje je posvetil vzpodbujanju, motiviranju, ustvarjanju in promociji likovne kulture mladih ter razvoju in prepoznavanju vrednosti likovnega ustvarjanja otrok in mladostnikov.

Bil je idejni vodja, organizator in aktivator mednarodnega likovnega natečaja revije Likovni svet in Galerije mladih Celje.

Z g. Mihailom sem začela sodelovati že leta 1995, ko je ustanovil in začel izdajati prvi časopis za likovne pedagoge - Likovni svet. Z objavljanjem vseh pomembnih mednarodnih likovnih natečajev v tem časopisu, smo pedagogi dobili ne slutene možnosti kreativnega likovnega ustvarjanja, potrjevanja, povezovanja...naši učenci pa prav tako ne slutene in neprecenljive izkušnje, dodatno motivacijo, potrjevanje, veselje in ponos...

Prav z mednarodnimi likovnimi natečaji revije Likovni svet na temo Konj, kasneje Gradovi in kulturna dediščina..itd pa je resnično vzpodbujal ustvarjalnost mladih vsega sveta, vseh narodov in držav, vseh kontinentov, vseh veroizpovedi in ras, vseh barv kože ..Povezal jih je v veliko ustvarjalno likovno družino, ki se je izražala v istem univerzalnem umetniškem jeziku, se tako povezovala, se srečevala na prireditvah, razstavah in podelitvah priznanj v Celju, po Evropi, Aziji, Avstraliji itd..

Sodelovanje z g. Mihailom je prineslo mojemu pedagoškemu delu in ustvarjanju z otroki in mladostniki v našem Centru Janeza Levca Ljubljana izjemno veliko. Vzpodbudil nas je k drugačnemu likovnemu ustvarjanju, k ustvarjanju s posebno »dodano vrednostjo«, saj so bili učenci ob razlagi, da bodo ustvarjali za mednarodni likovni natečaj, drugače in veliko bolj motivirani za likovno izražanje.

Odprl nam je vrata v nov svet, v likovno druženje z vrstniki iz celega sveta. Posebno pa se je, meni kot pedagogu-mentorju in moji, z zlatim odličjem nagrajeni učenki, vtisnila v srce in trajen spomin posebna gesta, povabilo g. Mihaila na podelitev diplom v Hong Kong. Namreč na 16. mednarodnem likovnem natečaju revije Likovni svet in Galerije mladih Celje je moja učenka dobila zlato priznanje. Aprila, leta 2011 sva tako skupaj z g. Mihailom in še nagrajenki ter mentorji iz Srbije in Irana odpotovali, v organizaciji Plaza Hollywood in umetniške šole Simply Art, na Festival Mladosti v daljni Hong Kong.

Tam so nas namestili v lep hotel in razvajali kot »kralje«. Razkazovali so nam znamenitosti mesta in okolice, gostili so nas v raznovrstnih restavracijah, sprejeli so nas na ministrstvu za šolstvo, na podelitvi diplom zlatim nagrajencem pa so pripravili cel spektakel s tv in radijsko hišo, z raznovrstnimi aktivnostmi in delavnicami.

Res ni besed s katerimi bi se v dovolj veliki meri zahvalila g. Mihailu za vso njegovo pozitivno energijo, za vso dobro voljo, za dolgoletno vztrajanje in vse borbe s političnimi in birokratskimi mlini na veter, za vse njegovo osebno in profesionalno delovanje v dobro otrok in mladostnikov naše dežele in dežel vsega sveta, mentorjev ter za edinstveno promocijo likovne kulture mladih ..vendar vseeno: veliki HVALA g. MIHAILO LIŠANIN!

Prof. lik. ped. Tatjana Hočevar, Ljubljana, Slovenija«

Darinka Klopčič, prijateljica; prof. likovne pedagogike (**Vodice, Slovenija**)

»Že mnoga leta je delo Mihaila Lišanina neprecenljivo na področju razvoja in ustvarjanja mladih. Pred njim ali pa redki posamezniki se za ustvarjalnost otrok, razen v ožjem slovenskem področju ni posvečal nihče. Mlade umetnike in njihovo ustvarjalnost je postavil na vidno mesto v slovenskem in mednarodnem področju. S sodelovanjem na mednarodnih razpisih, ki so objavljeni v reviji Likovni svet so se mladim odprle poti, da svoja likovna dela predstavijo širšemu svetu. Na razstavah v Celju smo lahko občudovali dela mladih celega sveta. Svojemu delu se je predajal nesebično, čeprav je pri tem naletel na mnoge ovire. Za mednarodno prepoznavnost na področju ustvarjalnosti mladih si zasluži državno priznanje.

Z Mihailom sem se osebno spoznala leta 2003, na otvoritvi mednarodne razstave na celjskem gradu. Že vrsto let z likovnimi deli učencev sodelujem na mednarodnih razpisih, ki jih je Mihailo objavljala v reviji Likovni svet. S sodelovanjem na mednarodnih natečajih (Turčija, Poljska, Finska, Srbija, Makedonija, Bolgarija, Indija, Rusija...) so bili moji učenci dobitniki zlatih, srebrnih diplom in mnogih priznanj. Vsa leta so moji učenci zelo uspešno sodelovali na mednarodnem natečaju Folklorja mojega ljudstva.

Zelo vesela sem bila, ko se je odzval mojemu povabilu, da postavi mednarodno razstavo ob jubileju 50 let OŠ Vodice. Učenci, starši in drugi obiskovalci so imeli enkratno priložnost, da so lahko občudovali likovna dela mladih z vsega sveta. S sodelovanjem na mednarodnih natečajih, ki jih je objavljala v reviji Likovni svet, je Mihailo mnogim likovnim pedagogom, tudi meni, omogočil napredovanje v najvišji naziv.

Anekdota ?

Ko je na naši šoli gostovala mednarodna razstava me je vprašal, zakaj nič ne všečkam njegovih objav na Facebooku. Seveda ni vedel, da še nimam svojega profila. Delni »krivec«, da sem odprla profil, je tudi Mihailo.

Mihailo, hvala ti za vsa leta tvojega nesebičnega dela in razdajanja mladim, da so se lahko predstavili s svojimi deli izven meja Slovenije in da si nam predstavil tudi druge kulture in ustvarjalnost otrok, mladih velikega dela sveta.

Likovna pedagoginja svetnica Darinka Klopčič, Vodice, Slovenija«

dr. Irena Bando, prijateljica; dr. sc., knjižničarka na OŠ Jagode Truhelke (**Osijek, Hrvaška**)

»Mihaila sam upoznala prije 20 godina u trenutku kada sam entuzijastički bila predana ideji razvoja Međunarodne kolonije mladih Ernestinovo, gdje sam bila dugogodišnji koordinator. Na njega me uputio Boris Roce iz Rijeke opisivajući ga kao čovjeka koji rado podržava i piše o zanimljivim likovnim manifestacijama na području cijelog svijeta. Vrlo smo brzo stupili u kontakt i ostvarili suradnju, prvo objavom mog članka u Likovnom svetu a nedugo zatim i Mihailovom posjetom u Ernestinovo. Odmah sam primjetila neobičnu kombinaciju njegove poslovne komunikacije-ležernost i preciznost a kasnije shvatila zanimljivu prirodu njegove osobnosti-spoj kreativnog i organiziranog.

Kada sam ga malo bolje upoznala doživjela sam ga kao neobičnog putnika po svijetu u potrazi za ljudima fanaticima koji pokušavaju učiniti svijet boljim. Pa kada bih ga upitala da mi pomogne u ostvarivanju suradnje u nekom djelu svijeta, njegov je odgovor uvijek bio isti: „nema problema“ i odmah sam dobila podatke i vezu iz tog dijela sveta..

Veća suradnja s Mihailom bila je moja pomoć oko organiziranja izložbe dječijih radova s njegovog natječaja Likovni svet. Sve do tada bila sam uvjerena kako je njegov posao lak i lijep, no nakon sudjelovanja u cjelokupnoj organizaciji potvrdila sam samoj sebi da je njegov

posao lijep, ali nimlo lak. Na desetke razgovora, susreta, obilazaka galerija, sastanaka s načelnicima, ravnateljima...i to sve samo za jednu izložbu....a kojih on ima na stotine.

Naš najznačajniji zajednički projekt bio je izdavanje knjige „Priča o Avanu i Mrku“, koju je napisala djevojčica s posebnim potrebama a čiju smo realizaciju započeli krajem 2018.g. Knjiga će se tiskati ove godine zahvaljujući financijskoj i organizacijskoj potpori Mihaila Lišanina te će biti promovirana na Osječkom ljetu kulture.

Svaki susret s Mihailom je bogato iskustvo koje vas ne može ostaviti ravnodušnim. Čast mi je poznavati ga.

Dr.sc. Irena Bando, Osijek, Hrvatska«

mag. Svetlana Vešić Ralević, prijateljica; mag. grafike, direktorica Likovnega studia »Artino« (Beograd, Srbija)

»Već dvadeset i pet godina pratim rad Mihaila Lisanina na polju umetnickog stvaralastva za mlade. Njegovi likovni konkursi spadaju u red najuspesnijih i po kvalitetu radova i po broju zemalja ucesnica. Jako veliki broj dece i omladine iz celog sveta je usavrsavalo svoj likovni talenat slikajuci po njegovim zadatim temama. Najuspesniji radovi su svake godine nagradjivani sto je mnoge ucesnike postaklo da se kasnije i profesionalno opredele za Umetnost. Nagradjene radove Mihailo vec godinama izlaze sirom sveta tako da je i na tom planu izvršio veliki podsticaj u razvijanju likovnog izraza mladih upoznajuci ih sa razlicitim kulturnim nasledjima i osobenostima zemalja ucesnica pogotovu na konkursima cija je tema bila „Folklorna odeća i igre moga naroda“.

Časopis Likovni svet je prvi put izasao davne 1995 godine, i ja se jako dobro secam sa kakvim smo nestrpljenjem ocekivali svaki novi broj. Moram napomentuti da u to vreme nije postojao ovako veliki i brzi protok informacija kao sada i da je ovaj časopis bio izvor svih obavestenja o raspisanim medjunarodnim likovnim konkursima i desavanjima na polju likovnog stvaralastva za decu i mlade ali i za afirmisane i vec poznate likovne stvaraoce sirom sveta. Zahvaljujuci ovom casopisu je i osnovana pre 17 godina mdjunarodna graficka radionica u Celju koja je do sada okupila preko 60 akademskih graficara .Likovni svet je i danas zadrzao svoju osnovnu tematiku s tim sto je sada , zahvaljujuci elektronskim medijima, mnogo sadrzajniji i mnogo dostupniji citaocima i ljubiteljima likovnog stvaralastva na svim kontinentima.

Mihailo Lisanin je zahvaljujuci svom radu i nesebicnom zalaganju, stanovnik sveta. Svuda je dobro dosao i rado vidjen gost jer njegove izlozbe objedinjuju razlicite drzave, nacionalnosti i vere. Pored toga, Mihailo je u Celju ugostio veliki broj nagradjenih ucesnika, dovodio izlozbe iz celog sveta, spajao i upoznavao decu, mlade, likovne pedagoge i umetnike razlicitih kultura. Na taj nacin on je stvorio veliku mrezu poznanstava sirom sveta u cijojoj osnovi lezi veliko postovanje i zahvalnost za sve sto je do sada ucinio.

Saradnja sa Mihailom Lisaninom je zapocela davne 1995 godine i traje do danas. Otvorili smo jako puno izlozbi, zirirali zajedno i njegov ali i druge konkurse i putovali dosta zajedno. I kako smo oboje vredni i posveceni svom radu , tako je i nasa saradnja oduvek bila uspesna. Medjutim, u svakom odnosu, pa tako i u ovom saradnickom, jedan uvek mora biti korak napred. U ovom slucaju je to bio Mihailo. On je taj koji je pokretac, inicijator i snaga svakog projekta kojeg smo ostvarili. On vlada organizacionim vestinama, ja se snalazim bolje u Likovnim umetnostima, zajedno smo jako dobar tim.

Nakon toliko godina druženja i saradnje, naravno da ima i jako puno anegdota. Izdvojila bih jednu kada je na njegov likovni konkurs na temu „Konj“ doslo preko dvadeset hiljada radova iz celog sveta. Na žalost imali smo kratak rok od par dana da pregledamo sve radove i to je islo u krugovima, znaci prvi krug svi konji, pa drugi krug..pa treci..sve u svemu..pregledali smo preko pedeset hiljada konja za par dana. I kada smo završili, pocele su da nam se desavaju cudne stvari. U sta god bi pogledali, videli bi konja. Kao u horor filmovima. Kvaka na vratima, lici na konja, vesalica, lici na konja, fen za kosu, lici na konja. Svako u svojoj hotelskoj sobi je bio prestrasen, prividjali su nam se konji u raznim oblicima svuda oko nas. Nije bilo prijatno, ali za par dna je proslo. Mihailo je nakon ovog slucaja produzio vreme ziranja i promenio temu konkursa.

Prof. Svetlana Vešić Ralević, mag. grafike, direktorica Likovnega studia »Artino«
Beograd, Srbija«

prof. Reni Petrova, prijateljica; umetnica-pedagoginja, ustanoviteljica Likovnega studia *Reniart* (Montana, Bolgarija)

»Spoštovana gospa prof. Jana Draksler in učenki Tea in Klara

Zelo sem vesela, da boste letos napisali knjigo o svojem državljanu, gospodu Mihailu Lišaninu. Poznam ga kot organizatorja mednarodnega razpisa *Konji*, ki ga je organiziral. Moji učenci so na njem sodelovali že pred 25 leti. Zahvaljujoč tekmovanju in nagradam, ki sem jih prejela, sem imela priložnost videti vaše čudovito mesto in Stari grad v Celju ter osebno spoznati gospoda Lišanina.

Z razpisom, revije *Likovni svet*, svetovnimi razstavami z nagrajenimi deli, grafičnimi delavnicami in z vsemi drugimi dejavnostmi je gospod Lišanin prispeval k razvoju ustvarjalnosti mladih, širjenju znanja, veščin in obzorij likovnih pedagogov in umetnikov. Veliko delo, ki vzbuja spoštovanje! Prispevek gospoda Lišanina k spoznavanju ustvarjalnosti mladih, učiteljev in umetnikov z različnih kontinentov, je ogromen. Ustvaril je izredno širok umetniški krog ljudi iz Evrope, Azije, Amerike in Afrike, ki se praktično poznajo in komunicirajo med seboj. Njegov entuziazem in trdo delo, izdajanje in distribucija revije, vodenje grafične delavnice in razpisa ima ogromen pomen za nas, bralce revije in sodelujoče na mednarodnih razpisih.

Vsako novo številko revije pričakujemo z velikim zanimanjem. Iz nje spoznavamo novice iz sveta umetnosti - druga mednarodna tekmovanja, strokovno delo sodelavcev - umetnikov in učiteljev, ustvarjalnost otrok iz različnih predelov sveta, najboljše šole v različnih državah sveta, ne glede na njihovo vero in prepričanja. Spoznavamo različne tehnike, materiale, oblike, načine izdelave in še več. Mihailo Lišanin je ustvaril družbo ljudi z interesom za likovno umetnost, ki se poznajo in komunicirajo med seboj, ne da bi se sploh videli v živo. Zahvaljujoč njemu si izmenjujemo informacije in smo prijatelji in sodelavci.

To sodelovanje je za vsakega od nas izjemno bogastvo in zaradi tega je naše spoštovanje in hvaležnost gospodu Lišaninu izredno veliko.

Sodelujemo že 25 let. Lišanin je štirikrat obiskal naše mesto Montana ter je odprl razstave na temo *Konj*, *Naši gradovi*, *Tihožitja* in *Etnične noše in ljudski plesi mojih ljudi* ter podelil priznanja nagrajencem iz našega mesta. Študenti, učitelji, umetniki in ljubitelji umetnosti v Montani so veseli, da so imeli priložnost videti te razstave in razširiti svoj krog znanja. Za to dejavnost in velik prispevek k promociji umetniške kulture je gospod Mihailo

Lišanin prejel značko častnega gosta mesta Montana, ki mu ga je podelil župan mesta Zlatko Živkov.

Osebnostno sem srečna da poznam gospoda Lišanina in njegov izjemen prispevek k mladim in starejšim umetnikom z vsega sveta. Njegov neizčrpen entuziazem in njegovo delo si zaslužijo občudovanje, hvaležnost in spoštovanje. Za vaše mesto in državo pa je sreča in čast, da ga imate. Želim vam uspeh pri pisanju knjige in upam, da me boste povabili na uradno predstavitev.

Reni Petrova, umetnik-pedagog, ustanovitelj Likovnega studia * Reniart * Montana, Bolgarija»

Nikolay Chebanov, prijatelj; predsednik MRMOO Hiša sveta (**Vladimir, Rusija**)

»Prispevek Mihaila Lišanina k razvoju umetniškega ustvarjanja otrok in mladine je resnično neomejen, tako v neposrednem kot v prenesenem pomenu besede. Mihailo Lišanin je ustanovitelj in vodja nekomercialnega mednarodnega tekmovanja otroških umetniških del, ki ga vodi od leta 1995. V 23 letih obstoja te ustvarjalne dejavnosti je na natečaju sodelovalo 130.000 otrok iz 110 držav sveta. Razstave nagrajenih del pa so potekale v 34 državah sveta. Več kot 20-krat so bile razstavljene tudi v Rusiji.

Za svoj neprecenljiv prispevek k povezovanju držav, ki temelji na umetniški kulturi in spodbujanju umetniškega ustvarjanja in mladinske kulture, je bil Mihailo Lišanin nagrajen s številnimi nagradami po svetu.

Mihailo Lišanin je ustanovitelj edine mednarodne galerije mladih umetnikov, starih od 5 do 20 let, ki vsebuje zbirko iz več kot 100 držav sveta, zbrano v slovenskem mestu Celje. Ima poseben, svetovljanski odnos do otroškega pogleda na svet. Dejavnost Mihaila Lišanina je odlična priložnost za nadarjene otroke širom sveta, da pokažejo svoje sposobnosti in talent ter odkrijejo svoj ustvarjalni potencial. Delo z Mihailom Lišaninom je velik užitek, saj je človek z velikim srcem in neverjetnim talentom. Z njim je lahko razpravljati o kakršnem koli problemu, saj je kompetenten strokovnjak in zelo odgovoren človek.

Nenehno iskanje novih idej, izreden pristop k reševanju problemov, strokovnost in navdušenje mu omogočajo, da vodi različne projekte, plodne dialoge s partnerji in razvija sistem mednarodnih ustvarjalnih stikov.

Naše osebno poznanstvo traja od leta 2004, ko je Mihailo v Vladimiru postavil mednarodno razstavo otroških del na temo »Konji«. Razstavo je odprl izredni veleposlanik Republike Slovenije v Rusiji, dr. Franci Demšar. 16. januarja 2004 je bil v okviru obiska Vladimirja podpisan sporazum o ustvarjalnem sodelovanju med urednikom revije Likovni svet in MRMOO-a Hiše sveta.

Julija istega leta je Mihailo Lišanin obiskal Vladimir, da bi se udeležil petega mednarodnega seminarja mladih umetnikov. Od takrat je Lišanin naš stalni ustvarjalni partner in član žirije tega tradicionalnega tekmovanja.

V okviru dogovora o ustvarjalnem sodelovanju so septembra 2004 predstavniki Hiše sveta, ob odprtju ruske otroške in mladinske fotografske razstave »Umetnost videnja sveta«, obiskali »Stari grad Celje« in vzpostavili stike s fotoklubom Celje.

Mednarodne razstave iz Celja so bile v Vladimiru leta 2016. Mihailo redno sodeluje v mednarodni žiriji našega slikarskega seminarja na prostem.

Obstaja večno vprašanje – Zakaj se Mihailo Lišanin ukvarja z otroškim umetniškim delom? In nanj si odgovori kar sam, ko pravi: »Odrasli, `pravi` umetniki slikajo kar je občinstvu všeč in

mislijo, koliko denarja lahko pri tem zaslužijo. Otroci pa slikajo čisto, z dušo in srcem in to imam rad.«

Nikolay Chebanov, predsednik MRMOO Hiša sveta, Vladimir, Rusija«

mag. Seida Belegović, prijateljica; magistra slikarstva (Podgorica, Črna Gora)

»Više od dvije decenije je kako sam upoznala gospodina Lišanina, koji je i prije našeg upoznavanja bio duboko vezan i opčinjen likovnom umjetnošću i aktivan u oblasti umjetnosti i u kulturi Slovenije. Njegovo uspješno predstavljanje likovne umjetnosti široj javnosti i posebnost na afirmaciji stvaralaštva mladih je bio povod za naše poznanstvo, dalju saradnju i druženje.

Cjelokupan rad gospodina Lišanina se zasniva na povezivanju zemalja u oblasti *umjetnosti i promociji umjetnosti mladih*. *Posvećen je profesionalnom razvoju*, a njegov rad vidim profesionalnim, istraživačkim, originalnim, i prepoznatljivim bez obzira da li je u pitanju umjetnost mladih, vođenje i rad u međunarodnoj grafičkoj radionici sa profesionalnim umjetnicima, rad u brojnim međunarodnim žirijama međunarodnih konkursa za mlade ili je u vezi sa uređivanjem časopisa "Likovni svet". Mislim da je i osnov njegove uspješnosti dobra organizacija na profesionalnim poslovima i zadacima.

Da je gospodin Mihailo Lišanin, dobar čovjek, velika ličnost, jako harizmatičan i spreman za saradnju potvrđuje njegovo trajanje i snažna prijateljstva sa likovnim pedagogima i afirmisanim umjetnicima koja traju decenijama.

Kao likovni pedagog reći ću da gospodin Lišanin svojim znanjem, vještinama, kompetentnošću i entuzijazmom koji ga izdvajaju doprinose ugledu struke.

Jabuka iz cvijeta ne može odjednom preći u zreo plod jer treba realno sagledati stvarnost i moć prirode. Tako gospodin Lišanin prilazi mladim talentovanim likovnim stvaraocima animirajući ih kroz međunarodna takmičenja, izložbe, časopis "Likovni svet", u kojemu afirmiše njihove likovne radove, još od predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta.

Srećna sam što postoji i ponosna što je gospodin Mihailo Lišanin moj prijatelj. Zapravo Mihailo je uvijek tu i nesebično održava prijateljstvo.

To što se gospodin Lišanin posvetio animiranju i afirmaciji likovnog stvaralaštva kod mladih, usmjeravajući njihove sposobnosti i interesovanja, kao i njegova posvećenost vrednovanju likovne umjetnosti i prezentaciji likovnih umjetnika čini ga posebnim i jedinstvenim čovjekom na našoj Planeti.

Prepoznat i priznat kontinuirani rad gospodina Lišanina na svjetskom nivou je vrednovan mnogim svetskim priznanjima za njegov rad od Indije, Turske, Rusije, Bugarske,... no na svim kontinentima. Časopis "Likovni svet" je učinio dostupnim svima koji se bave likovno pedagoškim i umjetničkim radom gdje se susriječemo i upoznajemo sa inovacijama i čuvamo ga pri srcu.

Kada se sjetim našeg prvog susreta u hotela Moskva u Beogradu, kada je nakon pola sata čekanja odustao i krenuo da izađe. Intuicija je uradila svoje, prepoznala sam ga iako znak prepoznavanja nije bila crvena ruža, nego čuperak koji nisam vidjela u prepunom kafeu.

Drugi događaj je bio u Podgorici kada sam gospodinu Lišaninu u organizaciji Ministarstva prosvjete Crne Gore, organizovala Međunarodnu izložbu likovnih radova mladih na temu: "Konji" na kojoj je moj učenik osvojio nagradu. Na dan otvaranja izložbe bili smo gosti Jutarnjeg programa televizije Crne Gore, a potom smo pošli na prijem kod ministra prosvete. Na ulazu u ministarstvo portir koji je prethodno pratio Jutarnji program i gledao učešće i

razgovor gospodina Lišanina, prepoznal ga po čuperku koji je bio njegov imidž, istrčao je iz portirnice, poželio mu dobar dan, pozvao mu lift i ispratio do ministra.
Mag. Seida Belegović, Podgorica, Črna Gora«

Michael Close, prijatelj; akademski slikar, režiser, filmski dizajner in igralec in **Menka Close**, prijateljica; umetnostna zgodovinarica (**Oshawa, Kanada**)

»Imeli smo srečo, da smo se leta 1997 v vaši lepi državi Sloveniji srečali z Mihailom Lišaninom. Z dvema mladima hčerkama, Alexandro in Melanie, sva se udeležila mednarodne likovne kolonije Sinji Vrh. Tudi Mihailo je obiskal kolonijo in tako smo se spoznali. Razvilo se je pravo prijateljstvo. Ob srečanju nam je podaril lepo revijo z naslovom Likovni svet. V tem času je bila naša hči Alexandra stara le štiri leta in Melanie komaj eno leto, a revijo smo obdržali ter jo začeli prejemati mesečno. Revija je izžarevala nekaj čarobnega, kar je ustvarjala Mihailova strast in predanost mladim umetnikom. Z vsako številko revije smo bili seznanjeni s številnimi mednarodnimi umetniškimi tekmovanji. Tako smo na razpise lahko pošiljali umetniška dela Alexandre in Melanie. In pravi užitek je bilo gledati dekleta, ko so prejemala nagrade iz celega sveta. Če Mihaila takrat ne bi srečali in ne bi prejeli njegove revije, za ta tekmovanja ne bi nikoli izvedeli. Njegova ideja je res čudovita. Mihailo je to počel, ne da bi vedel, kako močno vpliva na mlade ljudi po svetu. Ni imel časa pogledati nazaj, vedno je šel naprej. Njegov prispevek k umetnosti, zlasti mladih umetnikov, je zelo pomemben in dokazuje zaupanje v mlade in jim pomaga, da postanejo pomembni akterji v svetu umetnosti. S svojim delom jih tudi povezuje drugega z drugim, ne glede na to, iz katere države so in tako naredi svet veliko manjši. V svojih razpisih se je Mihailo dotaknil tudi številnih vprašanj, ki so danes povezana z zelo pomembnimi zadevami sveta, in na tak način dosegel, da mladi o tem razmišljajo in se izražajo skozi umetniška dela. Umetnost je v rokah mladih zelo močno orodje, ki je pošteno in čisto, saj še niso pod nobenim vplivom. Mihailo je otrokom dal priložnost, da se na tak način izražajo. Imel je vizijo o moči umetnosti in s svojo osebnostjo, s predanostjo povezovanju ljudi in otrok po vsem svetu, jo je uresničil. Njegova revija "Likovni svet" je močno orodje za povezovanje ljudi. Za našo družino je privilegij delati z njim in ga imeti za prijatelja ter misliti, da se je vse to zgodilo zaradi nekega božanskega razloga, saj je postal del našega življenja. Za nas je odprl posebna vrata, ko smo ga obiskali v prelepi Sloveniji. Med mladimi umetniki in na splošno v umetnosti je naredil veliko koristnega. Želimo si, da bi bilo več ljudi kot je Mihailo Lišanin, ki je prispeval k povezovanju v svetu, v času, ko se moramo povezovati na splošni človeški ravni. Eden od nepozabnih trenutkov z Mihailom (enim od mnogih) je bil, ko smo prispeli na letališče Ljubljana in nas je čakal s svojo kamero okoli vratu in, takoj ko nas je zagledal, posnel nekaj fotografij. To nas je razveselilo. počutili smo se dobrodošle, kot da smo bili nekaj posebnega, kot hollywoodski filmski zvezdniki

Michael Close, akademski slikar, režiser, filmski dizajner in igralec

Menka Close, umetnostna zgodovinarica; Oshawa, Kanada«

prof. Maria Cristina Espasandin, prijateljica; akademska slikarka, direktorica Taller del Sol Villa Constitucion (**Santa Fe, Argentina**)

»Prispevek, ki ga Mihailo Lišanin že vrsto let uresničuje za razvoj ustvarjalnosti otrok in mladih, ni le zelo pomemben, temveč je tudi dejavnost, ki jo je treba izpostaviti, saj je velika spodbuda za naše približevanje otroški in mladinski umetnosti. Umetnost je bistveni del

kulture in govori o ideološki preobrazbi družbe, v kateri nastaja. Je eden od posebnih izrazov človeškega bitja in sredstvo komunikacije.

Mednarodna tekmovanja in razstave za mlade, ki jih organizira Mihailo, nam ponujajo možnost raziskovanja sveta skozi različne perspektive, dostopa do nerazložljivega, fantastičnega in nevidnega, do poznavanja in vrednotenja drugih kultur. S pomočjo kreativnega umetniškega izraza ustvarja pristop do otrok različnih narodov in s tem omogoča raziskovanje in bogatenje skozi otroško umetnost.

Razstava ne kaže le na umetniško izražanje vpletenih otrok in na njihovo povezavo z umetniškim svetom, temveč tudi na ustvarjanje stika gledalca z odlikami otroških risb, ki se osredotočajo na njihovo sposobnost prikazovanja. preglednost, pogled na našo realnost in razmislek o sedanjosti. Tako so otroške risbe predstavljene kot primer, v katerem lahko gledalec razmišlja o vidikih naše kulture, običajev, življenjskega sloga in pomena narave.

V današnji visokotehnološki družbi je polje tradicionalne umetnosti obogateno s prispevkom drugih manifestacij, ki prihajajo iz vizualnih komunikacijskih medijev, tako da je veselje podobe del naše vsakdanje resničnosti.

Publikacija Likovni svet je odličen komunikacijski kanal, ki spodbuja razumevanje in prijateljstvo med ljudstvi sveta in dosega večji pristop do drugih kultur. Omogoča nam stik z različnimi umetniškimi manifestacijami, razširjanjem mednarodnih tekmovanj, promocijo izjemnih umetnikov, razstavami, kar pomeni, da odraža trenutno stanje v umetnosti.

Z leti je ta publikacija osvojila svet, pri čemer je prebujala veliko zanimanje za otroke, mladino in odrasle, ki veliko ustvarjajo na področju umetnosti.

Kulturna industrija je postala izjemna raznolikost kulturnih izrazov. Predstavlja se, ne samo razstava, ampak tudi izmenjava, razmislek in dialog o raznolikih praksah sodobne umetnosti.

Prispevek, ki ga daje Mihailo Lišanin, je zelo pomemben, ker omogoča odprtje novih prostranstev za mlade, ki oživljajo obstoj v družbi, ki teži k enotnosti.

Sčasoma je uspel zgraditi mostove do drugih narodov, da bi zbližal različne umetniške izraze in tako omogočil mladim umetnikom, da razstavijo in predstavijo svojo umetnost. Povezava s slikarji, kiparji, fotografi jim pomaga izražati njihove cilje, njihove ideje, njihove vrednote, in svoja čustva ter ustvarja pot za dostop do sveta umetnosti.

Napredek znanosti in tehnologije pomeni, da so v današnji družbi ljudje z ustvarjalnimi idejami potrebni za odziv na izzive, ki se nenehno pojavljajo. Mihailo Lisanin je uspel prebuditi zanimanje za umetnost, ki premaguje jezikovne ovire, rase ali veroizpovedi.

Umetnost ni le praksa ali izdelek, ampak poseben način gledanja na svet, občutek sveta in del tega sveta, ki ga umetnik odloči sprejeti.

Sodelovanje z Mihailom Lisaninom je ustvarilo prijateljstva in sodelovanje med Slovenijo in Argentino. Revija Likovni svet mi je omogočila dostop do kulturnih informacij drugih narodov. Prav tako sodelovanje na mednarodnih tekmovanjih, spoznavanje izjemnih slikarjev, razširitev dejavnosti, ki se izvajajo v Taller del Sol, kot tudi moje osebno delo.

Zahvaljujoč njegovemu povabilu sem se lahko udeležila kolonije naivnih umetnikov v Trebnjem in predstavila osebno razstavo na Starem gradu Celje. Prepričanje, da ne obstajajo ovire za umetnost in izkušnje so nam omogočili, da smo nenehno rasli, se dopolnjevali in delili našo umetnost. Ob številnih kilometrih oddaljenosti umetniške produkcije, ki je bila razstavljena v tako nenavadnem okolju, je bilo preverjanje interesa za mojo umetnost, nepozabna izkušnja.

Po mojem obisku in razstavi v Sloveniji je bil Mihailo Lišanin povabljen, da v Argentini predstavi razstavo na temo "Konj" v mestu Villa Constitucion.

Razstava je privabila veliko število ljudi, ki jih zanima umetniško izražanje otrok iz različnih narodov na to temo. Odvijali so se tudi spremljevalni programi, povezani z argentinsko in slovensko kulturo, med njimi tudi folklorni. Dragocene izkušnje, ki nas seznanjajo z izročilom dežele. Bil je to edinstven in nepozaben trenutek. Razstava je bila potem prikazana še v Rosariu, Santa Fe, St. Nicolasu.

V dneh, ko je Mihailo bil v Argentini, sem pripravila program, ki mu je omogočil, da je spoznal različna mesta, se srečal s umetniki, z uredniki revij za umetnost, z učenci v šolah, s slovensko skupnostjo v Rosariu itd.

Obilica dejavnosti mu je kratila spanec in počitek, a je bilo vredno doživetja in izreka:

»Vrnite se srečno v svojo deželo, uresničite svoje ideje in hkrati ustvarite nove sanje za prihodnost.«

Prof. Maria Cristina Espasandin, direktorica Taller del Sol

Villa Constitucion, Argentina«

Izosimov Yuriy Grigorievič, prijatelj; akademski slikar (**Moskva, Rusija**)

»Pozdravljeni, draga profesorica gospa Jana Draksler in učenki Tea in Klara!

Zame je gospod Mihailo Lišanin človek sveta. Je asket, ki je veliko prispeval k razvoju mladinske likovne ustvarjalnosti. Njegovi projekti so realizirani v številnih državah sveta.

Kot astronaut je po zraku postavljajal številne tirnice okoli Zemlje, da bi predstavil zbirke slik in grafik mladih iz vsega sveta, ki jih je zbral med ljudstvi, ki živijo na tem planetu.

Mednarodna mladinska tekmovanja in razstave, ki jih vodi, pomagajo mladim umetnikom spoznavati dela svojih vrstnikov iz različnih držav in določiti njihovo mesto v umetniškem ustvarjanju.

Njegove zbirke mladinske umetnosti so razstavljane v mnogih državah. Mihailo Lišanin ob otvoritvi razstav v eni ali drugi državi skozi odprta okna predstavi občinstvu - slike mladih umetnikov, v katerih se zrcalijo njihovo delo in domovina.

Delo grafičnih seminarjev v Celju, sodelovanje v žiriji mladinskih razstav in tekmovanj različnih držav, v mednarodnih mladinskih razstavah, pogovori z ustvarjalnimi mladimi in njihovimi učitelji v umetnostnih šolah in likovnih ateljejih in številni materiali so objavljeni na straneh moje najljubše revije o umetnosti. Tako Mihailo Lišanin pomaga mladim umetnikom in razvija povezave mladih v vizualnih umetnostih različnih držav, narodnosti in religij. Delo z Mihalom pomeni »rekel, storil«

Brez dvoma napišite knjigo o gospodu Mihailu Lišaninu.

Izosimov Yuriy Grigorievič, član zveze likovnih umetnikov Rusije, vodja moskovskega umetniškega studia "Uley", zaslužni delavec kulture Ruske federacije, Moskva, Rusija«

Tamara Zablockaya, prijateljica; pedagoginja in **Natalia Ermolovič**, prijateljica; arhitektka (**Dzeržinsk, Belorusija**)

»Majhna glasbenica ali plesalka je bolj opazna v družbi kot majhen likovni umetnik. Zato se oseba, ki spozna svet z umetniško ustvarjalnostjo otrok, ukvarja s plemenitim dejanjem. In taka oseba je Mihailo Lišanin, naš prijatelj še iz prejšnjega stoletja! Zelo smo ponosni, da je med našimi prijatelji nekdo, ki razume in spoštuje otroško ustvarjalnost. Poleg tega Mihailo veliko dela, da bi ljudem iz različnih držav predstavil nenavadno, prijazno in iskreno vizijo sveta otrok.

Pogosto smo si zastavljali vprašanje: kako umetnik in umetnostni kritik ni enakovreden umetnikom in umetnostnim zgodovinarjem, ki delajo v žiriji otroških tekmovanj? Po eni strani je verjetno prirojena sposobnost videti resnično lepo; po drugi strani pa morate imeti v duši nekaj posebnega, da bi otroško likovno delo začutili. Mislimo, da ima Mihailo te lastnosti v celoti.

Lahko preberete veliko znanstvene in umetniške literature o neki državi, lahko poslušate tiste, ki jo obiskujejo že dolgo časa, in mislite, da veste o tej državi že skoraj vse. A samo otroške risbe nam pomagajo začutiti to državo in jo bolje razumeti. Ker otroci nesar ne olepšujejo, v svojih delih ne rišejo neresnice, in kar je najpomembneje, vidijo, kar odrasli lahko prezrejo. Razstave, ki jih organizira Mihailo, ponujajo priložnost za spoznavanje drugih držav, narodov, običajev in dožemanja sveta skozi iskren pogled otroka. Hvala, Mihailo!

Revija se verjetno bere na vseh celinah, vsaj tam, kjer otroci rišejo. Težko je verjeti, da le ena oseba ustvarja revijo. In tako je! Izkazalo se je, da je Mihailo, zahvaljujoč njegovemu neizčrpnemu interesu za ljudi, ustvarjalnost, svet, zahvaljujoč njegovi veliki duši, to zmožen! Hvala, Mihailo!

Pedagoginja Tamara Zablokaya in arhitektka Natalia Ermolovič
Dzeržinsk, Belorusija«

Natalija Mitina, prijateljica; filolog, profesorica na umetniški šoli Sayansk, (**Saynsk, Sibirija, Rusija**)

»Poletje je vedno čas nepozabnih potovanj, novih srečanj in svetlih čustev ... In v avgustu 2016 je poletje za našo umetniško šolo še posebej nepozabno, Sodelovali smo z našimi dijaki na 15. mednarodnem srečanju mladih umetnikov na ozemlju Vladimir-Suzdalskem in najpomembneje, srečali smo se z ustanoviteljem in glavnim urednikom slovenske revije Likovni svet, gospodom Mihailom Lišaninom! Ta izjemen, pozitiven, s svetlo karizmo človek, je bil del kompetentnega in spoštovanega žirija, in je še na srečanju razstavljal zbirko umetniških del otrok in mladih iz celega sveta. Dela na temo »Narodna noša in plesi mojega ljudstva« so bila tako živa, vpečatljiva in nepozabna, da se nam je pojavila ideja o povabilu Mihaila v naše mesto! Resnično smo si želeli da Sibircem pokažemo običaje in barve nacionalnih oblačil različnih držav. Na naše presenečenje in veliko veselje je Mihailo sprejel ponudbo in smo se dogovorili, da nas bo obiskal! Točno leto kasneje, avgusta 2017, na dan našega mesta, so Sayanci pozdravili dragega gosta s »kruhom in soljo«! Po svečani otvoritvi v Mestni galeriji Sayansk je zbirka začela potovati po sibirski deželi! Sayansk, Zima, Angarsk, Usolye-Sibirskoye, Irkutsk, Bratsk ...Prispevek Mihaila Lišanina k razvoju otroške ustvarjalnosti, nadarjene mladine, razvoju prijateljskih odnosov in odnosov med narodi je ogromen in neprecenljiv! Veseli nas, da zahvaljujoč temu človeku in njegovi reviji odrasli in otroci po vsem svetu komunicirajo in širijo krog prijateljev!

Vedno z veseljem in toplino se spominjamo prvega srečanja z Mihailom v galeriji, ko je po stari ruski tradiciji običajno srečati dragega gosta s »kruhom in soljo« ... Ko je naš gost videl veliki kruh je pomislil, da je potrebno pred otvoritveno slovesnostjo prvo pojesti veliki kruh in ne le da ugrizneš kos ... Tako majhne humorne zgodbe o ljudeh in njihovih veličastnih dejanjih se vedno rodijo! Naša vrata so vedno odprta, dragi Mihailo! Dobrodošli v deželi Sibirskoj!

Natalija Mitina, filolog, profesorica na umetniški šoli Sayansk, Sibirija, Rusija«

Jayaprakash.A.G.K., prijatelj; višji arhitekt in **Laksmishree.A.J.S.**, mednarodno priznana umetnica, trenutno študentka arhitekture (**Bangalore, Indija**)

»Mihailo Lišanin - prijatelj sveta!

On je navdušujoča osebnost, katere resnična starost ni prepoznavna. Njegov prispevek k umetnosti za mlade je tako ogromen, da ga bodo cenile še številne prihodnje generacije. Zaradi njegovih povezav z diplomati iz različnih držav je eden najbolj vplivnih ljudi na področju umetnosti. Umetnost za večji razvoj in spoštovanje potrebuje več takšnih ljudi kot je on.

Njegova publikacija je dosegla veliko ljudi po svetu in mnoge navdihnili, da so zašli v svet umetnosti. Ljudem je na področju umetnosti pokazal pravo smer in tako mnogim pomagal, da se povezujejo z umetniki iz različnih koncev sveta, kar je samo po sebi neverjetno velik dosežek.

Sprva, ko sva ga spoznala, sva bila presenečena, ko sva videla koliko umetnikov pozna po vsem svetu. Nima vsak sposobnosti, da poveže ljudi različnih narodov in različnih življenjskih slojev. To samo po sebi dokazuje njegovo pomembnost in naklonjenost do mladosti, predvsem pa pomembnost njegovih misli. Njegove progresivne misli za dvig lepote umetnosti so hvalevredne. Upava, da bo navdihnili še veliko ljudi in da bo v prihodnosti na svetu veliko ljudi, ki mu bodo podobni.

Kot človek je zelo skromen, čudovit in vedno s čudovitim nasmeh na obrazu. Njegova inteligenca je navdušujoča ... od njega se vedno veliko naučimo. Zelo srečni smo, da smo spoznali tako veliko osebnost kot je on.

Seveda bi lahko še veliko povedala ... spomini nama prinašajo solze sreče ...

Spominjava se našega srečanja v Sloveniji. Programa, ki ga je naredil posebej za nas in gostoljubnosti, ki nam jo je nudil, kot da smo družinski člani. Še vedno se počutimo, kot da imamo v Sloveniji še eno družino. Tudi, ko ga je en dan močno bolel gleženj, nam ni dal čutiti, da je z njim kaj narobe. Kljub njegovi bolečini smo izpeljali načrtan plan in si ogledali lepote njegove domovine. Bili smo srečni, da se je tako potrudil za nas

Laksmishree.A.J.S. - mednarodno priznana umetnica in trenutno študentka arhitekture.

Jayaprakash.A.G.K. - višji arhitekt; Bangalore, Indija«

prof. Margarita Avramovska, prijateljica; profesorica umetnosti (**Chichago, Illinois, ZDA**)

»O dragom Mihailu Lišaninu ...

Šta reći o mom cenjenom kolegi, umetniku, čoveku, prijatelju Mihailu Lišaninu kojega imam privilegiju poznavati zadnjih desetak godina.

Sem što je osnivajući "Medjunarodnu grafičku radionicu" 2002god. pomogao u afirmisanju grafike, kao i medjusobno povezivanje grafičara sa tih prostora i šire, on takodje promovise i likovno stvaralaštvo mladih.

Ali, ne može se govoriti o njemu a da se ne kaže da je on, u pravom smislu te reči ambasador umetnosti dece i mladih na bivšim YU prostorima, Balkana, Evrope i sveta.

Veliko poštovanje i divljenje njegovoj posvećenosti i verovanju u svoju vizionarsku ideju, velikoj strasti i ljubavi prema deci i mladima, kao i njihovom likovnom stvaranju.

Svojom istrajnošću i upornim, vrednim dugogodišnjim radom je likovnu umetnost mladih, kao i likovnu pedagogiju postavio na jedan ozbiljni pedestal, gde zaslužuju da budu, a neopravdano su bili zapostavljeni svih ovih godina čak i od institucija koje su zadužene za njihovo promovisanje.

I pored toga što država nije imala sluha da finansiski i logistički podrži njegovu ideju i toliko godina uspešnog, vrednog rada, on ni na trenutak nije posustao a kamo li odustao. Naprotiv bio je istrajan i strastveno posvećen više od dve decenije i uspeo je da prenese i raširi svoju ideju i poruku u preko 100 zemalja, na svim kontinentima sveta i tako uvrsti svoj privatni međunarodni likovni konkurs mladih u sami vrh međunarodne likovne kulture i stvaranja.

Od neprocenjive je vrednosti njegova ogromna kolekcija likovnih radova od preko 130.000 dece i mladih iz celog sveta. Pomagao je povezivanje dece i mladih, kao i razmenu iskustva i upoznavanje drugih kultura.

Sem što je Lišanin "zaštitni znak" likovne umetnosti mladih širom sveta, on je svojom zadivljujućom energijom i velikom komunikacijskom sposobnošću uspostavio dragocene kontakte i povezao ogroman broj mladih pojedinaca, njihove roditelje, mentore, profesionalce, institucije i time i sam postao pokretna institucija međunarodne kulture i ambasador širenja ljubavi i mira.

Ne smem da ne pomenem koliki je i značajan uticaj, njegove jedinstvene na ovim prostorima, revije "Likovni Svet", koja je, sem što je promotor umetnosti, kulture i povezivanja mladih i afirmacija njihovog likovnog rada, istovremeno nas uči o folkloru i običajima, takodje je i veoma značajno didaktičko pomagalo likovnim radnicima, kao i instrument za unapređjivanje i razvoj likovne pedagogije, edukaciju, razmenu ideja, tehnika i iskustava.

U krajnjoj liniji to je jedan unikatni dokument koji je zabeležio likovni rad i stvaranje mladih i koji ce ostati da svedoči o jednom vremenu i prenese poruke budućim generacijama, a njegova će ogromna izložbena kolekcija biti njihova zadužbina i odgovornost. Biće putokaz mladima, njihovim roditeljima i mentorima, a pre svega institucijama, u kom pravcu treba da usmeravaju mlade u ovom vremenu kad ih sa svih strana vrebaju poroci i kad u trci za opstankom ili prestižem niko nema vremena za njih. To utoliko uvećava važnost dugogodišnjeg rada Mihaila Lišanina i njegovu upornost da istraje u ovoj predivnoj, humanoj ideji. Veliko mu hvala na tome...

Margarita Avramovska, profesor umetnosti; trenutno živim u Chichagu, "College of Lake County" - CLC, Illinois, USA«

prof. Martha Chiarlo, prijateljica; akademska slikarka, likovna pedagoginja (**Cordoba, Argentina**)

»Zelo prijeto mi je pisati o Mihailu ker je on bil motor ustvarjanja za moje študente in za mene.

Mislim, da je Mihailo naredil enega največjih in najbolj zanimivih umetniških gibanj na svetu, spodbujal participativno in bogato tekmovanje, tako za udeležence kot za učitelje, ki so se v vsaki publikaciji rezultatov "naučili" z videnjem raznolikosti umetniških izrazov drugih kultur, ko je bil internet še v povojih.

Revija Likovni svet, nam je omogočila, da smo vedeli, kaj se dogaja v umetnosti, na drugi strani sveta.

Ta "plurikulturalna" vizualna izmenjava je bogata spodbuda za vse umetniške učitelje, saj nas usmerja k stalnim raziskavam in posledično bogatenju in razvoju. Je velik predhodnik plurikulturalnosti in transverbalizacije.

Delo z Mihailom je izjemno bogata izkušnja, med vsako pripravo, da sodelujemo v natečaju, nam je uspelo "priti" ... "narediti" in iz nje so se pojavili fascinantni rezultati ustvarjanja v umetnosti..

Pred nekaj leti smo na celjskem razpisu sodelovali s temo "plesi mojega naroda", zaradi tega sva z učiteljem glasbe plesala tango v učilnici, in tistega trenutka so nastale čudovite slike, kjer so otroci dojeli in zajeli bistvo plesa.

Trenutno sem v pripravi za obisk Mihaila Lišanina in razstavo del na Pokrajinski univerzi v Córdoba v Argentini, kjer sem profesor na več ravneh, vključno z delavnico za otroke od 12 do 14 let.

Veliki pozdrav prof. Martha Chiarlo; Cordoba, Argentina«

prof. Meryem Cavga Akkaya, prijateljica; likovna pedagoginja (**Samsun, Turčija**)

»Mihailo Lišanin ima pomembno vlogo pri razvoju mladinske likovne ustvarjalnosti. Ustvaril je široko umetniško skupnost, ne samo v Sloveniji, ampak tudi v svetu.

V Turčiji ga poznamo in podpiramo njegove dejavnosti na področju umetnosti in spoštujemo njegovo delo.

Mihailo Lišanin je čudovita oseba z velikim srcem, ki je spoštljiv do vseh ostalih.

Z njim smo v Samsunu odprli 2 mednarodni razstavi mladih. Z neomajno potrpežljivostjo, ki je polna energije, in njegovo ambicioznostjo do dela, je zgled za vse nas.

Njegovo vodenje mednarodnega razpisa je že 22 let navdih za vse nas. Postal je zgled otrokom in mladostnikom ter postal univerzalen glasnik na svojem področju. Z ljubeznijo milijonov ljudi, ki ne govorijo istega jezika, vendar imajo v srcu enake občutke, je ustvaril svoj pečat v umetniški družbi. Kot turški narod smo vam, gospod Mihailo Lišanin, nadvse hvaležni. Radi vas imamo!

prof. Meryem Cavga Akkaya, Samsun, Turčija«

Jožef Planinšek, direktor Doma sv. Jožefa Celje (**Celje, Slovenija**)

»Gospoda Lišanina poznam že kar nekaj časa, saj je ob svojih delavnicah na celjskem gradu večkrat imel pri nas nastanjene udeležence in različnih koncev sveta. Bilo nam je po svoje zanimivo in presenečeni smo bili, koliko povezav ima. Ko je z delavnicami na gradu prenehal, se je obrnil na nas s prošnjo, če bi delavnice, sicer mislim, da v manjšem obsegu, lahko živele še naprej pri nas. Kar hitro smo našli skupni jezik, mi bomo zagotavljali bivanje za udeležence, on pa bo poskrbel, da bomo od vsakega udeleženca dobili določeno število grafik. Kot smo se domenili, tako smo začeli sodelovati in sodelujemo še danes.

Gospod Lišanin je korekten in redno poskrbi, da vse poteka po dogovorjenem protokoli. Tako imamo že lepo število grafik, ki jih kdaj komu poklonimo kot spomin na našo ustanovo ali sodelovanje, hkrati pa mnoge tudi krasijo stopnišča naše hiše.

Lahko rečem, da je z gospodom Lišaninom prijetno sodelovati. Njegovi gostje so tudi dosti zanimivi in prepričan sem, da s svojim delom in stikih, ki jih ima povsod veliko pripomore k poznavanju Celja mnogim, ki bi se sicer verjetno tukaj ne zaustavili. Poleg tega pa mi je všeč, ker tudi pri delu in izdelkih gre za kvalitetne stvari, zagotovo s trajno vrednostjo.

Jožef Planinšek«

Mateja Podjed, znanka; novinarka NT & RC v pokoju (Celje, Slovenija)

»Spoštovana g. Jana Draksler in učenki Klara in Tea!

Prejela sem vašo prošnjo za prispevek o g. Mihailu Lišaninu, a kaj, ko vas bom morala kar malo razočarati in prositi, da si članke iz Novega tednika (in drugih medijev), ki sem jih o njem pisala pred mnogimi leti (delo so nadaljevali mlajši kolegi), najdete na straneh Osrednje knjižnice Celje.

Jaz namreč nimam nobenega gradiva, fotografij ali dokumentacije o njegovem delu, saj sem že vrsto let upokojena. Zasebnega arhiva, tudi za druga področja, pa žal nimam, računajoč, da vse prispevke iz časopisov in radia hrani spletni arhiv Osrednje knjižnice Celje. Morda tudi Zgodovinski arhiv Celje.

Radoživ, radoveden, poseben, vztrajen in širok v svojih pogledih - svetovljan, nekoč tudi uspešen športnik, občinski nagrajenec in dobitnik svetovnih priznanj, ki je po trdih začetkih s svojo dejavnostjo in naklonjenostjo do likovnega sveta mladih postal sprva bolj prepoznaven v svetu - tja do daljne Sibirije - kot doma, bo dekletoma prav gotovo kot "odprta knjiga" pisanih zgodb in navdih morda tudi za likovno izražanje.

Verjamem, da bosta sestavili pisani mozaik o delu in življenju Mihaila Lišanina.

Z iskrenimi željami in pozdravi - in še enkrat brez zamere,

Mateja Podjed«

dr. Borut Batagelj, znanec; direktor Zgodovinskega arhiva Celje (Celje, Slovenija)

»Mihaila Lišanina poznam približno od leta 2010. Moj prvi spomin nanj je, da sem približno takrat kot arhivist fotografiral zaključek podelitve priznanj mednarodnega likovnega razpisa mladih v Mestnem kinu Metropol. O njegovem projektu natečaja izbire likovnih del otrok sem poprej že slišal, nisem pa si predstavljal, da v natečaju sodelujejo tudi tako eksotične države iz zelo oddaljenih dežel in kontinentov. S tega vidika je doprinos Lišanina k promociji Celja in medkulturnem dialogu zagotovo pomemben. Toda nekaj več kot to mora človeka gnati, da je tako aktiven in posebej v zadnjih letih toliko na poti, posebej iz razloga, ker to dela v glavnem prostovoljno. Kot vem, po eni strani v glavnem dela vse projektno in sproti išče podporo, po drugi pa je s svojimi aktivnostmi bil tako prisoten in prepoznan, da mnogi njega vidijo že kot institucijo.

Z Lišaninom sva se večkrat srečala, pogosto pride tudi na obisk v Zgodovinski arhiv Celje, tako je iz teh kontaktov zraslo nekaj manjših sprotnih ali pa bolj stalnih projektov. Med stalnimi bi izpostavil, da nam je v zadnjih dveh letih uspelo prevzeti celotno zbirko del mednarodne likovne in kiparske delavnice od leta 2002-2018. Ta zbirka je del zbirke, ki jo sproti dopolnjujemo in hranimo kot osebni fond SI_ZAC/1487 Lišanin Mihailo. Če se pošalim, je s tem Lišanin za nas že postal institucija, saj je že voden pod svojo signaturo. V naslednjih letih pričakujem, da bomo zbirko dopolnili še s katerim drugim spisovnim gradivom, ki odraža njegovo dejavnost.

Njegovo osebno zgodbo pa sem bolj spoznal skozi ustvarjanje razstave Dekade: sedemdeseta @Celje 1970-1979. Razstavo in katalog, ki smo ga prvič predstavili konec leta 2017 je obogatila tudi njegova fotografija, kako pozira modno urejen v trendu tiste dobe ob enem od celjskih simbolov, ob kipu splavarja na Savinjskem nabrežju. Takrat sem izvedel, da je v Celje prišel leta 1974 kot perspektivni atlet in se zaposlil v štorski železarni. Osebno menim, da je Lišanin lahko dober dokaz, kako prišleki lahko oplemenitijo Celje in se tujcev tu ne smemo bati.«

Lep pozdrav!

Borut Batagelj«

Nik Anikis Skušek, mag. slikarstva; edini celjski nagrajenec natečaja revije Likovni svet (Sevnica, Slovenija)

»Moja mladostna izkušnja z gospodom Mihailom Lišaninom je bila zelo navdihujoča. Kot edini celjski dobitnik nagrade na njegovem mednarodnem natečaju, sem dobil veliko potrditev, da sem na pravi poti. Že od petega leta sem vedel, da želim postati slikar in hvaležen sem družini, da me je vedno podpirala na tej poti. V srednji šoli se nisem pretirano zavedal, kako pomembno je tekmovati na razpisih, razstavljati svoja dela in biti aktiven na socialnih medijih. Jaz sem preprosto rad risal in ustvarjal. Hvala bogu, da sem imel vrhunskega profesorja, spoštovanega Ratimirja Pušelj, ki me je prijavil na ta razpis in mi bil mentor med tem procesom. Mihailo je očitno videl nekaj v mojem delu, da ga je izbral, kot delo, ki si zasluži mesto nagrade. Gospod Lišanin je izredno pomembna figura v našem umetniškem svetu, saj povezuje umetnike iz mnogo držav in jih izzove, da izrazijo svoj potencial, ter da so za to nagrajeni. Menim, da je velikan in vizionar na mednarodni umetniški sceni. Še sedaj se z veseljem spominjam velikega dogodka, ki je bil zame tako pomemben – podelitve nagrad. Iz srca hvala, da sem lahko bil del tega popotovanja.

Lep pozdrav,

Nik Anikis«

ZAKLJUČEK

Pisati življenjsko zgodbo človeka, ki ga nič ne poznaš, se nama je na začetku zdelo precej zahtevno. Ko pa nama je najina mentorica povedala, da bova lahko predstavili življenjski mozaik človeka, ki je s svojo vztrajnostjo in ljubeznijo do mladih umetnikov ogromno prispeval pri vzpodbujanju in promociji likovne kulture mladih in pri prepoznavanju vrednosti likovnega ustvarjanja mladih, nama je izziv postal zanimiv.

Ob prvem srečanju z gospodom Mihailom Lišaninom sva ugotovili, da je vedno težil k temu, da doseže zastavljeni cilj. Pa naj je šlo za doseganje odličnih športnih dosežkov ali za skrb za uveljavljanje in promocijo mladih likovnih umetnikov. Z izdajanjem revije Likovni svet je poskrbel, da so likovni pedagogi dobili vpogled v dogajanja na likovnem področju v domovini in v tujini in jim tako odpiral vrata v nek nov svet, v katerem so se lahko kalili in se družili z vrstniki iz celega sveta. Z odprtjem Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje je mladim umetnikom širil obzorje, saj so svoja likovna dela lahko predstavili v številnih galerijah doma in po svetu ter ob razstavah spoznavali ustvarjalnost drugih.

Ob odprtih razstav in podelitvah nagrad najboljšim je poskrbel za promocijo Celja in Slovenije, saj so se teh razstav udeleževali številni tuji ustvarjalci, njihovi mentorji in predstavniki vladnih organizacij. Glas o Celju in Sloveniji pa se je širil tudi na vseh razstaviščih širom sveta, kjer je predstavljal nagrajena dela mladih umetnikov.

Pri svojem delu sva, ob pregledovanju številnih člankov o njegovem delovanju in mnogih dopisov, ki sva jih dobili iz celega sveta, oblikovali življenjski mozaik o njegovem življenju in delu, ki do sedaj še ni bil predstavljen.

Ob koncu sva ugotovili, da so se najina predvidevanja uresničila le delno, saj so presegla vsa najina pričakovanja:

- S svojim delom je spodbujal mlade likovne talente in njihove mentorje v Sloveniji in celo širše, saj je s svojimi razpisi k sodelovanju pritegnil tudi mlade umetnike iz drugih držav sveta in tako poskrbel tudi za spodbujanje mladih v mnogih državah sveta.
- S postavitvami razstav, na katerih so predstavili likovna dela mladih v Sloveniji in v številnih drugih državah sveta, je poskrbel, da so se svetu predstavili mladi umetniki iz Slovenije in iz mnogih drugih držav sveta. Tako je, poleg tega, da je skrbel za promocijo mladih slovenskih likovnih ustvarjalcev, poskrbel tudi za promocijo mladih likovnih talentov iz številnih držav po svetu.
- Žal je v mnogih tujih državah veliko bolj uveljavljen in cenjen kot v Celju in v Sloveniji, čeprav je s svojo dejavnostjo, ko je skrbel za razvoj in ustvarjalnost mladih likovnih umetnikov širom sveta ter Sloveniji in svetu predstavljal dosežke mladih slovenskih in tujih ustvarjalcev, poskrbel za uveljavitev in širitev likovne dejavnosti med mladimi, predvsem pa za promocijo Celja in Slovenije v domovini in v tujini. Zato je bila najina odločitev, da v najini nalogi predstaviva njegovo življenje in delo, pravilna, saj, kot je zapisala ena od najinih sogovornic: »Zgodbo, ki jo je 'izpisal' Mihailo Lišanin v mestu Celju in za mesto Celje, je vredno poznati, se je zavedati ter mu dati pravo mesto v mestu!«

Veseli sva, da sva ga spoznali, da sva spoznali njegovo bogato življenjsko zgodbo in da jo lahko, ob njegovem pomembnem življenjskem jubileju (sedemdesetletnici), predstaviva tudi vam.

ZAHVALA

Ob koncu bi se radi zahvalili vsem, ki so nama pri najinem delu pomagali. Hvala vsem, ki so pobrskali po spominu in nama zaupali nekaj utrinkov s poti, ki so jo prehodili z g. Mihailom Lišaninom. Z njihovo pomočjo je najina naloga postala popolnejša, življenjski mozaik g. Mihaila Lišanina pa bogatejši.

Iskrena hvala tudi vsem, ki ste naju pri najinem delu usmerjali in naju spodbujali ter nama pomagali pri oblikovanju najine naloge.

Predvsem pa bi se radi zahvalili g. Mihailu Lišaninu, ki naju je popeljal skozi življenjsko zgodbo človeka, ki je svoje življenje namenil razvoju in ustvarjanju mladih likovnih umetnikov.

VIRI IN LITERATURA

PISNI VIRI: 4 knjige vtisov Galerije likovnih del mladih Stari grad Celje

29. 9. 2000 – 4. 10. 2001

5. 10. 2001 – 27. 5. 2003

28. 5. 2003 – 23. 10. 2004

24. 10. 2004 – 7. 5. 2010

Knjige vtisov so pripravljene za predajo Zgodovinskemu arhivu Celje.

Revije Likovni svet (od številke 1 do številke 17)

Zbirka grafik, nastalih na Kiparsko-grafičnih delavnicah v Celju v letih 2002 – 2018.

Zbirka novoletnih voščilnic, ki jih je Mihailo Lišanin prejemal iz celega sveta.

LITERATURA: - 15 let mednarodnih grafičnih delavnic na temo »Arhitektura in zgodovina Celja«, 57 avtorjev iz 15 držav sveta 2002 – 2016 (publikacija ob 15. obletnici mednarodnih grafičnih delavnic; Zavod za ustvarjalni razvoj mladih; Muzej novejšje zgodovine Celje; Celje; april 2017)

časopisni članki: 7 DNI – 7. 5. 2008, strani 34 in 35
Celjan – 2. 2. 2005, stran 12
- 20. 2. 2006, stran 6
- 24. 5. 2006, stran 14
Direkt – 8. 6. 2006, stran 12
Dnevnik – 17. 12. 2005, stran 19
Dobro jutro – 10. 9. 2005, strani 14 in 15
Likovni svet – 1. 5. 1995, številka 1
- september 2010, številka 150
Naša žena – april 1997, stran 17
Novi tednik – 20. 5. 2004, stran 18
- 2. 9. 2005, stran 10
- 20. 12. 2005, stran 16
- 20. 11. 2009, stran 15
Revija o konjih – september 2000, stran 23
Spekter – april 2001, strani 42 in 43
Večer – 1. 10. 2008, stran 12
- 13. 2. 2009, stran 21

internetni viri: - <https://www.youtube.com>; povzeto 25. 2. 2019
- <https://www.mediaspeed.net>

fotografija na naslovnici – iz osebne arhiva Mihaila Lišanina (2007)

USTNI VIRI: Mihailo Lišanin

Margarita Avramovska, profesorica umetnosti (Chicago, ZDA)

dr. sc. Irena Bando (Osijek, Hrvaška)

dr. Borut Batagelj (Celje, Slovenija)

mag. Seida Belegović (Podgorica, Črna Gora)
 prof. Meryem Cavga Akkaya (Samsun, Turčija)
 Nikolay Chebanov, predsednik MRMOO Hiša sveta (Vladimir, Rusija)
 prof. Martha Chiarlo (Cordoba, Argentina)
 Michael Close
 Natalia Ermolovič, arhitektka (Dzeržinsk, Belorusija)
 prof. Maria Cristina Espasandin, direktorica Taller del Sol (Villa Constitucion,
 Argentina)
 Jure Godec, amaterski slikar (Celje, Slovenija)
 prof. Tatjana Hočevan, likovna pedagoginja (Ljubljana, Slovenija)
 Izosimov Yuriy Grigorievič, vodja moskovskega umetniškega studia Uley
 (Moskva, Rusija)
 Jayaprakash A.G.K., višji arhitekt (Bangalore, Indija)
 Darinka Klopčič, likovna pedagoginja (Vodice, Slovenija)
 mag. Marijana Kolenko, ravnateljica OŠ Lava Celje (Celje, Slovenija)
 Laksmishree A.J.S., mednarodno riznana umetnica (Bangalore, Indija)
 dr. Milan Matijević, dipl. ecc (Kraljevo, Srbija)
 Natalija Mitina, filolog, prof. na umetniški šoli Sayansk (Sayansk, Sibirija, Rusija)
 Reni Petrova, ustanoviteljica Likovnega studia Reniart (Montana, Bolgarija)
 Jože Planinšek, direktor Doma sv. Jožefa Celje (Celje, Slovenija)
 Mateja Podjed, upokojena novinarka (Celje, Slovenija)
 prof. Vlasta Prevolšek (Štore, Slovenija)
 Milivoj Radojčević, atlet (Novi Sad, Srbija)
 Nik Anikis Skušek, mag. slikarstva (Sevnica, Slovenija)
 prof. Svetlana Vešić Ralević, mag. grafike, direktorica Likovnega studia Artino
 (Beograd, Srbija)
 Tamara Zablockaya, pedagoginja (Dzeržinsk, Belorusija)

IZJAVA

Mentorica, Jana Draksler, v skladu z 2. in s 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Mihailo Lišanin – osebnost mojega kraja, katere avtorici sta Tea Horvatič (8.a) in Klara Klinc (8.a)

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisnimi pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 26. 2. 2019

Šola: OŠ Frana Kranjca Celje

Podpis mentorja(-ice)

Jana Draksler

Podpis odgovorne osebe

Danica Šalej

MIHAILO LIŠANIN

osebnost mojega kraja

Avtorici:

Tea HORVATIČ

Klara KLINC

Mentorica:

Jana Draksler

OŠ Frana Kranjca Celje
Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, februar 2019